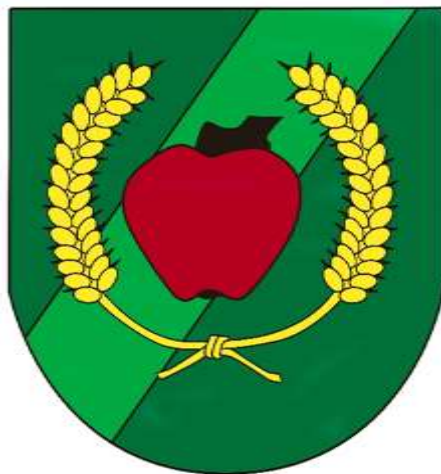

RAPORT O STANIE GMINY KOWIESY ZA ROK 2022

Kowiesy 2023

Szanowni Mieszkańcy!

wypełniając obowiązek ustawy przedkładam Państwu Raport o stanie gminy Kowiesy za rok 2022. Stanowi on podsumowanie działalności naszego samorządu w roku ubiegłym, a w szczególności realizację polityk, programów, strategii i uchwał Rady Gminy Kowiesy. Niniejszy raport umożliwia poznanie wyznaczonych kierunków działania i celów, a także osiągniętych rezultatów i uzyskanych efektów. Za nami rok, który upłynął nie tylko pod znakiem trudności wynikających z pandemii wirusa COVID-19, ale także nowej dla nas rzeczywistości, związanej ze zbrojną agresją Rosji na Ukrainę. Solidaryzując się z ciemionym Narodem Ukraińskim wspieraliśmy ich w walce o wolność i demokrację. Pomimo tych wszystkich przeciwności staraliśmy się dbać o rozwój naszej małej ojczyzny w każdym jego aspekcie – społecznym, gospodarczym i ekologicznym. Większość z przedsięwzięć, które zrealizowaliśmy nie byłaby możliwa bez zaangażowania wielu osób, w tym m. in. radnych, w gestii których leży decyzyjność, sołtysów, liderów lokalnych i społeczników oraz pracowników Urzędu Gminy i gminnych jednostek organizacyjnych. Mam nadzieję, że dokument, który Państwu przedkładam będzie cennym materiałem informacyjnym i analitycznym, który stanie się podstawą do dyskusji o kierunkach rozwoju naszej gminy. Składając serdeczne podziękowania za kolejny rok współpracy, bez której rozwój gminy nie byłby możliwy, zapraszam do lektury oraz dyskusji na temat Raportu.

Wójt Gminy Kowiesy
/-/ Jarosław Pepka

Niniejszy raport został opracowany przez niżej wymienionych pracowników Urzędu Gminy Kowiesy i jednostek organizacyjnych:

- 1) Beatę Heleniak – Skarbnika Gminy
  - 2) Ewę Pawlak – Kierownika Gminnego Zespołu Oświaty
  - 3) Sylwię Borowiec – Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kowiesach
  - 4) Halinę Annę Sikorską – Dyrektora Gminnej Biblioteki Publicznej w Kowiesach
  - 5) Renatę Kobus – Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego
  - 6) Rafała Lipińskiego – Kierownika Referatu Rozwoju Gospodarczego
  - 7) Annę Kałamajską-Nowak – inspektora
  - 8) Urszulę Wieteska-Grzyb – inspektora
  - 9) Janinę Powązka – inspektora
  - 10) Ewę Zarębską - inspektora
  - 11) Maję Kaczmarek - podinspektora
- pod redakcją Teresy Słomy – Sekretarza Gminy

Spis treści

INFORMACJE OGÓLNE	5
RADA GMINY KOWIESY	8
INFORMACJA O SKARGACH I PETYCJACH	13
DEMOGRAFIA	14
ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE GMINY	16
SIEĆ KOMUNIKACYJNA GMINY	17
SIEĆ WODOCIĄGOWA	20
GOSPODARKA ODPADAMI	22
OCHRONA ZDROWIA	25
DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA	26
ZEZWOLENIA NA SPRZEDAŻ NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH	27
BEZROBOCIE REJESTROWANE	29
OŚWIATA I WYCHOWANIE	32
POMOC SPOŁECZNA	35
GMINNA BIBLIOTEKA PUBLICZNA – SAMORZĄDOWA INSTYTUCJA KULTURY	45
REALIZACJA STRATEGII, PROGRAMÓW I PLANÓW	51
OPIS NAJWAŻNIEJSZYCH ZREALIZOWANYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ	61
PROGRAM OPIEKI NAD BEZDOMNYMI ZWIERZĘTAMI ORAZ ZAPOBIEGANIA BEZDOMNOŚCI ZWIERZĄT NA TERENIE GMINY KOWIESY W 2022	72
GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2021-2023	72
GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII	73
PROGRAM WSPÓŁPRACY Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI ORAZ PODMIOTAMI WYM. W ART. 3 UST. 3 USTAWY O DZIAŁALNOŚCI POŻYTKU PUBLICZNEGO I O WOLONTARIACIE NA 2022 ROK	76
DZIAŁALNOŚĆ ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH	78
BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	88
MIENIE KOMUNALNE	91
ZADANIA GMINY W RAMACH RĄDOWEJ TARCZY ENERGETYCZNEJ	96
INFORMACJE FINANSOWE	99

Zgodnie z art. 28aa ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym, wprowadzonym ustawą z dnia 11 stycznia 2018 r. o zmianie niektórych ustaw w celu zwiększenia udziału obywateli w procesie wybierania, funkcjonowania i kontrolowania niektórych organów publicznych wprowadzono nowy obowiązek dla organu wykonawczego gminy, tj. przedstawienie do 31 maja każdego roku raportu o stanie gminy za rok poprzedni. Nad raportem, na sesji podczas której udzielane jest absolutorium, odbywa się debata, a następnie procedura udzielenia votum zaufania.

INFORMACJE OGÓLNE

Gmina Kowiesy jest gminą wiejską, położoną w województwie łódzkim. Jest najbardziej wysuniętą na wschód gminą powiatu skierniewickiego. Od północnego wschodu graniczy z gminą Mszczonów (woj. mazowieckie), od południa z gminą Biała Rawska, od zachodu z gminą Nowy Kawęczyn (woj. łódzkie), a od północnego zachodu z gminą Puszcza Mariańska (województwo mazowieckie).

Gmina Kowiesy obejmuje obszar o powierzchni 86,5 km² w ramach 26 obrębów geodezyjnych i stanowi 11,39% całej powierzchni Powiatu skierniewickiego.

Tabela 1. Powierzchnia jednostek położonych w obrębie powiatu skierniewickiego

jednostka terytorialna	powierzchnia [ha]	udział w powierzchni powiatu skierniewickiego
Powiat skierniewicki	75 357	-
Bolimów	11 171	14,82%
Głuchów	11 073	14,69%
Godzianów	4 406	5,85%
Kowiesy	8 583	11,39%
Lipce Reymontowskie	4 291	5,69%
Maków	8 153	10,82%
Nowy Kawęczyn	10 422	13,83%
Skierniewice	13 149	17,45%
Słupia	4 109	5,45%

W skład gminy wchodzi 27 miejscowości w ramach 23 sołectw. W porównaniu do roku 2021 zmian w sołectwach nie odnotowano. Aktualny stan przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2. Wykaz sołectw gminy Kowiesy na 31.12.2022 r.

Nazwa sołectwa	Imię i nazwisko sołtysa	Członkowie rad sołeckich
Borszyce – Wola Pękoszewska	Jolanta Żyłkowska	1. Jolanta Żyłkowska - Przewodniczący 2. Magdalena Dymowska - członek 3. Marek Wróblewski - członek 4. Grzegorz Dudziński - członek 5. Jan Sobczak - członek
Budy Chojnackie	Agnieszka Magnuszewska	1. Agnieszka Magnuszewska - Przewodniczący 2. Włodzimierz Mrówczyński- członek 3. Mariusz Magnuszewski - członek
Chelmce	Elżbieta Adamczyk	1. Elżbieta Adamczyk - Przewodnicząca 2. Iwona Seferyniak - członek 3. Monika Gałązka - członek 4. Mirosław Karpiński - członek
Chojnata	Elżbieta Sobczak	1. Elżbieta Sobczak - Przewodniczący 2. Alina Popławska - członek 3. Anna Błaszczak - członek 4. Grzegorz Lipiński-Lesiak - członek
Chojnatka	Marcin Popławski	1. Marcin Popławski - Przewodniczący 2. Miłosz Powążka - członek 3. Ewa Bilarska - członek 4. Janusz Dąbrowski - członek
Chrzczonowice	Marzena Matuszewska	1. Marzena Matuszewska - Przewodniczący 2. Stefan Brzeziński - członek 3. Karolina Winkler - członek 4. Marzena Orzechowska - członek
Franciszków	Marcin Szumny	1. Marcin Szumny - Przewodniczący 2. Jakub Wieczorek - członek 3. Jerzy Wieczorek - członek 4. Celina Wędrychowicz - członek
Jakubów	Grażyna Popławska	1. Grażyna Popławska - Przewodniczący 2. Renata Karpińska - członek 3. Rafał Popławski - członek 4. Marcin Popławski - członek

Nazwa sołectwa	Imię i nazwisko sołtysa	Członkowie rad sołeckich
Jeruzal – Wólka Jeruzalska	Grzegorz Szkopiński	1. Grzegorz Szkopiński - Przewodniczący 2. Krzysztof Wrzosek - członek 3. Daniel Antos - członek 4. Marek Wawrzyniak - członek
Kowiesy - Wymysłów	Kazimierz Okrasa	1. Kazimierz Okrasa - Przewodniczący 2. Edward Wróblewski- członek 3. Andrzej Seferyński - członek
Lisna	Karolina Banacka	1. Karolina Banacka - Przewodniczący 2. Kinga Bośka - członek 3. Aneta Błaszczuk - członek
Michałowice	Jolanta Kuran	1. Jolanta Kuran - Przewodnicząca 2. Jacek Ossowicz- członek 3. Dariusz Kruszyński - członek 4. Halina Biedrzycka - członek
Nowy Lindów	Wioletta Krysińska	1. Wioletta Krysińska - Przewodniczący 2. Hubert Żukowski - członek 3. Paweł Malczak - członek 4. Iwona Ferst - członek
Nowy Wylezin - Janów	Urszula Ziarkowska	1. Urszula Ziarkowska - Przewodnicząca 2. Anna Gos - członek 3. Iwona Szumna – członek
Paplin	Anna Mikulska	1. Anna Mikulska - Przewodniczący 2. Szczepan Białek - członek 3. Barbara Olszyńska - członek 4. Zbigniew Niewczas - członek
Paplinek	Aldona Połosak	1. Aldona Połosak - Przewodnicząca 2. Tomasz Przygodziński - członek 3. Henryk Wieteska - członek
Pękoszew	Krystyna Oziębło	1. Krystyna Oziębło - Przewodnicząca 2. Bogumiła Seliga - członek 3. Mirosław Feliksiak - członek
Stary Wylezin	Małgorzata Kieszek	1. Małgorzata Kieszek - Przewodnicząca 2. Robert Majer - członek 3. Rafał Brzeziński - członek 4. Rafał Gujszczak - członek
Turowa Wola	Urszula Topolska	1. Urszula Topolska - Przewodnicząca 2. Barbara Skrzeczyńska - członek 3. Janina Szwed - członek 4. Bernard Biłski - członek 5. Milena Janus - członek
Ulaski	Henryk Majewski	1. Henryk Majewski - Przewodniczący 2. Joanna Kałamajska - członek 3. Bogusław Koźbial – członek
Wędrogów	Iza Wieczorek	1. Iza Wieczorek - Przewodniczący 2. Mirosława Niewczas - członek 3. Iwona Tarnas - członek 4. Elżbieta Mrówczyńska - członek
Wycinka Wolska	Maciej Zieliński	1. Maciej Zieliński - Przewodnicząca 2. Roman Matysiak - członek 3. Marek Seliga - członek
Zawady	Wiesława Szumna	1. Wiesława Szumna - Przewodnicząca 2. Jolanta Boniecka - członek 3. Wojciech Rdes - członek 4. Bogusława Gołębiowska - członek

W sierpniu 2022 roku, po przeprowadzeniu konsultacji społecznych, Rada Gminy Kowiesy podjęła uchwałę Nr XLV/242/22 Rady Gminy Kowiesy z dnia 30 sierpnia 2022 r. w sprawie uchwalenia statutów sołectw Gminy Kowiesy dostosowując zapisy przyjętych regulacji do obowiązujących przepisów prawa i linii orzeczniczej m.in. w zakresie kadencyjności organów jednostek pomocniczych gminy.

Z dniem 1 stycznia 2022 r., po przeprowadzeniu procedury określonej w ustawie z dnia 29 sierpnia 2003 r. o urzędowych nazwach miejscowości i obiektów fizjograficznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1443), zniesione zostały następujące urzędowe nazwy miejscowości położonych na terenie gminy Kowiesy: Chełmce-Towarzystwo (część wsi Chełmce), Chojnatka (osada), Chorbów (część wsi Jeruzal), Jeruzal Poduchowny (część wsi Jeruzal), Klin (część wsi Jeruzal), Nowe Zawady (część wsi Wycinka Wolska). Nastąpiła również zmiana rodzaju miejscowości Huta Zawadzka (wieś) na Huta Zawadzka (część wsi Zawady).

Organem wykonawczym gminy jest Wójt Gminy, wykonujący uchwały Rady Gminy i zadania określone przepisami prawa. Kadencja wójta trwa 5 lat. Od 2014 roku funkcję wójta sprawuje Pan Jarosław Pepka.

Organem stanowiącym i kontrolnym jest Rada Gminy, w skład której wchodzi 15 radnych.

RADA GMINY KOWIESY

Skład Rady Gminy Kowiesy VIII kadencji (lata 2018-2023) w stosunku do danych za rok poprzedni nie uległ zmianie i przedstawia się następująco:

1. Dudziak Zuzanna - Przewodnicząca Rady gminy
2. Mioduszewski Bogdan - Wiceprzewodniczący Rady gminy (członek Komisji Skarg, Wniosków i Petycji oraz członek Komisji Rozwoju Gospodarczego)
3. Błądek Dominika – radna gminy (Przewodnicząca Komisji Budżetu, Finansów i Oświaty, zastępca przewodniczącego Komisji Rewizyjnej)
4. Bośka Kinga – radna gminy (członek Komisji Skarg, Wniosków i Petycji oraz Zastępca Przewodniczącej Budżetu, Finansów i Oświaty)
5. Brzeziński Janusz – radny gminy (członek Komisji Rewizyjnej oraz członek Komisji Rozwoju Gospodarczego)
6. Kowalska Barbara - radna gminy (Przewodnicząca Komisji Skarg, Wniosków i Petycji oraz Przewodnicząca Komisji Rozwoju Gospodarczego)
7. Matysiak Bartłomiej - radny gminy (członek Komisji Rozwoju Gospodarczego)
8. Pawlak Zbigniew – radny gminy (członek Komisji Budżetu, Finansów i Oświaty)
9. Porada Kamil – radny gminy (członek Komisji Budżetu, Finansów i Oświaty)
10. Powązka Dorota – radna gminy (Przewodnicząca Komisji Rewizyjnej oraz członek Komisji Budżetu, Finansów i Oświaty)
11. Szelażek Marek – radny gminy (członek Komisji Skarg, Wniosków i Petycji oraz członek Komisji Rozwoju Gospodarczego)
12. Trojan Edyta – radna gminy (zastępca przewodniczącego Komisji Skarg, Wniosków i Petycji oraz członek Komisji Budżetu, Finansów i Oświaty)
13. Trukawka Mieczysław - radny gminy (członek Komisji Budżetu, Finansów i Oświaty)
14. Ziarkowska Urszula – radna gminy (Zastępca Przewodniczącego Komisji Rozwoju Gospodarczego oraz członek Komisji Rewizyjnej)

15. Żukowski Cezary - radny gminy (członek Komisji Rewizyjnej oraz członek Komisji Rozwoju Gospodarczego)

W roku 2022 Rada Gminy Kowiesy obradowała i podejmowała rozstrzygnięcia na 11 posiedzeniach zwyczajnych. W sesjach uczestniczyli radni, sołtysi, wójt, skarbnik, sekretarz, radni powiatowi, kierownicy i dyrektorzy jednostek organizacyjnych oraz inne zaproszone osoby. Protokoły z wszystkich posiedzeń oraz podjęte na nich uchwały są na bieżąco udostępniane w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy Kowiesy. Łącznie podjęto 62 uchwały, czyli o 2 mniej niż w roku 2021.

Poniższa tabela przedstawia uchwały podjęte przez Radę Gminy Kowiesy VIII kadencji w roku 2022:

Tabela 3. Uchwały podjęte w roku 2022

Lp.	Tytuł uchwały	Status aktu
XXXIX SESJA RADY GMINY KOWIESY		
1.	Uchwała Nr XXXIX/210/22 Rady Gminy Kowiesy z dnia 27 stycznia 2022 r. w sprawie planu dofinansowania form doskonalenia zawodowego nauczycieli oraz ustalenia maksymalnej kwoty dofinansowania opłat za kształcenie pobierane przez szkoły wyższe i zakłady kształcenia nauczycieli w 2022 roku.	wykonany
2.	Uchwała Nr XXXIX/211/22 Rady Gminy Kowiesy z dnia 27 stycznia 2022 r. w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie umowy dzierżawy nieruchomości stanowiącej własność gminy z dotychczasowym dzierżawcą.	wykonany
3.	Uchwała Nr XXXIX/212/22 Rady Gminy Kowiesy z dnia 27 stycznia 2022 r. w sprawie niewyrażenia zgody na wyodrębnienie w budżecie gminy na 2023 rok środków stanowiących fundusz sołecki.	obowiązujący
4.	Uchwała Nr XXXIX/213/22 Rady Gminy Kowiesy z dnia 27 stycznia 2022 r. w sprawie petycji.	wykonany
5.	Uchwała Nr XXXIX/214/22 Rady Gminy Kowiesy z dnia 27 stycznia 2022 r. w sprawie zmian budżetu Gminy Kowiesy na 2022 rok.	wykonany
XL SESJA RADY GMINY KOWIESY		
6.	Uchwała Nr XL/215/22 Rady Gminy Kowiesy z dnia 24 lutego 2022 r. w sprawie wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości stanowiącej własność Gminy Kowiesy.	wykonany
7.	Uchwała Nr XL/216/22 Rady Gminy Kowiesy z dnia 24 lutego 2022 r. w sprawie zmian budżetu Gminy Kowiesy na 2022 rok	wykonany
XLI SESJA RADY GMINY KOWIESY		
8.	Uchwała Nr XLI/217/22 Rady Gminy Kowiesy z dnia 31 marca 2022 r. w sprawie określenia Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Kowiesy w 2022 roku.	stwierdzenie nieważności – wyrok WSA w Łodzi z dnia 31.01.2023 r. sygn. akt II SA/Łd 1043/22

9.	Uchwała Nr XLI/218/22 Rady Gminy Kowiesy z dnia 31 marca 2022 r. w sprawie ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego dla strażaków ratowników Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu gminy biorących udział w działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej, szkoleniu lub ćwiczeniu.	obowiązujący
10	Uchwała Nr XLI/219/22 Rady Gminy Kowiesy z dnia 31 marca 2022 r. w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych dotyczących nadania statutów sołectwom gminy Kowiesy.	wykonany
11	Uchwała Nr XLI/220/22 Rady Gminy Kowiesy z dnia 31 marca 2022 r. w sprawie petycji.	wykonany
12	Uchwała Nr XLI/221/22 Rady Gminy Kowiesy z dnia 31 marca 2022 r. w sprawie zmian budżetu Gminy Kowiesy na 2022 rok.	wykonany
13	Uchwała Nr XLI/222/22 Rady Gminy Kowiesy z dnia 31 marca 2022 r. w sprawie upoważnienia Wójta Gminy na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa w zakresie zmian w budżecie i WPF.	obowiązujący
XLII SESJA RADY GMINY KOWIESY		
14	Uchwała Nr XLII/223/22 Rady Gminy Kowiesy z dnia 28 kwietnia 2022 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany uchwały Nr X/47/2003 Rady Gminy Kowiesy z dnia 27 czerwca 2003 r. w sprawie zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Kowiesy.	obowiązujący
15	Uchwała Nr XLII/224/22 Rady Gminy Kowiesy z dnia 28 kwietnia 2022 r. w sprawie ustalenia sieci i granic obwodów publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę Kowiesy.	obowiązujący
16	Uchwała Nr XLII/225/22 Rady Gminy Kowiesy z dnia 28 kwietnia 2022 r. w sprawie wyrażenia zgody na nabycie nieruchomości.	wykonany
17	Uchwała Nr XLII/226/22 Rady Gminy Kowiesy z dnia 28 kwietnia 2022 r. w sprawie zmian budżetu Gminy Kowiesy na 2022 rok.	wykonany
18	Uchwała Nr XLII/227/22 Rady Gminy Kowiesy z dnia 28 kwietnia 2022 r. w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Kowiesy na lata 2022-2035.	wykonany
XLIII SESJA RADY GMINY KOWIESY		
19	Uchwała Nr XLIII/228/22 Rady Gminy Kowiesy z dnia 26 maja 2022 r. w sprawie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kowiesy.	Stwierdzenie nieważności – rozstrzygnięcie nadzorcze Wojewody Łódzkiego
20	Uchwała Nr XLIII/229/22 Rady Gminy Kowiesy z dnia 26 maja 2022 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Kowiesy.	wykonano
21	Uchwała Nr XLIII/230/22 Rady Gminy Kowiesy z dnia 26 maja 2022 r. w sprawie dopłat dla odbiorców usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę świadczonych przez Gminę Kowiesy na terenie gminy Kowiesy.	obowiązujący
22	Uchwała Nr XLIII/231/22 Rady Gminy Kowiesy dnia 26 maja 2022 r. w sprawie zmian budżetu Gminy Kowiesy na 2022 rok.	wykonany
23	Uchwała Nr XLIII/232/22 Rady Gminy Kowiesy dnia 26 maja 2022 r. w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Kowiesy na lata 2022-2035.	wykonany
XLIV SESJA RADY GMINY KOWIESY		
24	Uchwała Nr XLIV/233/22 Rady Gminy Kowiesy z dnia 28 czerwca 2022 r. w sprawie udzielenia wotum zaufania Wójtowi Gminy Kowiesy.	obowiązujący

25	Uchwała Nr XLIV/234/22 Rady Gminy Kowiesy z dnia 28 czerwca 2022 r. w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu gminy za 2021 rok.	obowiązujący
26	Uchwała Nr XLIV/235/22 Rady Gminy Kowiesy z dnia 28 czerwca 2022 r. w sprawie udzielenia absolutorium Wójtowi Gminy z tytułu wykonania budżetu na 2021 rok.	obowiązujący
27	Uchwała Nr XLIV/236/22 Rady Gminy Kowiesy z dnia 28 czerwca 2022 r. w sprawie zmiany uchwały Nr VII/33/99 Rady Gminy w Kowiesach z dnia 4 marca 1999 r. w sprawie zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Kowiesy.	obowiązujący
28	Uchwała Nr XLIV/237/22 Rady Gminy Kowiesy z dnia 28 czerwca 2022 r. określenia średniej ceny jednostki paliwa w Gminie Kowiesy na rok szkolny 2022/2023.	utrata mocy
29	Uchwała Nr XLI/238/22 Rady Gminy Kowiesy z dnia 28 czerwca 2022 r. w sprawie zmian w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Kowiesy na lata 2021-2025.	obowiązujący
30	Uchwała Nr XLIV/239/22 Rady Gminy Kowiesy z dnia 28 czerwca 2022 r. w sprawie wyrażenia zgody na nabycie w drodze darowizny prawa własności nieruchomości.	wykonany
31	Uchwała Nr XLIV/240/22 Rady Gminy Kowiesy z dnia 28 czerwca 2022 r. w sprawie zmian budżetu Gminy Kowiesy na 2022 rok.	wykonany
32	Uchwała Nr XLIV/241/22 Rady Gminy Kowiesy z dnia 28 czerwca 2022 r. w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Kowiesy na lata 2022-2035.	wykonany
XLV SESJA RADY GMINY KOWIESY		
33	Uchwała Nr XLV/242/22 Rady Gminy Kowiesy z dnia 30 sierpnia 2022 r. w sprawie uchwalenia statutów sołectw Gminy Kowiesy.	
34	Uchwała Nr XLV/243/22 Rady Gminy Kowiesy z dnia 30 sierpnia 2022 r. w sprawie określenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dla pedagogów specjalnych zatrudnionych w szkołach i przedszkolach, dla których organem prowadzącym jest Gmina Kowiesy.	obowiązujący
35	Uchwała Nr XLV/244/22 Rady Gminy Kowiesy z dnia 30 sierpnia 2022 r. w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie umowy o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego w ramach przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej na terenie Gminy Kowiesy.	wykonany
36	Uchwała Nr XLV/245/22 Rady Gminy Kowiesy z dnia 30 sierpnia 2022 r. w sprawie zmian budżetu Gminy Kowiesy na 2022 rok.	wykonany
37	Uchwała Nr XLV/246/22 Rady Gminy Kowiesy z dnia 30 sierpnia 2022 r. w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Kowiesy na lata 2022-2035.	wykonany
XLVI SESJA RADY GMINY KOWIESY		
38	Uchwała Nr XLVI/247/22 Rady Gminy Kowiesy z dnia 28 września 2022 r. w sprawie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kowiesy.	obowiązujący
39	Uchwała Nr XLVI/248/22 Rady Gminy Kowiesy z dnia 28 września 2022 r. w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie umowy najmu lokalu użytkowego stanowiącego własność gminy z dotychczasowym najemcą.	wykonany
40	Uchwała Nr XLVI/249/22 Rady Gminy Kowiesy z dnia września 2022 r. w sprawie petycji.	wykonany
41	Uchwała Nr XLVI/250/22 Rady Gminy Kowiesy z dnia 28 września 2022 r. w sprawie niedochodzenia należności z tytułu rekompensat za koszty odzyskiwania niektórych należności cywilnoprawnych.	obowiązujący
42	Uchwała Nr XLVI/251/22 Rady Gminy Kowiesy z dnia 28 września 2022 r. w sprawie zmian budżetu Gminy Kowiesy na 2022 rok.	wykonany

43	Uchwała Nr XLVI/252/22 Rady Gminy Kowiesy z dnia 28 września 2022 r. w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Kowiesy na lata 2022-2035.	wykonany
XLVII SESJA RADY GMINY KOWIESY		
44	Uchwała Nr XLVI/253/22 Rady Gminy Kowiesy z dnia 28 października 2022 r. w sprawie zmian budżetu Gminy Kowiesy na 2022 rok.	wykonany
45	Uchwała Nr XLVI/254/22 Rady Gminy Kowiesy z dnia 28 października 2022 r. w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Kowiesy na lata 2022-2035.	wykonany
XLVIII SESJA RADY GMINY KOWIESY		
46	Uchwała Nr XLVIII/255/22 Rady Gminy Kowiesy z dnia 29 listopada 2022 r. w sprawie przekazania skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi.	wykonany
47	Uchwała Nr XLVIII/256/22 Rady Gminy Kowiesy z dnia 29 listopada 2022 r. w sprawie przyjęcia rocznego programu współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2023.	obowiązujący
48	Uchwała Nr XLVIII/257/22 Rady Gminy Kowiesy z dnia 29 listopada 2022 r. w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie umowy najmu lokalu użytkowego stanowiącego własność gminy z dotychczasowym najemcą.	wykonany
49	Uchwała Nr XLVIII/258/22 Rady Gminy Kowiesy z dnia 29 listopada 2022 r. w sprawie ustalenia stawki za 1 km przebiegu pojazdu, uwzględnianej przy obliczaniu zwrotu rodzicom kosztów przewozu dzieci, młodzieży, uczniów oraz rodziców.	utrata mocy
50	Uchwała Nr XLVIII/259/22 Rady Gminy Kowiesy z dnia 29 listopada 2022 r. w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie umowy o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego w ramach przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej na terenie Gminy Kowiesy.	wykonany
51	Uchwała Nr XLVIII/260/22 Rady Gminy Kowiesy z dnia 29 listopada 2022 r. w sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości.	obowiązujący
52	Uchwała Nr XLVIII/261/22 Rady Gminy Kowiesy z dnia 29 listopada 2022 r. w sprawie zmian budżetu Gminy Kowiesy na 2022 rok.	wykonany
53	Uchwała Nr XLVIII/262/22 Rady Gminy Kowiesy z dnia 29 listopada 2022 r. w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Kowiesy na lata 2022-2035.	wykonany
XLIX SESJA RADY GMINY KOWIESY		
54	Uchwała Nr XLIX/263/22 Rady Gminy Kowiesy z dnia 29 grudnia 2022 r. w sprawie uchwalenia planu pracy Komisji Rewizyjnej na 2023 rok.	obowiązujący
55	Uchwała Nr XLIX/264/22 Rady Gminy Kowiesy z dnia 29 grudnia w sprawie zatwierdzenia planów pracy stałych komisji Rady Gminy Kowiesy na 2023 rok.	obowiązujący
56	Uchwała Nr XLIX/265/22 Rady Gminy Kowiesy z dnia 29 grudnia w sprawie rozpatrzenia skargi na Wójta Gminy Kowiesy.	uznano skargę za bezzasadną
57	Uchwała Nr XLIX/266/22 Rady Gminy Kowiesy z dnia 29 grudnia 2022 r. w sprawie zmian budżetu Gminy Kowiesy na 2022 rok.	wykonano
58	Uchwała Nr XLIX/267/22 Rady Gminy Kowiesy z dnia 29 grudnia 2022 r. w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Kowiesy na lata 2022-2035.	wykonano
59	Uchwała Nr XLIX/268/22 Rady Gminy Kowiesy z dnia 29 grudnia 2022 r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej Powiatowi Skierniewickiemu na zorganizowanie i koordynowanie porad lekarza psychiatry dla dzieci zamieszkałych na terenie gmin powiatu skierniewickiego.	wykonano

60	Uchwała Nr XLIX/269/22 Rady Gminy Kowiesy z dnia 29 grudnia 2022 r. w sprawie uchwalenia budżetu na rok 2023.	obowiązujący
61	Uchwała Nr XLIX/270/22 Rady Gminy Kowiesy z dnia 29 grudnia 2022 r. w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Kowiesy na lata 2023-2035.	obowiązujący
62	Uchwała Nr XLIX/271/22 Rady Gminy Kowiesy z dnia 29 grudnia 2022 r. w sprawie podjęcia czynności zmierzających do przeznaczenia nieruchomości stanowiących własność Gminy Kowiesy do sprzedaży.	wykonany

INFORMACJA O SKARGACH I PETYCJACH

W 2022 roku do Rady Gminy Kowiesy wpłynęły 2 petycje:

- 1) petycja z dnia 1 marca 2022 roku w sprawie podjęcia działań naprawczych uchwały nr XX/304/20 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 15 września 2020 r. w sprawie programu ochrony powietrza i planu działań krótkoterminowych dla strefy aglomeracja łódzka oraz uchwały nr XX/303/20 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 15 września 2020 r. w sprawie programu ochrony powietrza i planu działań krótkoterminowych dla strefy łódzkiej, złożona przez Cech Zdunów Polskich wraz ze stanowiskiem Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Kominki i Piece – petycję według właściwości przekazano do rozpatrzenia Sejmikowi Województwa Łódzkiego;
- 2) petycja osoby fizycznej z dnia 22 lipca 2022 roku w sprawie utworzenia młodzieżowej rady gminy - odmówiono uwzględnienia petycji,

oraz skarga z 13 grudnia 2022 r. na niewykonywanie przez Wójta Gminy Kowiesy czynności nakazanych prawem, polegających na zapewnieniu dostępu do danych przestrzennych dotyczących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego za pośrednictwem usług danych przestrzennych zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa – skargę uznano za bezzasadną.

Zadania własne Gminy oraz zadania zlecone wykonywane są przy pomocy Urzędu Gminy oraz jednostek organizacyjnych. W skład kierownictwa urzędu wchodzi: Wójt Gminy – Jarosław Pepka, Skarbnik – Beata Heleniak, Sekretarz – Teresa Słoma. Pozostałe stanowiska kierownicze to: Kierownik USC – Renata Kobus i Kierownik Referatu Rozwoju Gospodarczego – Rafał Lipiński. W Urzędzie Gminy Kowiesy według stanu na dzień 31 grudnia 2022 roku zatrudnionych było łącznie 18 osób, w tym 4 osoby na stanowiskach obsługi, a pozostali na stanowiskach urzędniczych. Jednostki organizacyjne Gminy: Gminny Zespół Oświaty – Kierownik Pani Ewa Pawlak, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej – Kierownik Pani Sylwia Borowiec oraz Szkoła Podstawowa im. Kornela Makuszyńskiego w Kowiesach – dyrektor Pan Marek Adamczyk. W Gminie Kowiesy funkcjonuje również Gminna Biblioteka Publiczna jako Samorządowa Instytucja Kultury z filią w Woli Pękoszewskiej. Dyrektorem Gminnej Biblioteki Publicznej jest Pani Halina Anna Sikorska.

DEMOGRAFIA

Według danych z Ewidencji Ludności na dzień 31 grudnia 2022 roku w Gminie Kowiesy zamieszkiwały 2785 osób (w stosunku do 31 grudnia 2021 roku zanotowano spadek o 31 osób). Strukturę stanu ludności w poszczególnych miejscowościach przedstawia poniższa tabela (dane z ewidencji ludności).

Tabela 4. Liczba ludności w poszczególnych miejscowościach

Nazwa miejscowości	Liczba ludności na dzień 31.12.2022	Liczba ludności na dzień 31.12.2021
Borszyce	35	35
Budy Chojnackie	41	42
Chełmce	105	105
Chojnata	90	94
Chojnatka	79	80
Chrzczonowice	215	221
Franciszków	34	35
Jakubów	43	44
Janów	25	24
Jeruzal	181	182
Kowiesy	223	226
Lisna	85	86
Michałowice	71	70
Nowy Lindów	51	54
Nowy Wylezin	119	121
Paplin	160	162
Paplinek	34	37
Pękoszew	52	55
Stary Wylezin	165	166
Turowa Wola	122	126
Ulaski	68	69
Wędrogów	131	126
Wola Pękoszewska	384	382
Wólka Jeruzalska	20	19
Wycinka Wolska	47	47
Wymysłów	44	43
Zawady	161	165
RAZEM:	2785	2816

Najbardziej zaludnioną miejscowością jest Wola Pękoszewska (384), natomiast najmniej mieszkańców ma miejscowość Wólka Jeruzalska (20).

W ramach zadań w obszarze ewidencji ludności, dowodów osobistych i urzędu stanu cywilnego zanotowano następującą liczbę czynności:

Tabela 5. Liczba czynności w ramach ewidencji ludności, dowodów osobistych i USC

Zdarzenie	Dane za rok 2019	Dane za rok 2020	Dane za rok 2021	Dane za rok 2022
Urodzenia, w tym: - dziewczynki - chłopcy	32 14 18	32 15 17	24 12 12	23 7 16
Sporządzenie aktów urodzeń	2 (1 transkrypcja aktu dziecka urodzonego za granicą i 1 ustalenie treści aktu urodzenia)	0	3 (transkrypcje aktów dzieci urodzonych za granicą)	1 (transkrypcja aktu dziecka urodzonego za granicą)
Zgony, w tym: - kobiety - mężczyźni	41 25 16	55 27 28	52 30 22	39 16 23
Zameldowania na pobyt czasowy osób	101	66	45	43
Przyjęcie wniosków o wydanie dowodów osobistych	199	114	143	203
Sporządzenie aktów małżeństw, w tym: - konkordatowe - cywilne	18 18 0	16 (w tym 1 transkrypcja) 14 1	24 20 4	12 9 3
Sporządzenie aktów zgonu	19	22	20 (w tym 1 transkrypcja)	21
Sporządzenie zapewnień o braku okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa, w tym: - ślub cywilny - ślub konkordatowy	12 0 12	15 1 14	24 4 20	11 3 8
Wydanie odpisów aktów stanu cywilnego, w tym: - odpisów skróconych - odpisów pełnych - odpisów wielojęzycznych	232 218 10 4	265 245 14 6	302 287 12 3	276 264 12 0
Ilość par małżeńskich odznaczonych medalami za długoletnie pożycie małżeńskie	3	3	5	2

Jak wynika z powyższych danych statystycznych liczba ludności Gminy powoli, ale systematycznie maleje. Notowany spadek liczby ludności gminy zgodny jest z istniejącymi tendencjami w obrębie gmin wiejskich powiatu skierniewickiego, województwa łódzkiego, jak i w skali krajowej. Spadek liczby ludności gminy w roku 2022 związany był przede wszystkim z dużą migracją ludności. W 2022 roku zmarło 39 osób, w tym 16 kobiet i 23 mężczyzn.

Porównując dane z poprzednim rokiem zauważa się minimalny spadek zameldowań na pobyt czasowy w gminie. W roku 2022 odbyły się cztery śluby cywilne poza Urzędem Stanu Cywilnego. W stosunku do roku poprzedniego liczba ślubów konkordatowych zmniejszyła się o 11.

W Gminie Kowiesy od lat przyjęte jest, że dla Jubilatów, którzy legitymują się 50 letnim i więcej stażem pożycia małżeńskiego, Kierownik USC występuje o odznaczenie ich medalami i z tej okazji

organizowana jest uroczystość, na którą zapraszani są Jubilaci i ich rodziny. Jest to bardzo miła uroczystość, spędzona w gronie bliskich. W 2022 roku medalami „Za Długoletnie Pożycie Małżeńskie” zostały uhonorowane dwie pary małżeńskie, jednak z uwagi na remont Urzędu Gminy zostaną one wręczone jubilatom w 2023 roku. Liczba nadanych numerów PESEL obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym wynosiła 283.

ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE GMINY

Kierunki zagospodarowania przestrzennego - struktura funkcjonalno – przestrzenna, zostały określone w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kowiesy, podjętym uchwałą nr XXXV/184/10 Rady Gminy Kowiesy z dnia 22 kwietnia 2010 roku, którego procedurę zmiany zapoczątkowano w 2021 r. i zakończono we wrześniu 2022 r. podjętą uchwałą Nr XLVI/247/22 Rady Gminy Kowiesy z dnia 28 września 2022 roku w sprawie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kowiesy.

Na jego podstawie opracowywane są plany zagospodarowania i ich zmiany oraz wydawane decyzje o warunkach zabudowy oraz decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego.

W roku 2022 podjęto następujące uchwały:

- uchwała Nr XLIV/236/22 Rady Gminy Kowiesy z dnia 28 czerwca 2022 r. w sprawie zmiany uchwały Nr VII/33/99 Rady Gminy w Kowiesach z dnia 4 marca 1999 r. w sprawie zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Kowiesy (Dz. Urz. Woj. Łódz. z 2022 r. poz. 4274);
- uchwała Nr XLIII/228/22 Rady Gminy Kowiesy z dnia 26 maja 2022 roku w sprawie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kowiesy - unieważniona w całości rozstrzygnięciem nadzorczym przez Wojewodę Łódzkiego;
- uchwała Nr XLVI/247/22 Rady Gminy Kowiesy z dnia 28 września 2022 roku w sprawie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kowiesy;
- uchwała Nr XLII/223/22 Rady Gminy Kowiesy z dnia 28 kwietnia 2022 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany uchwały Nr X/47/2003 Rady Gminy Kowiesy z dnia 27 czerwca 2003 r. w sprawie zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Kowiesy;
- uchwała Nr XLIII/229/22 Rady Gminy Kowiesy z dnia 26 maja 2022 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Kowiesy, obejmującego fragmenty wsi Zawady i Wola Pękoszewska;

Wydano 30 decyzji administracyjnych, w tym:

- 4 decyzje w sprawie ustalenia jednorazowej opłaty z tytułu wzrostu wartości nieruchomości w związku z uchwaleniem planu miejscowego albo jego zmianą;
- 23 decyzje o warunkach zabudowy;
- 3 decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego.

Decyzje o warunkach zabudowy dotyczyły przede wszystkim zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zabudowy zagrodowej oraz instalacji odnawialnego źródła energii (elektrownie/farmy fotowoltaiczne), a decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego – infrastruktury energetycznej.

SIEĆ KOMUNIKACYJNA GMINY

Sieć drogową w gminie Kowiesy tworzą drogi publiczne zaliczone do poszczególnych kategorii, tj.: krajowych, powiatowych i gminnych oraz drogi wewnętrzne nie zaliczone do publicznych (w szczególności drogi w osiedlach mieszkaniowych, dojazdowe do gruntów rolnych i leśnych, dojazdowe do obiektów użytkowanych przez przedsiębiorców itd.).

Na obszarze gminy nie występują drogi wojewódzkie.

Drogi krajowe

- Droga S 8 w relacji: Warszawa – Rawa Mazowiecka – Piotrków Tryb. – Wrocław, posiada dwie jezdnie dwupasmowe o nawierzchni betonowej i częściowo ograniczonej dostępności. Dostępność ta realizowana jest poprzez skrzyżowania w Zawadach oraz zjazdy i wjazdy w rejonie wsi Kowiesy i Wędrogów (stan po przebudowie drogi S8). Droga ta stanowi jednocześnie pewne ograniczenie w powiązaniu komunikacji wschodniej i zachodniej części gminy.
- Droga krajowa nr 70 w relacji: Łowicz – Skierniewice – Zawady (do drogi nr S8), posiadająca 1 jezdnię dwupasmową o nawierzchni bitumicznej. W Zawadach zlokalizowany jest bezkolizyjny węzeł łączący drogi krajowe z drogą powiatową 1334E.

Drogi powiatowe

Na obszarze gminy zlokalizowanych jest 5 dróg powiatowych o łącznej długości 32,381 km. Drogi te stanowią podstawowe ciągi komunikacyjne dla ruchu wewnętrznego w obrębie gminy.

Drogi powiatowe posiadają jezdnie o nawierzchni bitumicznej. Większość dróg powiatowych nie spełnia standardów co do szerokości pasa jezdni i wytrzymałości w zakresie nacisku na oś wymaganych dla tego typu dróg. Ich stan techniczny jest również niezadawalający.

Drogi gminne

Do dróg gminnych zalicza się drogi o znaczeniu lokalnym nie zaliczone do innych kategorii, stanowiące uzupełniającą sieć dróg służących miejscowym potrzebom, z wyłączeniem dróg wewnętrznych. Większość tych dróg jest utwardzona destruktem, tłuczniem lub pospółką.

Tabela 6. Wykaz dróg gminnych według stanu na dzień 31.12.2021 r.

Lp.	Nazwa drogi	Numer drogi	Lokalizacja	Długość w km
1.	Korabiewice – Wola Pękoszewska - Borszyce	115151E	(Korabiewice)od granicy gminy (Korabiewice) – Wola Pękoszewska – Borszyce – do granicy gminy (Powązki)	4,260
2.	Wędrogów - Pękoszew	115152E	od drogi powiatowej 1330E do drogi krajowej nr 70	4,000
3.	Chrzczonowice -Paplinek - Lisna	115153E	od drogi krajowej Nr S8 do granicy gminy (Psary)	4,980
4.	droga przez wieś Nowy Wylezin	115154E	od drogi powiatowej do granicy gminy (Antoninów)	1,354
5.	Stary Wylezin – Michałowice – Turowa Wola	115155E	od drogi powiatowej nr 1321E do drogi powiatowej 1333E	3,220
6.	droga przez wieś Budy Chojnackie	115156E	od drogi powiatowej 1334E do granicy gminy (Lindów)	0,767
7.	droga przez wieś Chrzczonowice	115157E	od drogi krajowej nr 8 do wsi Stary Wylezin	1,984
8.	droga przez wieś Chrzczonowice	115158E	od drogi krajowej nr 8 do granicy gminy (Gołyń)	1,607
9.	droga przez wieś Franciszków	115159E	od drogi krajowej nr 8 do drogi powiatowej nr 1334E (Ulaski)	3,000
10.	droga osiedlowa w Kowiesach /obwodnica trasy nr 8/	115160E	od drogi powiatowej 1330E do drogi krajowej Nr 8	0,260
11.	Jeruzal	115161E	Jeruzal – gr. woj. mazowieckiego – (Łajszczew)	1,096
12.	Zawady	115162E	Zawady – gr. woj. mazowieckiego – (Gąba)	1,380
13.	droga przez wieś Wola Pękoszewska	115164E	Wola Pękoszewska – od drogi krajowej Nr 70 w kierunku Niemieryczewa	1,406
14.	Chelmce	115165E	Chelmce od drogi powiatowej nr 1330E do drogi powiatowej nr 1330E	2,967
15.	Jeruzal – Wólka Jeruzalska - Paplin	115166E	droga przez miejscowości Jeruzal - Wólka Jeruzalska - Paplin	3,583
16.	Ulaski	115167E	Ulaski do granicy z gminą Mszczonów	1,435
17.	Wędrogów - Kowiesy	115168E	droga przez miejscowość Wędrogów do miejscowości Kowiesy	2,903
18.	Wola Pękoszewska	115169E	Wola Pękoszewska od drogi powiatowej Nr 13350E do drogi krajowej Nr 70	0,577
19.	Wola Pękoszewska	115170E	droga przez Wolę Pękoszewską do drogi dojazdowej DD-19 (S8)	3,069
20.	Paplin - Chrzczonowice	115171E	Paplin - Chrzczonowice do S-8	1,342
21.	Wymysłów-Chojnatka-Chojnata	115172E	Wymysłów - Chojnatka - Chojnata do drogi powiatowej Nr 1333E w Chojnacie	1,307

Lp.	Nazwa drogi	Numer drogi	Lokalizacja	Długość w km
22.	Zawady	115173E	Zawady, łącząca drogę Nr 70 z S-8	0,975
23.	Jakubów	113005E	droga przez wieś Jakubów	0,903
24.	Chojnatka	115174E	Chojnatka, od dr. gm. nr 115172E do dz. nr ewid. 99/2	0,712
25.	Chrzczonowice	115175E	Chrzczonowice, od drogi dojazdowej DD-11 (S8) do granicy z gminą Biała Rawska	2,387
26.	Chrzczonowice	115176E	Chrzczonowice, od dz. nr ewid. 13 w Paplinku do dz. nr ewid.74/1	1,143
27.	Jakubów	115177E	Jakubów, od drogi powiatowej nr 1334E do drogi powiatowej nr 1333E	1,982
28.	Jeruzal (Dębniak)	115178E	Jeruzal, od drogi gminnej nr 115161E do granicy gminy Puszcza Mariańska	2,326
29.	Lisna	115179E	Lisna, od drogi gminnej 115153E do granicy gminy Nowy Kawęczyn i dz. nr ewid. 305 w obr. Chełmce	2,160
30.	Michałowice – Janów	115180E	Michałowice, od drogi gminnej nr 115155E do dz. nr ewid. 52 w obr. Janów	1,098
31.	Paplin	115181E	Paplin, od drogi gminnej nr 115171E do dz. nr ewid. 410	0,952
32.	Paplin	115182E	Paplin, od drogi gminnej nr 115171E do drogi gminnej nr 115153E	1,845
33.	Pękoszew	115183E	Pękoszew, od drogi gminnej nr 115152E do granicy wsi Pękoszew	2,462
34.	Stary Wylezin - Chrzczonowice	115184E	Stary Wylezin, od drogi powiatowej nr 1321E do drogi gminnej nr 115158E	2,304
35.	droga przez wieś Wędrogów	115185E	Wędrogów, od drogi gminnej nr 115152E do drogi gminnej nr 115168E	0,615
36.	Wola Pękoszewska	115186E	Wola Pękoszewska, od drogi gminnej nr 115170E do drogi gminnej nr 115168E	1,776
37.	Wola Pękoszewska	115187E	Wola Pękoszewska, od drogi krajowej DK-70 do drogi gminnej nr 115151E	0,443
38.	Wycinka Wolska	115188E	od drogi gminnej nr 115183E do drogi gminnej nr 115186E	1,457
39.	Wycinka Wolska	115189E	od drogi gminnej nr 115152E do drogi gminnej nr 115186E	1,287
40.	Nowy Lindów	115190E	Nowy Lindów, od drogi powiatowej nr 1333E do granicy gminy Biała Rawska (dz. nr ewid. 175 w obr. Jakubów)	1,008
41.	Nowy Lindów	115191E	Nowy Lindów, od drogi powiatowej nr 1334E do dz. nr ewid. 34/2 w obr. Nowy Lindów	2,478
42.	Nowy Lindów	115192E	Nowy Lindów, od dz. nr ewid. 34/2 w obr. Nowy Lindów do granicy	1,558

Lp.	Nazwa drogi	Numer drogi	Lokalizacja	Długość w km
			gminy Mszczonów (dz. nr ewid. 23 w obr. Nowy Lindów)	
43.	Chełmce	115193E	droga przez miejscowość Chełmce (od drogi gminnej nr 115165E do granicy z gminą Nowy Kawęczyn)	0,686
44.	Chrzczonowice (GAP)	15194E	droga przez miejscowość Chrzczonowice (od drogi gminnej 115157E do drogi dojazdowej DD-12 - S8)	0,406
45.	Michałowice	15195E	od drogi gminnej nr 115172E do Centralnej Magistrali Kolejowej	1,751
46.	Ulaski	15196E	od drogi gminnej nr 115167E do drogi powiatowej nr 1334E	3,245
Razem				84,456

W roku 2022 Gmina Kowiesy zrealizowała następujące inwestycje związane z poprawą stanu technicznego dróg gminnych:

- Rozbudowa drogi gminnej Nr 115153E Lisna – Paplinek – Chrzczonowice** – inwestycję zrealizowano przy udziale środków z Rządowego Funduszu Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych. W ramach zadania inwestycyjnego dokonano przebudowy wskazanej drogi gminnej o łącznej długości 2413,00 m. Całkowita wartość zadania wyniosła 1.415.517,04 zł brutto.
- Remont drogi gminnej nr 1151559E relacji Kowiesy-Franciszków-Ulaski w miejscowości Ulaski** – inwestycje zrealizowano przy udziale środków Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych, którego dysponentem jest Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego. W ramach zadania inwestycyjnego dokonano remontu wskazanej drogi gminnej o łącznej długości 579,00 m. Całkowita wartość zadania wyniosła 348.252,57 zł brutto.
- Remont drogi gminnej Nr 115184E w miejscowości Stary Wylezin** – inwestycję zrealizowano przy udziale środków z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg. W ramach zadania inwestycyjnego dokonano przebudowy wskazanej drogi gminnej o łącznej długości 951,00 m. Całkowita wartość zadania wyniosła 814.821,77 zł brutto.
- Remont drogi gminnej Nr 115166E relacji Jeruzal – Wólka Jeruzalska** – inwestycję zrealizowano przy udziale środków z Funduszu Leśnego Lasów Państwowych. W ramach zadania inwestycyjnego dokonano przebudowy wskazanej drogi gminnej o łącznej długości 1650,00 m. Całkowita wartość zadania wyniosła 441.801,86 zł brutto.

Koszty bieżącego utrzymania dróg gminnych, m.in. uzupełnianie ubytków kruszywem, równanie, zakup znaków drogowych itd. – w roku 2022 wyniosły 541.000,00 zł.

SIĘĆ WODOCIĄGOWA

Gmina Kowiesy prowadzi samodzielną działalność w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę oraz zbiorowego odprowadzania ścieków. Na terenie Gminy Kowiesy nie funkcjonują inne przedsiębiorstwa (w tym komunalne) prowadzące działalność w ww. zakresie.

Na terenie gminy eksploatowane są 3 komunalne ujęcia wody podziemnej w miejscowościach: Stary Wylezin, Paplin oraz Michałowice. Stacja Uzdatniania Wody w Starym Wylezinie składa się z dwóch studni głębinowych o głębokości 91,50 m oraz 49,50 m. Studnie eksploatowane są na przemian z możliwością jednoczesnego korzystania z obydwu studni w przypadku wysokich dobowych poborów wody. Stacja Uzdatniania Wody w Starym Wylezinie obsługuje wsie: Stary Wylezin, Nowy Wylezin, Kowiesy, Chojnata, Chojnatka, Turowa Wola, Nowy Lindów, Budy Chojnackie, Wola Pękoszewska, Wymysłów, Chrzczonowice, Zawady, Wędrogów, Borszyce, Pękoszew, Franciszków, Ulaski, Jakubów i Michałowice. W sytuacjach awaryjnych stacja obsługuje również miejscowości Janów oraz Michałowice, które zwykle korzystają z ujęcia wody znajdującego się w miejscowości Michałowice. Stacja Uzdatniania Wody w Paplinie, podobnie jak Stacja Uzdatniania Wody w Starym Wylezinie, składa się z dwóch studni głębinowych wykonanych do głębokości 60,50 m. Stacja Uzdatniania Wody w Paplinie zaopatruje w wodę następujące miejscowości: Paplin, Paplinek, Lisna, Chełmce, Jeruzal, Wólka Jeruzalska i Chrzczonowice (część wsi).

Plany inwestycyjne przewidują wykonanie generalnej modernizacji Stacji Uzdatniania Wody w Starym Wylezinie, na którą Gmina Kowiesy pozyskała środki z Rządowego Funduszu Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych w kwocie 3.610.000,00, zł. W styczniu 2023 r. podpisana została umowa na realizację ww. zadania na łączną kwotę 4.241.040,00 zł. W planach inwestycyjnych jest także budowa nowej Stacji Uzdatniania Wody w miejscowości Wola Pękoszewska, na którą Gmina Kowiesy pozyskała dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020. Łączna kwota zadania wynosi 4.840.886,40 zł, natomiast dotacja wynikająca z zawartej umowy wyniesie 3.236.966,00 zł. W ramach inwestycji przewidziana jest także budowa 5 biologicznych oczyszczalni ścieków dla budynków użyteczności publicznej Gminy Kowiesy. Docelowo Gmina Kowiesy planuje także wykonanie połączenia sieci wodociągowych zasilanych ze Stacji Uzdatniania Wody w Starym Wylezin i Paplinie. Układ sieci wodociągowej na terenie Gminy Kowiesy dopełnia hydrofornia zlokalizowana w miejscowości Michałowice. Hydrofornia Michałowice składa się z jednej studni głębinowej wykonanej w latach 70-tych do głębokości 49,0 m. Hydrofornia obsługuje miejscowości Michałowice oraz Janów. Należy zwrócić uwagę, iż jest to jedna z nielicznych studni w regionie, gdzie woda do sieci wodociągowej tłoczona jest bezpośrednio z ujęcie bez poddawania jej procesom uzdatniania, co świadczy o jakości wody pobieranej z ujęcie podziemnego. Wszystkie ww. punkty poboru czerpią wodę z geologicznych utworów czwartorzędowych.

Długość eksploatowanej na terenie Gminy Kowiesy zbiorczej sieci wodociągowej (bez przyłączy) wynosi 123,36 km (zgodnie ze stanem na koniec 2022 r.). W latach 2020-2021 Gmina Kowiesy realizowała inwestycję związaną z rozbudową sieci wodociągowej ze środków Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich o łącznej długości ok. 30 km. Rozbudowa sieci pozwoliła zaopatrzyć w wodę miejscowości, które dotychczas nie posiadały zbiorczej sieci wodociągowej (miejscowości Franciszków i Ulaski) lub były zwodociągowane jedynie w części (miejscowości Zawady, Michałowice).

Na terenie Gminy Kowiesy funkcjonuje obecnie 915 czynnych przyłączy wodociągowych, w tym 894 przyłączy zasilających bezpośrednio budynki mieszkalne. Pozostałe przyłącze wodociągowe zaopatrują

w wodę zlokalizowane na terenie gminy: sklepy, zakłady produkcyjne i handlowe, szkoły, świetlice wiejskie. Średnioroczne pobory wody z ujęć zawierają się w granicach 90-140 tyś. m³ i zależą w głównej mierze od warunków pogodowych w danym roku. Poniższa tabela obrazuje średnioroczne pobory wody w roku 2022 wraz z informacją o ilości osób korzystających z poszczególnych ujęć wody na terenie Gminy Kowiesy.

Tabela 7. Średnioroczny pobór wody w 2021 roku

Wyszczególnienie	SUW Stary Wylezin	SUW Paplin	Hydrofornia Michałowice (woda nieuzdatniana)
1. Średniodobowy pobór wody surowej	217,53 m ³ /d	106,73 m ³ /d	5,45 m ³ /d
2. Średniodobowa produkcja wody uzdatnionej	211,37 m ³ /d	72,25 m ³ /d	5,45 m ³ /d
3. Liczba ludności korzystającej z wodociągu	1562 os.	584 os.	78 os.
4. Długość sieci rozdzielczej	79.771 m	41.708 m	1.877 m

Obecnie obowiązująca stawka sprzedaży 1 m³ wody wynosi 2,70 zł brutto. Wskazana stawka obowiązuje w niezmienionej wielkości od roku 2016 r. W maju 2022 r. Dyrektor PGW Wody Polskie RZGW w Warszawie pozytywnie zaopiniował wniosek taryfowy Gminy Kowiesy, który pozwala utrzymać obecnie obowiązującą stawkę za wodę do 2025 r.

Roczne koszty utrzymania i eksploatacji sieci wodociągowej na terenie Gminy Kowiesy wynoszą około 450.000,00 zł. Znaczącym składnikiem kosztów funkcjonowania sieci wodociągowej są odpisy amortyzacyjne, które rocznie wynoszą około 300.000,00 zł. Ponadto Gmina Kowiesy, jako zarządca sieci wodociągowej, ponosi koszty związane z zakupem energii, wynagrodzeniem dla pracowników, bieżącymi remontami czy usuwaniem awarii sieci wodociągowej.

Na terenie Gminy Kowiesy nie funkcjonuje zbiorcza sieć kanalizacyjna. Mieszkańcy gminy realizują zrzut ścieków do szczelnych zbiorników na nieczystości ciekłe oraz przydomowych oczyszczalni ścieków. W zarządzie Gminy Kowiesy znajdują się trzy biologiczne oczyszczalnie ścieków – przy Ośrodku Zdrowia w Kowiesach, przy Szkole Podstawowej w Kowiesach oraz wybudowana w 2021 r. oczyszczalnia dla budynków Urzędu Gminy Kowiesy i Gminnej Biblioteki Publicznej/GOPS w Kowiesach. Z uwagi na fakt, iż na terenie Gminy Kowiesy przeważa rozproszony model zabudowy, inwestycje związane z budową zbiorczej sieci kanalizacyjnej nie są ekonomicznie uzasadnione.

GOSPODARKA ODPADAMI

Rok 2022 był kolejnym rokiem funkcjonowania nowego systemu gospodarki odpadami na terenie Gminy Kowiesy, zgodnie z którym podmiotem odpowiedzialnym za organizację oraz funkcjonowanie całego systemu gospodarki odpadami jest Gmina Kowiesy. Gmina w zamian za uiszczaną przez mieszkańców opłatę prowadzi gospodarkę odpadami komunalnymi na swoim terenie. W wyniku przetargu przeprowadzonego w październiku 2020 r. podpisano nową umowę, która obowiązywała od 1 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2022 r. Zostały zmienione stawki za odbiór odpadów komunalnych. W roku 2022

roku opłata miesięczna od osoby za selektywne zbieranie odpadów wynosiła 25 zł od osoby zamieszkującej daną nieruchomość, jeżeli odpady komunalne są zbierane i odbierane w sposób selektywny. W przypadku właścicieli, którzy nie wypełniają obowiązku zbierania odpadów komunalnych w sposób selektywny wysokość miesięcznej stawki wynosi 50 zł od osoby. Natomiast stawka ryczałtowa za odbieranie odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych czasowo wynosiła 120 zł w przypadku zbierania odpadów w sposób selektywny oraz 240 zł w przypadku właścicieli, którzy nie wypełniają obowiązku zbierania odpadów komunalnych w sposób selektywny.

Usługa, polegająca na odbiorze, transporcie i zagospodarowaniu odpadów z nieruchomości zamieszkałych była realizowana przez firmę ENERIS Surowce S.A. Oddział w Tomaszowie Mazowieckim. Bezpośrednio z posesji odbierane były 4 podstawowe frakcje odpadów: odpady z tworzyw sztucznych i metali, odpady szklane, odpady z papieru i tektury oraz odpady ulegające biodegradacji. Odpady zmieszane oraz odpady zbierane w sposób selektywny odbierane były od właścicieli nieruchomości raz w miesiącu. Sелеktywna zbiórka odpadów prowadzona była również w Punkcie Sелеktywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (tzw. PSZOK), który znajduje się na terenie Zakładu ZGO Pukinin, Pukinin 140, 96-200 Rawa Mazowiecka. PSZOK we wszystkie robocze dni tygodnia, w godz. od 07:00 do 18:00 oraz w soboty w godz. od 07:00 do 15:00 przyjmował odpady od właścicieli nieruchomości, którzy ponoszą na terenie Gminy Kowiesy opłaty z tytułu gospodarowania odpadami komunalnymi. Do PSZOK można było dostarczać: papier i tekturę, tworzywa sztuczne, drewno, metale, opakowania wielomateriałowe, szkło, zużyte opony, odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów, gruz ceglany, odpady innych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia, zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanoego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia, środki ochrony roślin, farby, tusze drukarskie, kleje, lepiszcze i żywice, detergenty, leki, baterie i akumulatory, zużyte urządzenie elektryczne i elektroniczne, odpady ulegające biodegradacji, odpady wielkogabarytowe i odpady zielone. Zużyte baterie zbierane były w siedzibie Urzędu Gminy Kowiesy oraz szkołach na terenie gminy.

W 2022 r. odebrane od właścicieli nieruchomości zamieszkałych z terenu Gminy Kowiesy zmieszane odpady komunalne przekazywane były przez firmę ENERIS Surowce S.A. Oddział w Tomaszowie Mazowieckim do instalacji w Pukininie. Na chwilę obecną na terenie gminy brak jest innych możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych odbieranych od mieszkańców.

Poniżej w tabelach przedstawiono dane dotyczące zebranych odpadów w roku 2022 z terenu Gminy Kowiesy.

Tabela 8. Ilość odpadów zebranych z terenu gminy Kowiesy w roku 2022
Odpady segregowane

Kod odpadu	Rocznie
15 01 01 (Opakowania z papieru i tektury)	9,00
15 01 02 (Opakowania z tworzyw sztucznych)	47,63
15 01 03 (Opakowania z drewna)	0,39
15 01 04 (opakowania z metali)	0,30
15 01 07 (Opakowania ze szkła)	51,52
16 01 03 (Zużyte opony)	12,38
20 03 07 (odpady wielkogabarytowe)	59,28
17 01 07 (Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06)	2,50
20 02 01 (Odpady ulegające biodegradacji)	0,58
20 01 01 (Papier tektura)	1,97
20 01 02 Szkło	0,08
20 01 23* (Urządzenia zawierające freony)	1,09
20 01 36 (Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35)	0,82
20 01 35* (Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki)	1,23
20 01 39 (tworzywa sztuczne)	9,27

Odpady niesegregowane

Kod odpadu	Rocznie (szacunkowo)
20 03 01 (niesegregowane zmieszane odpady komunalne)	405,11
Razem:	603,15

Tabela 9. Zestawienie kosztów i wydatków poniesionych przez gminę Kowiesy w roku 2022 w związku z obsługą systemu gospodarowania odpadami komunalnymi

WYSZCZEGÓLNIENIE	KOSZTY I WYDATKI (ZŁ BRUTTO)
Koszty wywozu odpadów komunalnych (odbiór, transport i zagospodarowanie odpadów komunalnych)	694.063,88
Koszty obsługi systemu (wynagrodzenia pracownika związanego z tworzeniem oraz obsługą systemu, szkolenia, zakup materiałów biurowych, druk deklaracji, kampania informacyjno-edukacyjna, koszty przesyłek pocztowych)	25.000,00
RAZEM	719.063,88

Plan wpływów z opłat za odpady na rok 2022 wynosił 704.010,00 zł, wpływy wyniosły 676.775,53 zł. Na dzień 31 grudnia 2022 roku należności wynosiły 180.589,08 zł, w tym wymagalne 71.394,29 zł. Analizując wpływy z opłat za odbiór odpadów należy stwierdzić, iż dłużnicy opłat to te same osoby, które nie uiszczają należności wobec Gminy z innych tytułów. Sukcesywnie i na bieżąco wobec dłużników prowadzone są postępowania egzekucyjne (upomnienia, tytuły wykonawcze i wpisy do hipoteki).

Przepisy prawa obligują gminy do ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania oraz osiągnięcia poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych. Gminy obowiązane były za 2022 r. osiągnąć poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych w wysokości co najmniej 25 %. W gminie poziom ten wyniósł 12,25 %.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 15 grudnia 2017 r. w sprawie poziomów ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania oraz sposobu obliczania poziomu ograniczania masy tych odpadów określa poziomy ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r. Poziom, który musiał zostać osiągnięty w roku 2021 wynosi nie więcej niż 35% (wielkości poziomów wg Rozporządzenia określona jest tylko do 2021 r.)

W 2022 r. poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania wyniósł 39,67%.

OCHRONA ZDROWIA

Zgodnie z ustawą o ubezpieczeniach zdrowotnych osoby ubezpieczone mogą dokonywać wyboru świadczeniodawcy bez konieczności uwzględnienia rejonizacji, w dowolnym podmiocie mającym kontrakt z narodowym Funduszem Zdrowia. Rzecz jasna najczęściej wybierają oni świadczeniodawcę zlokalizowanego najbliżej miejsca zamieszkania.

Na terenie Gminy Kowiesy prowadzą działalność Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej:

- Przychodnia Rawka,
- Prywatny Gabinet Stomatologiczny - Teresa Królikowska (na podstawie kontraktu z Narodowym Funduszem Zdrowia zabezpiecza on usługi stomatologiczne)
- Praktyka Lekarza Rodzinnego – Anna Krzemińska- zabezpiecza usługi podstawowej opieki lekarskiej w ramach praktyki prywatnej.

Dwa pierwsze podmioty zlokalizowane są w Ośrodku Zdrowia w Kowiesach i zdecydowana większość mieszkańców gminy korzysta z ich usług. Niewielka część mieszkańców korzysta z usług prywatnego gabinetu oraz świadczeniodawców w innych gminach okalających Gminę Kowiesy. W Kowiesach zlokalizowana jest także apteka.

W zakresie pomocy specjalistycznej i leczenia zamkniętego większość usług świadczy Wojewódzki Szpital Zespolony w Skierniewicach, w ramach którego działają zarówno oddziały szpitalne, poradnie specjalistyczne i rehabilitacyjne. Podmiot ten świadczy również wobec mieszkańców Gminy Kowiesy pomoc doraźną.

DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA

Według danych w Centralnej Ewidencji i Informacji Działalności Gospodarczej (CEIDG) dla obszaru gminy Kowiesy w 2022 roku zarejestrowano 10 nowych przedsiębiorców, wykreślono natomiast 4 wpisy. Na podstawie raportów z Centralnej Ewidencji i informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG) na dzień 31 grudnia 2022 roku, liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych, których główne miejsce prowadzenia działalności znajduje się w naszej gminie obejmowało 152 pozycje. Wśród osób fizycznych prowadzących działalność na terenie gminy Kowiesy dominują mężczyźni, stanowią 2/3 wszystkich przedsiębiorców, zaś 1/3 stanowią kobiety. Natomiast pod względem wieku osób prowadzących działalność panuje całkowita różnorodność. Najmłodszy przedsiębiorca ma 21 lat, zaś najstarszy 80 lat. Najwięcej przedsiębiorców mamy w przedziale wiekowym od 34 lat (11 osób), 41 lat- 16 osób do 45 lat (15 osób). Wiodącym kierunkiem działalności na terenie naszej gminy z największą liczbą wpisów (10) jest 49.41.Z - Transport drogowy towarów. Na drugim miejscu (9 wpisów) znajdują się wpisy z przeważającym PKD 81.30Z – Działalność usługowa związana z zagospodarowaniem terenów zieleni. Na trzecim miejscu znajdują się równocześnie dwa rodzaje PKD, tj; 4520.Z – Konserwacja i naprawa pojazdów samochodowych z wyłączeniem motocykli oraz 41.20.Z – Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych.

Kolejne wpisy dotyczą następujących rodzajów działalności z przeważającym (głównym) rodzajem działalności PKD:

- 47.99.Z - Pozostała sprzedaż detaliczna prowadzona poza siecią sklepową, straganami i targowiskami – 11 wpisów
- 47.11.Z – Sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach z przewagą żywności, napojów i wyrobów tytoniowych – 8 wpisów

- 47.25.Z – Sprzedaż detaliczna napojów alkoholowych i bezalkoholowych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach – 8 wpisów,
- 47.21.Z Sprzedaż detaliczna owoców i warzyw w wyspecjalizowanych sklepach – 6 wpisów
Pozostałe rodzaje działalności dotyczą między innymi PKD;
- 43.21.Z Wykonywanie instalacji elektrycznych – 4 wpisy,
- 45.11.Z Sprzedaż hurtowa i detaliczna samochodów osobowych i furgonetek - 4 wpisy,
- 43.39.Z Wykonywanie pozostałych robót budowlanych wykończeniowych - 3 wpisy,
- 62.01.Z Działalność związana z oprogramowaniem- 3 wpisy.

Wszystkie informacje dotyczące rodzajów działalności są dostępne na stronie <https://www.biznes.gov.pl/> - wyszukiwarka przedsiębiorców.

W 2022 roku inspektor ds. działalności gospodarczej i promocji wprowadził do CEIDG 44 wnioski, które dotyczyły:

- założenia działalności gospodarczej – 10 wniosków
- zmiany wpisu w CEIDG – 17 wniosków
- zawieszenia działalności gospodarczej – 8 wniosków
- wznowienia działalności gospodarczej - 5 wniosków
- zakończenia działalności gospodarczej - 4 wnioski

Wszystkie czynności w CEIDG dokonywane są bezpłatnie. Organem rejestrowym jest Minister Gospodarki, co oznacza, że nie ma rejonizacji wpisów związanej z miejscem zamieszkania, czy też miejscem prowadzenia działalności. Przedsiębiorca może dokonywać wpisów w dowolnym urzędzie na terenie całego kraju. Przedsiębiorcy posiadający podpis elektroniczny – profil zaufany mogą samodzielnie dokonywać wpisów w CEIDG.

ZEZWOLENIA NA SPRZEDAŻ NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH

Na terenie naszej gminy funkcjonuje 11 placówek handlowych posiadających zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, w tym 8 sklepów, winiarnia, restauracja, smażalnia ryb.

Na dzień 31 grudnia 2022 roku liczba ważnych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia poza miejscem sprzedaży wyniosła 25 (sklepy), z czego:

- 8 zezwoleń dotyczyło napojów alkoholowych zawierających do 4,5% alkoholu oraz piwa ,
- 9 zezwoleń dotyczyło napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa) do 18%
- 8 zezwoleń dotyczyło napojów alkoholowych zawierających powyżej 18% alkoholu.

W 2022 roku wydano 1 nowe zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia w miejscu sprzedaży (gastronomia), tj. do 4,5% alkoholu oraz piwa. Wydano 6 zezwoleń do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy) ze względu na upływ terminu ważności zezwolenia jako kontynuację działalności tj.;

- 2 zezwolenia do 4,5% alkoholu oraz piwa,

- 2 zezwolenia powyżej 4,5% (oprócz piwa) do 18%,
- 2 zezwolenia powyżej 18% zawartości alkoholu

na sprzedaż napojów alkoholowych

Wydano 2 decyzje o wygaśnięciu zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia poza miejscem sprzedaży, ze względu na upływ terminu ważności zezwolenia .

Podstawowe opłaty dla nowych - rozpoczynających działalność przedsiębiorców wynoszą;

- 500,00 zł - od zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających do 4,5% alkoholu oraz piwa, a także na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa) do 18%,
- 2100,00 zł od zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających powyżej 18% alkoholu.

Opłaty są wnoszone na rachunek gminy przed wydaniem zezwolenia proporcjonalnie do okresu ważności zezwolenia, nie ma możliwości opłaty w ratach.

Natomiast przedsiębiorcy posiadający zezwolenie w roku poprzednim mają możliwość wnoszenia opłat w trzech równych ratach, w następujących terminach:

- do 31 stycznia,
- do 31 maja ,
- do 30 września w danym roku kalendarzowym.

W przypadku utraty ważności zezwolenia w danym roku opłata pobierana jest w wysokości proporcjonalnej do okresu ważności zezwolenia.

Poniższa tabela przedstawia wartość sprzedanego alkoholu na terenie gminy, są to kwoty pochodzące z oświadczeń składanych przez przedsiębiorców do 31 stycznia danego roku za poprzedni rok sprzedaży.

Tabela 10. Wartość sprzedanego alkoholu na terenie gminy Kowiesy w latach 2019-2022 (w zł)

Rok	do 4,5% (piwo)	4,5%-18% (wino)	powyżej 18% (wódka)	Razem
2019	866 109,10	161 435,30	987 597,62	2 014 962,02
2020	964 327,00	166 998,00	1 262 342,00	2 393 667,00
2021	791 166,08	145 013,02	995 747,61	1 931 926,70
2022	996 270,11	168 934,23	1 197 034,00	2 362 238,30

BEZROBOCIE REJESTROWANE

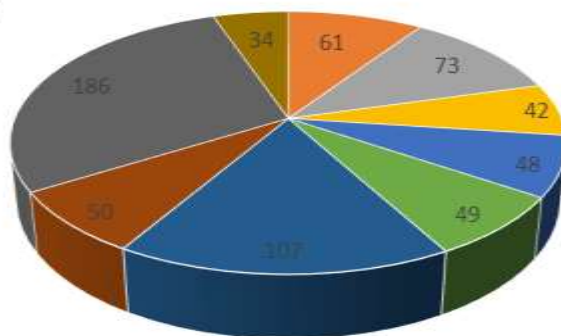
Bezrobocie rejestrowane - dane o liczbie bezrobotnych zarejestrowanych, zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obejmują osoby (cudzoziemca - członka rodziny obywatela polskiego) niezatrudnione i niewykonyjące innej pracy zarobkowej, zdolne i gotowe do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy (bądź jeśli są to osoby niepełnosprawne - zdolne i gotowe do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nieuczące się w szkole, z wyjątkiem szkół dla dorosłych lub przystępujące do egzaminu eksternistycznego z zakresu programu nauczania tej szkoły lub szkół wyższych, gdzie studiują w formie studiów niestacjonarnych, zarejestrowane we właściwym dla miejsca zameldowania (stałego lub czasowego) powiatowym urzędzie pracy oraz poszukujące zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej.

Liczba bezrobotnych nie obejmuje osób odbywających m.in. szkolenie, staż, przygotowanie zawodowe dorosłych, pracę społecznie użyteczną oraz osób skierowanych do agencji zatrudnienia w ramach zlecenia działań aktywizacyjnych.

Tabela 11. Bezrobotni w gminach powiatu skierniewickiego w latach 2020-2022 (stan na 31 grudnia danego roku)

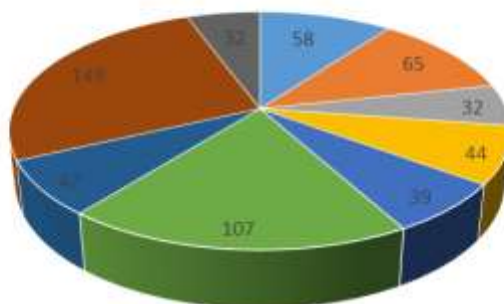
Nazwa Gminy	ogółem			kobiety			mężczyźni			długotrwale bezrobotni		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Powiat skierniewicki	650	568	506	381	340	293	269	228	213	339	310	263
Bolimów	61	58	44	43	40	31	18	18	13	32	28	20
Głuchów	73	65	55	43	40	33	30	25	22	30	34	30
Godzianów	42	32	26	21	19	16	21	13	10	15	15	16
Kowiesy	48	44	30	31	25	16	17	19	14	32	24	18
Lipce Reymontowskie	49	39	44	25	24	24	24	15	20	24	23	23
Maków	107	107	91	59	58	56	48	49	35	59	55	45
Nowy Kawęczyn	50	42	44	33	24	27	17	18	17	25	19	18
Skierniewice	186	149	142	110	93	72	76	56	70	107	96	77
Słupia	34	32	30	16	17	18	18	15	12	15	16	16

Rok 2020

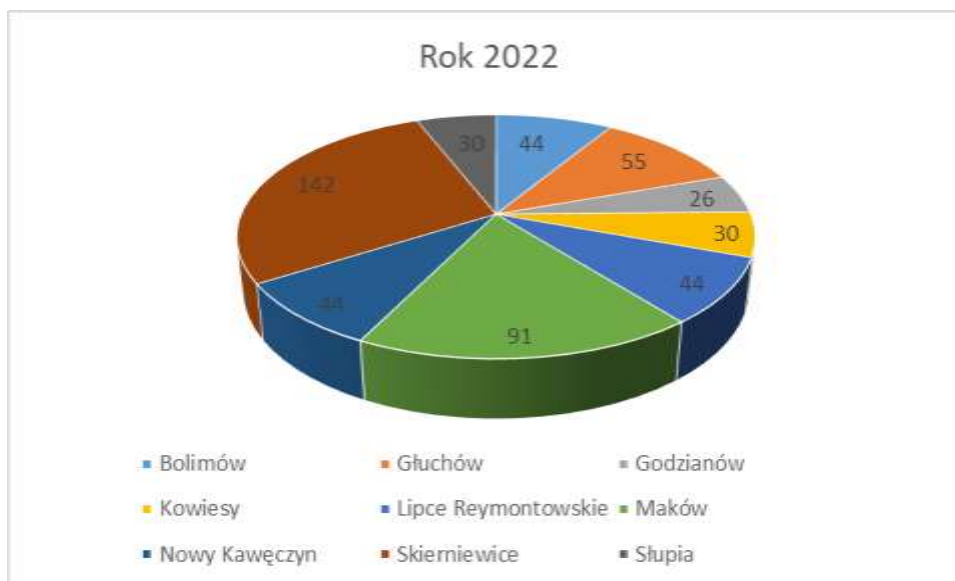

- Bolimów
- Głuchów
- Godzianów
- Kowiesy
- Lipce Reymontowskie
- Maków
- Nowy Kawęczyn
- Skieriewice
- Słupia

Rok 2021

- Bolimów
- Głuchów
- Godzianów
- Kowiesy
- Lipce Reymontowskie
- Maków
- Nowy Kawęczyn
- Skieriewice
- Słupia

Dane: Bank Danych Lokalnych GUS

OŚWIATA I WYCHOWANIE

W roku 2022 w Gminie Kowiesy funkcjonowała jedna Szkoła Podstawowa im. Kornela Makuszyńskiego w Kowiesach z oddziałami przedszkolnymi oraz placówki niepubliczne dotowane przez gminę, dla których organem prowadzącym są stowarzyszenia, należą do nich:

- Niepubliczne Przedszkole w Turowej Woli
- Zespół Wychowania Przedszkolnego w Jeruzalu (do 31.08.2022 r.).

Organami prowadzącymi placówki niepubliczne są odpowiednio: Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Turowa Wola i Okolic oraz Stowarzyszenie Rozwoju Gminy Kowiesy.

Tabela 12. Finanse oświaty

Nazwa	Rok 2022
Budżet oświaty ogółem, w tym:	3.978.384,02
Subwencja oświatowa	2.590.849,00
Dotacje przekazane z budżetu państwa	137.285,42
Środki na realizację projektów w ramach Funduszy Unijnych i Programów Rządowych	70.000,00
Dopłata z Urzędu Wojewódzkiego w formie dofinansowania realizacji zadania własnego organizatora w zakresie przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej	62.070,30
Wkład własny gminy	1.118.179,30

Tabela 13. Struktura zatrudnienia w szkole prowadzonej przez Gminę Kowiesy

Wyszczególnienie	Zatrudnienie		w tym:			
	osoby	etaty	nauczyciele		pozostali	
			osoby	etaty	osoby	etaty
Szkoła Podstawowa im. Kornela Makuszyńskiego w Kowiesach	32	28,63	26	23,50	6	5,13

Tabela 14. Liczba uczniów i oddziałów w szkołach i przedszkolach na terenie gminy (rok szkolny 2021/2022)

Wyszczególnienie	Liczba oddziałów	Liczba uczniów	W tym:								
			0 i poniżej 0	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
Szkoła Podstawowa im. Kornela Makuszyńskiego w Kowiesach	14	277	49	21	24	40	23	30	13	37	40
Niepubliczne Przedszkole w Turowej Woli	2	27	27								
Zespół Wychowania Przedszkolnego w Jeruzalu	1	14	14								
Ogółem	17	318	90	21	24	40	23	30	13	37	40

Tabela 15. Średnie wyniki uczniów w egzaminach zewnętrznych (egzamin po ósmej klasie szkoły podstawowej)

Szkoła	Przedmiot	Średni wynik w %, rok szkolny 2021/2022				
		Liczba zdających	szkoła	powiat	województwo	kraj
Szkoła Podstawowa im. Kornela Makuszyńskiego w Kowiesach	Język polski	41	57,78	55,91	58,46	60
	Matematyka	41	53,66	59,01	57,57	57
	Język angielski	41	51,02	56,77	66,00	67

Stypendia za wyniki w nauce

Wójt Gminy Kowiesy przyznaje stypendia uzdolnionym uczniom. Środki przyznawane są w ramach puli środków przeznaczonych na ten cel w budżecie gminy. Stypendium uczeń otrzymuje jednorazowo, zgodnie z regulaminem stypendialnym. Wysokość stypendium uzależniona jest od liczby złożonych wniosków w danym roku szkolnym. Za roku szkolny 2021/2022 wysokość stypendium kształtowała się od 800 do 1.000 zł. i otrzymało je 5 uczniów Szkoły Podstawowej w Kowiesach.

Stypendia socjalne

Rodzice uczniów szkół podstawowych, oraz szkół ponadpodstawowych mieli możliwość składania wniosku o przyznanie dla ucznia stypendium socjalnego. Stypendium mogło być przyznane jeżeli dochód w rodzinie ubiegającej się nie przekraczał 528 zł netto na osobę. Pomoc tę otrzymało 22 uczniów w łącznej kwocie 25.133,11 zł. Przyznana pomoc musi być przeznaczona na zakupy o charakterze edukacyjnym lub na pokrycie kosztów udziału w zajęciach edukacyjnych.

Bezpłatne podręczniki

Ustawa podręcznikowa gwarantuje uczniom szkół podstawowych prawo do bezpłatnego dostępu do podręczników, materiałów edukacyjnych lub materiałów ćwiczeniowych. Na rok szkolny 2022/2023 darmowe podręczniki i materiały ćwiczeniowe otrzymało 209 uczniów szkoły podstawowej. Dotacja celowa przekazana na ten cel wynosiła 19.290,94 zł.

Programy i projekty realizowane ze środków pozabudżetowych:

**Laboratoria
Przyszłości**

Gmina Kowiesy realizowała wniosek w ramach Rządowego Programu Laboratoria Przyszłości na zakup nowoczesnego sprzętu dla Szkoły Podstawowej im. Kornela Makuszyńskiego w Kowiesach. Pozyskana kwota wsparcia to 70.000 zł.

W ramach wsparcia finansowego szkoła została wyposażona w sprzęt, który służy rozwijaniu kompetencji przyszłości - współpracy, interdyscyplinarności, zdolności rozwiązywania problemów czy kreatywności.

Zakupione zostały m.in. :

- drukarka 3D z akcesoriami (w tym aplikacjami, slicerami etc.)
- mikrokontrolery z sensorami, wzmacniaczami, płytkami prototypowymi i innymi akcesoriami
- sprzęt do nagrań dla nauki prezentacji swoich osiągnięć (kamery, mikrofony, oświetlenie etc.)
- stacja lutownicza (do mikrokontrolerów) oraz pozostałe wyposażenie z dziedziny; narzędzia, robotyka, materiały eksploatacyjne, audio-video, pomoce projektowe.

Dowóz uczniów do szkół

Dowozem do dwóch szkół podstawowych objętych było 195 uczniów. Usługę przewozu świadczyło Przedsiębiorstwo PKS ze Skierniewic, wyłonione w drodze przetargu. Dowozy odbywały się trzema autobusami. Łączny koszt dowozu i sprawowanej opieki nad dowożonymi uczniami w roku ubiegłym wyniósł 179.406,48 zł. Obowiązkiem gminy jest również zapewnienie dowozu dzieci niepełnosprawnych do szkół specjalnych i integracyjnych. Gmina ponosiła koszty za dowóz dwojga takich dzieci, których rodzice dowozili własnym transportem.

Obsługę działalności związanej z edukacją prowadzi Gminny Zespół Oświaty, w którym zatrudnione są 3 osoby (2,5 etatu). Kierownikiem Zespołu jest Pani Ewa Pawlak. Zespół obsługuje funkcjonującą na terenie gminy Kowiesy szkołę podstawową oraz rozlicza dotacje przyznawane niepublicznym podmiotom, działającym w gminie w obszarze oświaty.

Lokalny transport drogowy

Gmina Kowiesy realizowała zadanie w ramach programu pn. „Fundusz Rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej”. Usługi przewozowe w zakresie publicznego transportu zbiorowego w przewozach pasażerskich na utworzonych liniach komunikacyjnych świadczyło Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej ze Skierniewic. Koszt zadania to kwota 86.898,42 zł.

Fundusz Pomocy na dodatkowe zadania oświatowe

W związku z konfliktem zbrojnym na terenie Ukrainy i pojawieniu się fali uchodźców, z których większość stanowiły kobiety z dziećmi, na terenie Gminy Kowiesy zostało przyjętych 11 uczniów do Szkoły Podstawowej w Kowiesach. Fundusz Pomocy na dodatkowe zadania oświatowe wyniósł 35.893,00 zł, który został wydatkowany na pokrycie kosztów osobowych i rzeczowych związanych z obsługą nauczania i dowozu do szkoły dzieci imigrantów.

POMOC SPOŁECZNA

Zadania w zakresie pomocy społecznej realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowiesach, który jest gminną jednostką organizacyjną. Ośrodek pomocy wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb, co umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Rodzaj, forma i rozmiar świadczenia dostosowywane są do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy. GOPS realizuje zarówno zadania własne jak i zadania zlecone gminie z zakresu opieki społecznej. Środki na realizację zadań pomocy społecznej pochodzą ze środków budżetu Gminy Kowiesy i z dotacji rządowych, a zadania dzieli się na zadania własne i zadania zlecone.

TABELA: Wydatki Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kowiesach za 2022 rok

Rozdział	Dział	Wyszczególnienie	Środki własne	Środki z państwa	Środki ogółem
852 Pomoc społeczna	85205	Przeciwdziałanie przemocy	599,00	-	599,00
	85213	Składka na ubezpieczenie zdrowotne od osób pobierających zasiłek stały	64,71	10 864,56	10 929,27
	85214	Zasiłek okresowy	-	-	9 196,00
		Zasiłek celowy	9196,00	0,00	
	85216	Zasiłek stały	719,00	121 438,68	122 157,68
	85219	Utrzymanie ośrodka	266 537,68	40 245,00	266 782,68
	85228	Usługi opiekuńcze	71 107,83	-	71 107,83
		Specjalistyczne usługi opiekuńcze	-	65 920,00	65 920,00
	85230	Posiłek w szkole i w domu	7 752,00	17 943,00	25 695,00
	85278	Usuwanie kłesk żywiolowych	-	26 000,00	26 000,00
	85295	Domy pomocy społecznej	91 662,85	-	91 662,85
		Dodatek osłonowy	-	434 647,63	434 647,63
		Pomoc dla cudzoziemców – posiłek w szkole	-	378,00	378,00
Razem 852					1 125 075,94
853	85395	Pomoc dla cudzoziemców -	-	10 220,69	527 948,69

Rozdział	Dział	Wyszczególnienie	Środki własne	Środki z państwa	Środki ogółem
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej		zasiłek rodzinny			
		Pomoc dla cudzoziemców – 300,00 zł	-	59 976,00	
		Pomoc dla cudzoziemców – zakwater. 40,00 zł	-	457 752,00	
Razem 853					527 948,69
855 Rodzina	85501	Świadczenie wychowawcze	-	1 297 474,46	1 297 474,46
	85502	Świadczenie rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego i rodzicielskiego oraz składki społeczne od świadczeń	45 950,65	1 548 067,12	1 594 017,77
	85503	Karta Dużej Rodziny	-	272,77	272,77
	85508	Rodziny zastępcze	87 233,99	-	87 233,99
	85513	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne	-	44 179,43	44 179,43
Razem 855					3 023 178,42
Razem wydatki w 2022 roku					4 676 203,05

Przeciwdziałania przemocy

W ramach przeciwdziałania przemocy w rodzinie w 2019 roku Wójt Gminy Kowiesy powołał Gminny Zespół Interdyscyplinarny. W skład zespołu wchodzi m.in. przedstawiciele: pracownicy GOPS, pedagog szkolny, pełnomocnik GKRPA, przedstawiciele służby zdrowia, Kierownik i dzielnicowy Policji, kurator zawodowy. W 2022 roku Gminny Zespół Interdyscyplinarny obejmował wsparciem cztery rodziny, z czego 3 Niebieskie Karty zostały zamknięte z powodu:

- 1 karta - ustanie przemocy w rodzinie (na podstawie złożonego oświadczenia przez członka rodziny),
- 1 karta – zamknięcie na podstawie postanowienia sądu,
- 1 karta – na podstawie umorzenia sprawy przez prokuratora.

Wydatkowana kwota 599,00 zł na zakup materiałów edukacyjnych.

Składki na ubezpieczenie zdrowotne

Składki na ubezpieczenie zdrowotne są wypłacane za osoby pobierające świadczenie w formie zasiłków stałych. W 2022 roku odprowadzono 178 składek zdrowotnych dla 17 osób. Wydatkowano kwotę 10 929,27 zł, z czego ze środków własnych kwotę 64,71 zł i ze środków z budżetu państwa: 10 864,56 zł

Zasiłki okresowe, celowe i specjalne zasiłki celowe

Zasiłek celowy może zostać przyznany na zaspokojenie niezbędnej potrzeby życiowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków, opału, odzieży, udzielenia schronienia a także pokrycie kosztów pogrzebu. W 2022 roku w formie zasiłku celowego objętych było 16 osób na kwotę 9.196,00 zł, w tym 2 osoby w postaci specjalnego zasiłku celowego na kwotę – 5 696,00 zł. Cała kwota pochodziła z środki własnych. W 2022 roku nie był przyznany zasiłek okresowy.

Zasiłek stały

Zasiłek stały przysługuje pełnoletniej osobie samotnej lub pełnoletniej osobie w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowitej niezdolności do pracy, w przypadku, gdy dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub osoby pozostającej w rodzinie. Z zasiłku stałego w 2022 roku skorzystało 17 osób, udzielono 178 świadczeń. Wydatkowano kwotę 122 157,68 zł, z czego środki własne to kwota 719,00 zł, a środki z budżetu państwa - 121 438,68 zł

Utrzymanie ośrodka

Na utrzymanie GOPS, w tym: wynagrodzenia osobowe pracowników wraz z pochodnymi, dodatkowe wynagrodzenie roczne, odpis na rzecz ZFŚŚ, obsługa prawna, usług informatyczne, ubezpieczenia rzeczowe; wydatki na bieżącą obsługę ośrodka wydatkowano kwotę 266 782,68 zł, z czego 266 537,68 zł to środki własne, a 40 245,00 zł to środki z budżetu państwa.

Usługi opiekuńcze

Usługi opiekuńcze – świadczenie przysługuje osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób. Usługi obejmują pomoc w zaspokojeniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Usługi świadczone były przez jedną opiekunkę środowiskową zatrudnioną w ramach umowy o pracę. W 2022 rok z usług opiekuńczych korzystały 2 osoby, na rzecz których zrealizowano 1 856 godzin. Wydatkowano kwotę 71 107,83 zł z środków własnych. Wpływy z usług opiekuńczych za 2022 rok wyniosły 3 651,20 zł.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi są szczególnym rodzajem usług specjalistycznych dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby posiadające kwalifikacje do wykonywania zawodu m. in: pracownika socjalnego, psychologa, logopedy, terapeuty zajęciowego, pielęgniarki, asystenta osoby niepełnosprawnej, opiekunki środowiskowej,

specjalisty w zakresie rehabilitacji medycznej, fizjoterapeuty. W 2022 roku ze specjalistycznych usług opiekuńczych skorzystało 2 dzieci autystycznych. Zrealizowano 624 godzin z zajęć logopedycznych, fizjoterapeutycznych, terapii TOMATIS i zajęć z integracji sensorycznych. Wszystkie specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone były przez trzech specjalistów w ramach zawartych umów zleceń. Ze środków własnych wydatkowano kwotę 65 920,00 zł.

Posiłek w szkole i w domu

Wieloletni program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 wspiera gminy w wypełnianiu zadań własnych o charakterze obowiązkowym.

Program skierowany jest do dzieci, uczniów, jak i osób starszych. Program zapewnia wsparcie finansowe gmin w udzielaniu pomocy w formie posiłku, świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności oraz świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych. W 2022 roku programem „Posiłek w szkole i w domu” objęte były 34 osoby, w tym: 14 dzieci w wieku szkolnym – 1 080 świadczeń, 22 osoby dorosłe – 59 świadczeń. Wydatkowano kwotę 25 695,00 zł, z czego 17 943,00 zł pochodziło ze środków z budżetu państwa.

Usuwanie klęsk żywiołowych

Osobom lub rodzinom, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego, klęski żywiołowej lub ekologicznej, niezależnie od dochodów osoby prowadzącej jednoosobowe gospodarstwo domowe lub dochodów rodziny przysługuje zasiłek celowy. W 2022 roku z tego tytułu udzielono jednego świadczenia w kwocie 26 000,00 zł. Środki pochodziły z budżetu państwa.

Domy pomocy społecznej

Osobie, która wymaga całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej. Osoby te kierowane są do odpowiedniego typu domu – na podstawie zaświadczenia lekarskiego. Pobyt w DPS jest odpłatny. Obowiązani do wnoszenia opłaty są kolejno: mieszkaniec, zstępni oraz gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej.

W 2022 roku z tej formy pomocy korzystały dwie osoby przebywające w DPS dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie i dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Wydatkowano kwotę 91 662,85 zł ze środków własnych. Opłaty wnoszone przez osoby zobowiązane w 2022 roku wyniosły 4 200,00 zł

Dodatek osłonowy

Dodatek osłonowy to nowe świadczenie socjalne realizowane od 2022 roku, stanowiące kluczowy element rządowej tarczy antyinflacyjnej, którego celem było zniwelowanie rosnących cen energii, gazu i żywności. Zgodnie z ustawą z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym przysługiwał on gospodarstwu domowemu, którego przeciętne miesięczne dochody w rozumieniu ustawy o świadczeniach rodzinnych, nie przekraczały 2 100,00 zł w gospodarstwie jednoosobowym albo 1 500,00 zł na osobę w gospodarstwie wieloosobowym.

Dodatek osłonowy wynosił rocznie:

- 400/500 zł* dla gospodarstwo domowe jednoosobowego,
- 600/750 zł* dla gospodarstwa domowego składającego się z 2 do 3 osób,
- 850/1062,50 zł* dla gospodarstwa domowego składającego się z 4 do 5 osób,
- 1150/1437,50 zł* dla gospodarstwa domowego składającego się z co najmniej 6 osób.

*podwyższenie kwoty dofinansowania było uzależnione od źródła ogrzewania

W przypadku dodatku osłonowego obowiązywała tzw. zasada złotówka za złotówkę. Oznaczało to, że dodatek przyznawany był nawet po przekroczeniu kryterium dochodowego, a kwota dodatku była pomniejszona o kwotę tego przekroczenia. Minimalna kwota wypłacanych dodatków osłonowych wynosiła 20,00 zł.

W ramach tego świadczenia do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej wpłynęło 627 wniosków, z czego pozytywnie rozpatrzonych zostało 619 wniosków. Łącznie wydatkowano 434 647,63 zł, z czego 8.522,50 zł stanowiło koszty obsługi, a pozostała kwota to wartość wypłaconych dodatków. Środki finansowe pochodziły z budżetu państwa w ramach środków finansowych z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19.

Świadczenie wychowawcze

Celem świadczenia wychowawczego jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb. Osobami uprawnionymi do otrzymania świadczenia wychowawczego są: matka, ojciec, opiekun faktyczny dziecka albo opiekun prawny dziecka, do dnia ukończenia przez dziecko 18 roku życia. W związku ze zmianą podmiotu obsługującego świadczenie, GOPS w miesiącu maju 2022 r. zakończył wypłatę świadczeń. Uprawnionych do świadczenia wychowawczego było 319 rodzin, w tym 518 dzieci. Wydatkowano kwotę 1 297 474,46 zł, z czego koszty obsługi wyniosły 4 281,66 zł.. Środki pochodziły z budżetu państwa.

Świadczenia rodzinne

Warunki nabywania prawa do świadczeń rodzinnych oraz zasady ustalania, przyznawania i wypłacania tych świadczeń określa ustawa o świadczeniach rodzinnych. Świadczeniami rodzinnymi, które realizuje ośrodek są:

- zasiłki rodzinne wraz z dodatkami;
- świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne,
- specjalny zasiłek opiekuńczy,
- jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka, tzw. „becikowe”,
- świadczenie rodzicielskie.

Zasiłek rodzinny ma na celu częściowe pokrycie wydatków na utrzymanie dziecka. Zasiłek rodzinny przysługuje osobom, których dochód w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 674,00 zł. W przypadku, gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności, zasiłek rodzinny przysługuje, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 764,00 zł.

Wydatki w ogólnej kwocie 1 449 530,51 zł zostały przeznaczone na wypłatę świadczeń rodzinnych, w szczególności na:

- zasiłki rodzinne i dodatki - liczba osób uprawnionych 181, udzielono 2157 świadczeń, wydano kwotę: 358 367,80 zł;
- zasiłki rodzinne i dodatki (złotówka za złotówkę) - liczba osób uprawnionych 20, udzielono 404 świadczenia, wydano kwotę: 18 711,13 zł;
- zasiłki pielęgnacyjne - liczba osób uprawnionych 73, udzielono 872 świadczeń, wydano kwotę 188 428,32 zł;
- świadczenia pielęgnacyjne - liczba osób uprawnionych 27, udzielono 317 świadczeń, wydano kwotę: 673 842,00 zł;
- specjalny zasiłek opiekuńczy - liczba osób uprawnionych 1, udzielono 11 świadczeń, wydano kwotę: 6 520,00 zł;
- jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka - osób uprawnionych 15, udzielono 15 świadczeń, wydano kwotę: 15 000,00 zł.
- świadczenie rodzicielskie - liczba osób uprawnionych 4, udzielono 47 świadczeń, wydano kwotę: 43 311,76 zł.
- ZUS składki emerytalno-rentowe - liczba osób uprawnionych 21, udzielono 252 świadczeń, wydano kwotę: 141 524,50 zł.
- KRUS składki emerytalno-rentowe - liczba osób uprawnionych 3, udzielono 36 świadczeń, wydano kwotę: 3 825,00 zł.

Fundusz alimentacyjny i postępowania wobec dłużników alimentacyjnych

Do świadczenia z funduszu alimentacyjnego ma prawo osoba uprawniona do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja jest bezskuteczna. Bezskuteczność egzekucji w rozumieniu ustawy oznacza egzekucję, w wyniku, której w okresie ostatnich dwóch miesięcy nie wyegzekwowano pełnej należności z tytułu zaległych i bieżących zobowiązań alimentacyjnych. Świadczenie z funduszu alimentacyjnego przysługuje osobie uprawnionej do ukończenia przez nią 18 roku życia, albo w przypadku, gdy kontynuuje naukę w szkole średniej lub w szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia, albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności – bezterminowo. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyższych niż 500,00 zł miesięcznie na dziecko. Świadczenie z funduszu alimentacyjnego przysługuje jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 900,00 zł na miesiąc.

W 2022 roku wypłacono 126 świadczeń na łączną kwotę 58 800,00 zł, w tym dla 11 dzieci. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowiesach w 2022 roku prowadził postępowania wobec 7 dłużników alimentacyjnych zamieszkujących na terenie gminy Kowiesy. Przeprowadzono 7 wywiadów alimentacyjnych oraz odebrano 7 oświadczeń majątkowych. Zebrane informacje zostały skierowane do komorników sądowych prowadzących postępowania egzekucyjne oraz gmin, które wystąpiły z wnioskiem o podjęcie działań.

W 2022 roku dłużnicy alimentacyjni zwrócili ogółem 11 577,00 zł z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego i zaliczki alimentacyjnej.

Karta Dużej Rodziny

Karta Dużej Rodziny przysługuje rodzinom z przynajmniej trójką dzieci, niezależnie od dochodu. Wydawana jest bezpłatnie, każdemu członkowi rodziny. Karta przysługuje samotnemu rodzicowi, rodzicom (także zastępczym, opiekunom w pieczy zastępczej), małżonkowi rodzica. Kartę otrzymują nie tylko obywatele polscy ale także cudzoziemcy mający pozwolenie na pobyt stały w Polsce.

Rodzice mogą korzystać z kart bezterminowo, dzieci – do 18 roku życia lub do ukończenia nauki, maksymalnie do osiągnięcia 25 lat. Osoby niepełnosprawne otrzymują kartę na czas trwania orzeczenia o niepełnosprawności. Co ważne, rodzice nie muszą być małżeństwem – o kartę mogą się starać także osoby pozostające w związkach partnerskich i rozwodnicy. Karta oferuje system zniżek oraz dodatkowych uprawnień. Jej posiadacze mają możliwość korzystania z katalogu oferty kulturalnej, rekreacyjnej czy transportowej na terenie całego kraju. Zniżki mogą oferować nie tylko instytucje publiczne, ale również przedsiębiorcy prywatni.

Z dniem 1 stycznia 2019 r. na mocy ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny zmianie uległa treść art. 4 ust. 1 ustawy: „Prawo do posiadania Karty przysługuje członkowi rodziny wielodzietnej, prze którą rozumie się rodzinę w której rodzic (rodzice) lub małżonek rodzica mają lub mieli na utrzymaniu co najmniej troje dzieci bez względu na ich wiek”. W okresie 1 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2022 r. ogółem wydano Kartę Dużej Rodziny dla 47 osób, z tego 31 kart dla opiekunów i 16 kart dla dzieci. Środki finansowe przekazane na realizację programu w wysokości 272,77 zł zostały wykorzystane na zakup materiałów biurowych.

Rodziny zastępcze

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Gmina partycypuje w kosztach utrzymania dzieci będących w pieczy zastępczej w wysokości: w pierwszym roku 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka, - w drugim roku pobytu 30%; a w trzecim i kolejnym 50% kosztów.

W 2022 roku Gmina Kowiesy współfinansowała pobyt w rodzinie zastępczej trójki dzieci na kwotę 87 233,99 zł, w tym:

- ✓ jedno dziecko w pieczy zastępczej - 4 612,50 zł
- ✓ dwoje dzieci w placówce opiekuńczo-wychowawczej - 82 621,49 zł.

Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne

Zgodnie z przepisami ustawy o świadczeniach rodzinnych za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek dla opiekuna oraz zasiłek dla opiekuna są opłacane składki na ubezpieczenie zdrowotne. W 2022 roku opłacono składki zdrowotne za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne - 230 świadczeń na kwotę 43 592,63 zł, specjalny zasiłek dla opiekuna – 11 świadczeń na kwotę 586,80 zł. Łączna wydatkowana kwota 44 179,43 zł. Środki pochodziły z budżetu państwa.

Prawo do świadczeń opieki zdrowotnej

Zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych do zadań zleconych gminy należy wydawanie decyzji, potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej na okres do 90 dni. W tym celu w 2022 r. wydanych zostało 7 decyzji w sprawie potwierdzenia prawa do wyżej wymienionego świadczenia.

Program Operacyjny Pomoc żywnościowa 2014-2020

W ramach współpracy z ze Skierniewickim Stowarzyszeniem Rodzin Abstynenckich „AMETYST”, osoby samotne czy rodziny z terenu gminy Kowiesy, które spełniły kryterium mogły ubiegać się o paczki żywnościowe.

W 2022 roku z tej pomocy skorzystało 57 rodzin (105 osób). W okresie od marca 2022 r. do sierpnia 2022 r. wydano 270 paczek.

Program „Czyste powietrze”

Twój wybór!

Program „Czyste powietrze” to pierwszy ogólnopolski program dopłat do wymiany starych pieców oraz docieplenia domów jednorodzinnych. Celem programu jest walka ze smogiem. Realizowany jest przez Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. W jego ramach można przeprowadzić termomodernizację budynków. Gmina ma obowiązek wydawania zaświadczeń o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego dla potrzeb uczestnictwa w programie „Czyste powietrze”.

W 2022 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowiesach wydał 9 zaświadczeń o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego dla potrzeb uczestnictwa w programie „Czyste powietrze”.

Pomoc dla cudzoziemców

W związku z konfliktem zbrojnym w Ukrainie Gmina Kowiesy prowadziła działania na rzecz pomocy obywatelom Ukrainy. W 7 punktach na terenie gminy Kowiesy tj. w każdej świetlicy wiejskiej i przy Urzędzie Gminy pracownicy GOPS, Urzędu Gminy oraz mieszkańcy gminy – zbierali oraz oddawali dary dla Obywateli Ukrainy. Podczas zbiórek zebrano m.in.: koce, materace, pościelenie, kołdry, poduszki, odzież dla dorosłych i dzieci, artykuły chemiczne, środki do higieny osobistej, kosmetyki – do kąpieli i pielęgnacji, pampersy, chusteczki nawilżane, wodę butelkowaną, makarony, płatki, konserwy, cukier, mąka, różnego rodzaju słodycze dla najmłodszych. Zakupiono również śpiwory. Przygotowano pomieszczenia dla poszkodowanych, w których została udzielona pomoc dla 9 osób.

W marcu 2022 roku powołano koordynatora ds. humanitarnych. Koordynator wraz z pracownikami urzędu i podległych jednostek udzielał informacji w zakresie możliwości podjęcia pracy, nauki, uzyskiwania dokumentów, statusu prawnego uchodźców oraz w każdej sprawie i problemie dotyczących sytuacji osób uciekających przed wojną z Ukrainy. Utworzono listę osób oferujących pomoc w postaci udzielenia schronienia i wyżywienia, przygotowanie posiłków. Pracownicy pomagali również w wypełnianiu dokumentów.

Zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2022 roku o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, wszystkim obywatelom Ukrainy, którzy po 24 lutym 2022 roku przekroczyli granicę ukraińsko-polską przysługuje prawo do świadczeń, które realizowane jest przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowiesach. Uprawniony do pomocy jest obywatel Ukrainy, który wjechał legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w okresie od dnia 24 luty 2022 r. i deklaruje zamiar pozostania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz został wpisany do rejestru PESEL.

Jednorazowe świadczenie pieniężne w wysokości 300,00 zł dla obywatela Ukrainy

Na podstawie art. 31 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa obywatelowi Ukrainy, przysługuje pomoc w postaci jednorazowego świadczenie pieniężnego w wysokości 300,000 zł na osobę. W 2022 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowiesach wypłacił jednorazowe świadczenie pieniężne w wysokości 300,00 zł na osobę dla 196 obywateli. Odmówiono świadczenie jednej osobie z powodu pobrania 300,00 zł w innej gminie. Wydatkowano ogółem kwotę 59 976,00 zł. w tym na obsługę tego zadania 1 176,00 zł. Środki pochodziły w całości z budżetu państwa – Fundusz Pracy

Świadczenie rodzinne dla obywateli Ukrainy

Obywatelowi Ukrainy przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którego pobyt na terytorium Polski jest uznawany za legalny przysługuje prawo do świadczeń rodzinnych, o których mowa w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, odpowiednio na zasadach i w trybach określonych w tych przepisach, z wyłączeniem warunków posiadania karty pobytu z adnotacją „dostęp do rynku pracy”. Ustalając prawo do świadczeń rodzinnych uzależnionych od kryterium dochodowego, przy ustalaniu dochodu rodziny na osobę nie uwzględnia się członka rodziny, który, zgodnie z oświadczeniem osoby ubiegającej się o te świadczenia, nie przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Świadczenie rodzinne ustala się, począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek, nie wcześniej niż od miesiąca, w którym obywatel ten został wpisany do rejestru, o którym mowa w art. 3 ust. 3 (rejestr obywateli Ukrainy, którzy przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bezpośrednio z terytorium Ukrainy), a w przypadku świadczeń przysługujących na dziecko – również dziecko zostało wpisane do tego rejestru.

Z tej formy pomocy w 2022 roku skorzystało 7 rodzin, którzy otrzymali świadczenia rodzinne na kwotę 7 923,00 zł, dodatek z tytułu urodzonego dziecka – 1 000,0 zł i jeden „becik” na kwotę – 1 000,00 zł.

Kwota wydatkowana 10 220,69 zł, w tym wypłata świadczeń 9 923,00 zł i koszty obsługi 297,69 zł. Środki pochodziły w całości z budżetu państwa -Fundusz Pracy.

Zapewnienie posiłku dla dzieci i młodzieży dla obywateli Ukrainy

Zapewnienie posiłku dla dzieci i młodzieży przyznanego jako pomoc doraźna na czas nie dłuższy niż 2 miesiące na podstawie art. 29 i 30 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w

związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa. W ramach tego świadczenia skorzystało 3 dzieci, objętych posiłkiem w szkole podstawowej. Kwota wydatkowana na ten cel to 378,00 zł. Środki pochodzą w całości z budżetu państwa – Fundusz Pomocy.

Zakwaterowanie i wyżywienie – Fundusz Pomocy

Zgodnie z specustawą w okresie od 23.03.2022 r. do 31.12.2022 r. osoby fizyczne, które przyjęły obywateli Ukrainy mogą ubiegać się zwrot kosztów za wyżywienie i zakwaterowanie w wysokości 40,00 zł dziennie przez okres 120 dni. Do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kowiesach wpłynęło 135 wniosków o świadczenie pieniężne na okres 120 dni dla 163 obywateli Ukrainy. Udzielono 11 237 świadczeń. Ponadto zostały złożone przez wnioskodawcę 2 wnioski dla obywateli Ukrainy, którzy spełnili przesłanki specustawy uprawniające do otrzymania środków finansowych powyżej 120 dni. Udzielono 102 świadczenia. Łącznie udzielono pomocy dla 165 obywatelom Ukrainy (na łączną ilość świadczeń 11 339). Kwota wydana 457 752,00 zł, w tym na świadczenia 453 560,00 zł na koszty obsługi 4 192,00 zł. Środki pochodziły w całości z budżetu państwa – Fundusz Pomocy.

Na koniec 2022 r. w GOPS zatrudnionych było 5 pracowników, w tym: kierownik, pracownik socjalny, st. inspektor ds. świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego, główny księgowy, opiekunka środowiskowa. Kierownikiem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej jest Pani Sylwia Borowiec.

GMINNA BIBLIOTEKA PUBLICZNA – SAMORZĄDOWA INSTYTUCJA KULTURY

Gminna Biblioteka Publiczna w Kowiesach posiada osobowość prawną i samodzielnie prowadzi gospodarkę finansową. W roku 2022 głównym źródłem finansowania Samorządowej Instytucji Kultury była dotacja Organizatora - Gminy Kowiesy. Podstawowym zadaniem Gminnej Biblioteki Publicznej w Kowiesach jest zapewnienie mieszkańcom dostępu do materiałów bibliotecznych oraz rozwijanie i zaspokajanie ich potrzeb edukacyjnych, kulturalnych, informacyjnych. Biblioteka gromadzi, opracowuje, udostępnia zbiory, udziela informacji oraz popularyzuje książkę i czytelnictwo. Biblioteka pełni też funkcję centrum aktywności lokalnej, inicjując wiele działań na rzecz społeczności. Biblioteka realizuje swoje zadania bezpośrednio w swojej siedzibie oraz za pośrednictwem filii w Woli Pękoszewskiej. Biblioteka zajmuje lokal o pow. 172 m², na parterze z podjazdem dla osób niepełnosprawnych, filia zajmuje lokal o pow. 30 m² przystosowany dla osób niepełnosprawnych w Świetlicy Wiejskiej.

Biblioteka oferuje: literaturę piękną dla dorosłych, literaturę piękną dla dzieci i młodzieży, literaturę popularnonaukową, zbiory obcojęzyczne, księgozbiór podręczny, księgozbiór regionalny, lektury dla uczniów szkół podstawowych i szkół średnich, podręczniki dla studentów, audiobooki, czasopisma. Biblioteka posiada dostęp do usługi Legimi (bazy e-booków i audiobooków w ilości ponad 180 tys. tytułów) oraz możliwość korzystania z darmowej wypożyczalni Academica, oferującej zbiory cyfrowe Biblioteki Narodowej (książki i czasopisma naukowe). Biblioteka główna i filia udostępnia użytkownikom stanowiska komputerowe wraz z urządzeniami wielofunkcyjnymi oraz bezpłatny dostęp do Internetu a także usługi typu ksero, skan, wydruk. Biblioteka gromadzi też dokumenty życia społecznego Gminy

Kowiesy (wycinki prasowe, foldery, zdjęcia, broszury, ulotki itp.).

W 2022 roku biblioteka uruchomiła elektroniczne wypożyczenie księgozbioru w systemie bibliotecznym SOWA.

W roku 2022 zakupiono 554 woluminów nowości wydawniczych, w tym 50 audiobooków z czego:

- 324 woluminy zakupiono ze środków Organizatora,
- 180 woluminów z dotacji Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Według stanu na 31 grudnia 2022 r. biblioteka oferowała łącznie 10 801 woluminów zbiorów bibliotecznych, z czego 6 470 książek oraz 201 zbiorów specjalnych (audiobooki) w bibliotece głównej, w filii 4 130 książek. W roku 2022 zarejestrowano ogółem 531 czytelników, w tym w GBP w Kowiesach - 412 czytelników, w filii w Woli Pękoszewskiej - 119 czytelników. Największą grupę czytelników stanowią osoby do 15 roku życia, a najczęściej wypożyczanymi pozycjami jest literatura piękna dla dorosłych. W roku 2022 w bibliotece głównej i w filii zanotowano łącznie 5 256 odwiedzin. Na zewnątrz wypożyczono 7 821 książek, 375 czasopism i 274 audiobooki, na miejscu udostępniono 230 książek, 349 czasopism oraz udzielono 386 informacji. Przy stanowiskach komputerowych zanotowano 563 odwiedzin. W ramach usługi „Książka na telefon” dostarczano książki do miejsca zamieszkania osobom chorym i niepełnosprawnym. Z usługi tej skorzystało 6 osób.

Głównym priorytetem działalności statutowej Gminnej Biblioteki Publicznej w Kowiesach w 2022 roku była promocja biblioteki i czytelnictwa poprzez następujące działania:

- spotkanie autorskie z Joanną Jax, autorką powieści historycznych w ramach udziału w programie Dyskusyjne Kluby Książki,
- udział w akcji „Z książką na walizkach”, w ramach tej akcji odbyło się spotkanie autorskie z Anną Czerwińską -Rydel, uczniów Szkoły Podstawowej w Kowiesach,
- eliminacje gminne XLI Małego Konkursu Recytatorskiego przeprowadzone wśród uczniów Szkoły Podstawowej w Kowiesach,
- indywidualna nauka obsługi komputera dla osób 60+, prowadzona przez pracowników biblioteki,
- spotkania Grupy Zabawowej, czyli wspólna zabawa rodziców i dzieci poniżej 3 roku życia. Zajęcia te zwiększają szanse najmłodszych dzieci na prawidłowy rozwój oraz aktywizują rodziców,
- teatrzyk kukielkowy IGRASZKA wykonał spektakl „Magiczny miód” dla przedszkolaków w Szkole Podstawowej w Kowiesach i w Zespole Wychowania Przedszkolnego w Turowej Woli,
- systematyczne wizyty w ramach promocji czytelnictwa wśród najmłodszych w Niepublicznym Przedszkolu w Turowej Woli, połączone z czytaniem i wypożyczaniem książek przedszkolakom,
- udział w ogólnopolskim projekcie „Mała książka - wielki człowiek”. Każde dziecko w wieku przedszkolnym (3-6 lat), które odwiedziło bibliotekę otrzymało w prezencie wyjątkową Wyprawkę Czytelniczą na dobry czytelniczy start,
- udział w programie: Dyskusyjne Kluby Książki. Celem działalności klubów jest aktywizacja czytelników polegająca na comiesięcznej wspólnej dyskusji na temat wybranych książek, recenzowaniu ich oraz udziału w spotkaniach autorskich,
- przejażdżka rowerowa dwuetapowa ścieżkami Gminy Kowiesy zorganizowana ze Stowarzyszeniem Rozwoju Gminy Kowiesy. Pierwszy etap odbył się w październiku po trasach

wschodniej części gminy. Uczestnicy dojechali do głazu narzutowego polodowcowego w miejscowości Zawady, gdzie wysłuchali ciekawej gawędy pani Marianny Przyłuskiej na temat historii tego kamienia. Etap zakończył się w bibliotece wspólnym czytaniem fragmentów „Ballad i romansów” Adama Mickiewicza, w związku z ogólnopolską akcją „Narodowe Czytanie”. Drugi etap, trasami zachodniej części gminy o charakterze patriotycznym miał miejsce 11 listopada i upamiętnił lokalnych bohaterów narodowych, w tym ppor. Mariana Bełca Asa myśliwskiego Dywizjonu 303, zakończony w bibliotece historyczną prelekcją pani Marii Cygan,

- wieczory poezji śpiewanej w wykonaniu mieszkańca gminy pana Jerzego Marchewy, w Gminnej Bibliotece Publicznej w Kowiesach i w filii w Woli Pękoszewskiej,
- podtrzymywanie tradycji ludowych poprzez zorganizowanie wieczoru świętojańskiego dla dzieci i młodzieży, (puszczanie wianków, zabawy z animatorami),
- warsztaty bożonarodzeniowe – stroiki, prowadzone przez pracownika filii biblioteczną panią Jolantę Żyłkowską, w bibliotece głównej i w filii,
- zajęcia szachowe dla dzieci i dorosłych,
- nauka gry na instrumentach muzycznych (gitara, ukulele, keyboard) dzieci i młodzieży,
- zajęcia dla kręgosłupa, cotygodniowe ćwiczenia poprawiające aktywność fizyczną senierek,
- udział w programie wieloletnim „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0 na lata 2021-2025” ze środków finansowych Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z budżetu państwa, dzięki temu biblioteka otrzymała kwotę 5 350,00 zł na zakup nowych książek,
- udział w programie: „Analiza funkcjonowania bibliotek”. Celem programu jest wdrożenie jednolitych metod oraz narzędzi systematycznej oceny działania bibliotek opartych na analizie i porównaniach danych statystycznych oraz wskaźników funkcjonalności w obrębie poszczególnych typów bibliotek, włączając w to badania satysfakcji odbiorców usług bibliotecznych.

Spotkanie autorskie z Joanną Jax, w ramach udziału w ogólnopolskim programie Dyskusyjne Kluby Książki

Zdjęcia pochodzą z zasobów Gminnej Biblioteki Publicznej

Spotkanie autorskie z Anną Czerwińską- Rydel w ramach akcji promującej czytelnictwo
„Z książką na walizkach”

Zdjęcia pochodzą z zasobów Gminnej Biblioteki Publicznej

Eliminacje Gminne XLI Małego Konkursu Recytatorskiego

Zdjęcia pochodzą z zasobów Gminnej Biblioteki Publicznej

Wieczór świętojański

Zdjęcia pochodzą z zasobów Gminnej Biblioteki Publicznej

Dwuetapowa przejażdżka rowerowa ścieżkami Gminy Kowiesy

Zdjęcia pochodzą z zasobów Gminnej Biblioteki Publicznej

Wieczory poezji śpiewanej w bibliotece głównej i w filii w Woli Pękoszewskiej w wykonaniu pana Jurka Marchewy

Zdjęcia pochodzą z zasobów Gminnej Biblioteki Publicznej

Warsztaty bożonarodzeniowe

Zdjęcia pochodzą z zasobów biblioteki

Biblioteka ze swojej działalności w 2022 r. sporządzała sprawozdania miesięczne, półroczne, roczne, na potrzeby Miejskiej Biblioteki Publicznej w Skierniewicach pełniącej zadania Biblioteki Powiatowej; Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Łodzi; Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego; Głównego Urzędu Statystycznego oraz dla Organizatora- Gminy Kowiesy. Wszystkie informacje dotyczące działalności biblioteki zamieszczane były na stronie internetowej biblioteki. Biblioteka od 2020 roku jest biblioteką, która spełnia kryteria Certyfikatu Biblioteka+. Certyfikat Biblioteka + jest znakiem jakości gminnej biblioteki publicznej. Certyfikat stwierdza, że gminna biblioteka publiczna funkcjonuje zgodnie z najlepszymi światowymi standardami zarówno pod względem infrastruktury, wykorzystania nowoczesnych technologii, jak i obsługi czytelnika.

W Samorządowej Instytucji Kultury zatrudnione są 4 osoby na 3,25 etatu tj.: 1 etat – dyrektor biblioteki, 1 etat - młodszy bibliotekarz w filii w Woli Pękoszewskiej, 0,25 etatu - główny księgowy i bibliotekarz w bibliotece w Kowiesach - 1 etat. Funkcję dyrektora pełni pani Halina Anna Sikorska. Dochody Gminnej Biblioteki Publicznej w Kowiesach w 2022 roku wyniosły 332 350,00 zł, z czego dotacja z Gminy Kowiesy to kwota 320 000,00 zł (96,26% ogólnej wysokości dochodów), dotacja Biblioteki Narodowej – 5 350,00 zł, z tytułu wynajmu pomieszczeń na cele szkoleniowe pozyskano środki w wysokości 7 000,00 zł. Wydatki Gminnej Biblioteki Publicznej w Kowiesach w roku 2022 wyniosły 326 879,85 zł z czego 275 203,22 zł (84,19%) to wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń.

REALIZACJA STRATEGII, PROGRAMÓW I PLANÓW

W 2022 roku w Gminie Kowiesy obowiązywały następujące dokumenty strategiczne:

- Strategia Rozwoju Gminy Kowiesy na lata 2016-2022, przyjęta uchwałą Nr XXIV/137/16 Rady Gminy Kowiesy z dnia 30 grudnia 2016 r.;
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kowiesy, zatwierdzone uchwałą Nr XXXV/184/10 Rady Gminy Kowiesy z dnia 22 kwietnia 2010 roku oraz uchwałą Nr XLVI/247/22 Rady Gminy Kowiesy z dnia 28 września 2022 roku;
- Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Kowiesy na lata 2017-2023 - Uchwała Nr XXVII/154/17 Rady Gminy Kowiesy z dnia 30 marca 2017 r.
- Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Kowiesy na lata 2021-2023 - Uchwała Nr XXX/161/21 Rady Gminy Kowiesy z dnia 22 kwietnia 2021;
- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Kowiesy na rok 2022 - Uchwała Nr XXXVIII/203/21 Rady Gminy Kowiesy z dnia 30 grudnia 2021 r.;
- Program współpracy Gminy Kowiesy z organizacjami pozarządowymi i podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2022 – Uchwała nr XXXVII/191/21 Rady Gminy Kowiesy z dnia 25 listopada 2021 r.;
- Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Kowiesy w 2020 roku - Uchwała Nr XLI/217/22 Rady Gminy Kowiesy z dnia 31 marca 2022 r.;

Zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym podstawowym celem działania każdego samorządu jest jak najlepsze zaspokajanie indywidualnych i zbiorowych potrzeb społeczności lokalnej oraz zapewnienie jej jak najwyższego standardu życia. Znaczącą funkcję pomocniczą dla osiągnięcia tego celu ma opracowanie i wdrożenie strategii rozwoju danej Gminy. W gminie Kowiesy obowiązuje Strategia Rozwoju Gminy Kowiesy na lata 2016 – 2022, przyjęta uchwałą Nr XXIV/137/16 Rady Gminy Kowiesy z dnia 30 grudnia 2016 r. W strategii sformułowane zostały długofalowe cele, kierunki rozwoju i działania oraz podmioty odpowiedzialne za wdrożenie i monitoring prawidłowości realizacji założeń.

Powyższy dokument stanowi koncepcję rozwoju i wytycza kierunki działania, jest też niezbędnym dokumentem do efektywnego wykorzystania wszystkich możliwości, jakie stwarzają środki strukturalne. Jest instrumentem stymulującym procesy społeczno-gospodarcze, zachodzące na terenie gminy, a w szczególności:

- określa kierunki rozwoju gminy,
- stanowi plan będący podstawą do podejmowania decyzji rozwojowych,
- zapewnia spójność podejmowanych przez władze samorządowe decyzji,
- pozwala na lepsze zagospodarowanie zasobów gminy.

Czas realizacji zadań, o których mowa w Strategii zawiera się w okresie programowania Unii Europejskiej i obejmuje okres do 2022 roku. Zawiera ona główne cele rozwojowe gminy oraz sposoby prowadzące do ich realizacji. Strategia koncentruje się na podstawowych i najważniejszych problemach gminy, warunkujących jej rozwój społeczny i gospodarczy.

Rada Gminy Kowiesy, przyjmując powyższy dokument, wyznaczyła obszary priorytetowe, w ramach których nakreśliła cele do osiągnięcia w wyznaczonym okresie czasowym. Zgodnie z zapisami Strategii najważniejszymi obszarami dla władz samorządowych są: infrastruktura, kapitał społeczny, środowisko i ład przestrzenny, gospodarka, turystyka i rekreacja oraz usługi publiczne i bezpieczeństwo.

W obszarze *infrastruktura* wyznaczono cel strategiczny *Podniesienie poziomu dostępności infrastruktury technicznej* i trzy cele operacyjne: rozwój infrastruktury technicznej poprawiającej jakość życia mieszkańców; zwiększenie wewnętrznej i zewnętrznej dostępności komunikacyjnej w gminie oraz rozwój infrastruktury edukacyjnej, w ramach których wskazano kierunki interwencji i działania zmierzające do osiągnięcia zaplanowanych celów:

ROZWÓJ INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ POPRAWIAJĄCEJ JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

Kierunek interwencji	Działania	Okres realizacji (zaplanowany w strategii)
Poprawa dostępności do wody	Budowa sieci wodociągowej (zakończenie wodociągowania gminy)	2017-2022 (inwestycja zakończona)
	Remont stacji uzdatniania wody	2020-2022
	Remont sieci wodociągowej	
	Budowa zbiorczych systemów oczyszczania ścieków dla budynków użyteczności publicznej	2018-2022 (dla budynku Urzędu Gminy i biblioteki inwestycja zakończona w 2021 r.) pozostałe budynki planowane w latach kolejnych
	Wspieranie rozwoju przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy	2018-2022
Tworzenie warunków do spędzania czasu wolnego	Remont/rozbudowa/przebudowa /nadbudowa świetlic wiejskich	inwestycja zrealizowana
	Rozbudowa budynku biblioteki gminnej	2017-2018 (zadanie wykonane)
	Budowa i modernizacja boisk sportowych	2018-2020 (budowa boiska przy szkole wykonana) w roku 2022 wybudowano boisko do piłki nożnej w Paplinie
	Budowa boiska do piłki siatkowej	2018-2019 (w roku 2022 wybudowano boisko do piłki plażowej w <u>Woli Pękoszewskiej</u>)
	Budowa/modernizacja placów zabaw, siłowni zewnętrznych i wewnętrznych	2017-2022 (realizowane sukcesywnie)

ZWIĘKSZENIE WEWNĘTRZNEJ I ZEWNĘTRZNEJ DOSTĘPNOŚCI KOMUNIKACYJNEJ W GMINIE

Kierunek interwencji	Działania	Okres realizacji
Sprawny system transportowy	Rozbudowa i modernizacja sieci dróg gminnych z infrastrukturą towarzyszącą	2016-2022 (realizowane sukcesywnie)
	Wspieranie działań w zakresie rozbudowy i modernizacji sieci dróg powiatowych z infrastrukturą towarzyszącą	2017-2022 (realizowane sukcesywnie)
	Budowa chodników przy drogach gminnych	2020-2022
	Współpraca z podmiotami zewnętrznymi w celu zwiększenia dostępności komunikacyjnej dla mieszkańców	2016-2022
Bezpieczny system transportowy	Budowa/modernizacja oświetlenia ulicznego	2019-2022 (realizowane sukcesywnie)
	Wspieranie działań w zakresie budowy chodników przy drogach powiatowych	2018-2022
	Bezpieczne i estetyczne przystanki autobusowe poprzez zakup i remonty wiat przystankowych	2016-2022 (realizowane sukcesywnie)

ROZWÓJ INFRASTRUKTURY EDUKACYJNEJ

Kierunek interwencji	Działania	Okres realizacji
Poprawa dostępności do edukacji	Rozbudowa i przebudowa Szkoły Podstawowej im. Kornela Makuszyńskiego w Kowiesach (z częścią przedszkolną)	2017-2022 (inwestycja zakończona w 2019 r.)
	Remont szkół gminnych	2018-2022
	Tworzenie pracowni edukacyjnych	2016-2022 (realizowane sukcesywnie)
Poprawa dostępności do infrastruktury sportowej i rekreacyjnej	Budowa boiska wielofunkcyjnego przy szkole podstawowej w Kowiesach	2018-2022 (zrealizowano w 2019 r.)
	Budowa boiska przy Niepublicznej Szkole Podstawowej w Turowej Woli	2018-2020
	Budowa miejsca rekreacji przy Niepublicznej Szkole Podstawowej w Turowej Woli	2018-2020 (zrealizowane)

W obszarze *Kapitał społeczny* wyznaczono cel strategiczny *Zapewnienie warunków do rozwoju kapitału społecznego* i cztery cele operacyjne: *Rozwój potencjału intelektualnego w gminie*, *Rozwój potencjału społecznego w gminie*, *Rozwój kulturalny i zachowanie dziedzictwa kulturowego* oraz *Spółczesność i informacyjność*. Kierunki interwencji i zaplanowane działania przedstawiają poniższe tabele:

ROZWÓJ POTENCJAŁU INTELEKTUALNEGO W GMINIE

Kierunek interwencji	Działania	Okres realizacji
Wspieranie rozwoju indywidualnych umiejętności uczniów	Poszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży, w tym wyrównujących szanse edukacyjne w Kowiesach	2016-2022 (realizowane na bieżąco)
	Innowacyjne formy kształcenia (np. e-edukacja)	2016-2022 (realizowane na bieżąco)
	Wspieranie programów autorskich nauczania	2016-2022 (realizowane na bieżąco)
	System stypendialny dla najzdolniejszych uczniów	2016-2022 (realizowane sukcesywnie)
	Promocja czytelnictwa w gminie	2016-2022 (realizowane cyklicznie)
Wspieranie działań na rzecz aktywizacji i reorientacji zawodowej bezrobotnych	Współpraca z PUP	2016-2022 (realizacja na bieżąco)
	Inicjowanie szkoleń na rzecz bezrobotnych	2016-2022
	Wspieranie działań na rzecz reorientacji zawodowej osób wykluczonych	2016-2022 (realizowane na bieżąco)

ROZWÓJ POTENCJAŁU SPOŁECZNEGO W GMINIE

Kierunek interwencji	Działania	Okres realizacji
Wspieranie działalności organizacji pozarządowych w gminie	Pomoc w tworzeniu i funkcjonowaniu organizacji pozarządowych (stowarzyszenia, fundacje)	2016-2022 (realizowane na bieżąco)
	Konkursy na realizację zadań publicznych	2016-2022 (realizowane na bieżąco)
Włączenie mieszkańców w działalność na rzecz rozwoju Gminy	Wspieranie i inicjowanie działań na rzecz podnoszenia aktywności społecznej w gminie	2016-2022 (realizowane na bieżąco)
	Wspieranie inicjatyw lokalnych w zakresie realizacji zadań publicznych	2016-2022 (realizowane na bieżąco)
	Wspieranie realizacji zadań w ramach funduszy sołeckich	w roku 2021 fundusz sołeczki nie został wyodrębniony

ROZWÓJ KULTURALNY I ZACHOWANIE DZIEDZICTWA KULTUROWEGO

Kierunek interwencji	Działania	Okres realizacji
Dbłość o zabytki	opracowanie i realizacja Gminnego Programu opieki nad zabytkami	2016-2022
	Inicjowanie i wspieranie działań organizacji pozarządowych i mieszkańców w zakresie odnawiania kapliczek i krzyży przydrożnych	2016-2022 (realizowane na bieżąco)
Tworzenie warunków do rozwoju kultury w gminie poprzez inwestycje infrastrukturalne	Rozbudowa Gminnej Biblioteki Publicznej w Kowiesach	2017-2018 (wykonane w 2019 r.)
	Remont świetlicy wiejskiej w Starym Wylezinie	2017-2022 (wykonane)
	Nadbudowa i przebudowa strażnicy OSP w Lisnej na cele społeczno-kulturalne mieszkańców	2017-2022 (wykonano w 2020 r.)
	Doposażenie świetlic wiejskich	2016-2022 (realizowane sukcesywnie)
Inicjowanie i promowanie wydarzeń kulturalnych	Wspieranie organizacji pozarządowych i grup nieformalnych w organizacji imprez kulturalnych	2016-2022 (z uwagi na pandemię działanie nie było realizowane w roku 2022)
	Organizowanie i wspieranie zajęć w świetlicach wiejskich	2016-2022 (realizowane na bieżąco)
	Wspieranie lokalnych twórców	2016-2022

SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE

Kierunek interwencji	Działania	Okres realizacji
Budowanie i upowszechnianie społeczeństwa informacyjnego	Wspieranie rozwoju sieci szerokopasmowego dostępu do internetu	2016-2022 (realizowane sukcesywnie)
	Walka z wykluczeniem cyfrowym poprzez organizowanie dostępu do internetu w instytucjach publicznych	2016-2022
Edukacja na rzecz społeczeństwa informacyjnego	Podnoszenie kompetencji cyfrowych wśród uczniów	2016-2022 (realizowane na bieżąco)
	Szkolenia dla mieszkańców z zakresu obsługi komputerów	2016-2022 (realizowane sukcesywnie)
	Kształcenie nauczycieli z kompetencji cyfrowych	2016-2022

W obszarze Środowisko i ład przestrzenny wyznaczono cel strategiczny *Czyste środowisko przyrodnicze* i dwa cele operacyjne: *Ochrona przyrody oraz zachowanie środowiska naturalnego* oraz *Poprawa estetyki i ładu przestrzennego w gminie*. Określone kierunki interwencji i zaplanowane działania przedstawiają poniższe tabele:

OCHRONA PRZYRODY ORAZ ZACHOWANIE ŚRODOWISKA NATURALNEGO

Kierunek interwencji	Działania	Okres realizacji
Racjonalne korzystanie z zasobów wodnych	Budowa nowych sieci wodociągowych (zakończenie wodociągowania gminy)	2017-2022 (inwestycja zrealizowana)
	Remonty istniejących Stacji Uzdatniania wody i sieci wodociągowych oraz budowa nowych	2018-2022
	Renowacja stawów	2018-2022 (realizowane sukcesywnie)
Działania z zakresu oczyszczania ścieków	Organizowanie zbiorczych oczyszczalni dla budynków użyteczności publicznej	2018-2022 (realizowane sukcesywnie)
	Wspieranie mieszkańców w zakresie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków	2017-2022
Zwiększenie efektywności energetycznej i wspieranie przedsięwzięć z zakresu wykorzystania odnawialnych źródeł energii	Wspieranie działań w zakresie modernizacji istniejących i budowy nowych sieci przesyłowych	2016-2022 (realizowane sukcesywnie)
	Budowa nowych i modernizacja istniejących punktów oświetlenia ulicznego	2016-2022 (realizowane sukcesywnie)
	Wspieranie mieszkańców w zakresie wykorzystania odnawialnych źródeł energii w indywidualnych gospodarstwach domowych	2016-2022 (zaplanowane złożenie wniosku w roku 2021)
	Działania edukacyjne i popularyzatorskie w zakresie efektywności energetycznej i zrównoważonego rozwoju	2016-2022 (realizowane na bieżąco)
Działania zmierzające do ograniczenia emisji substancji szkodliwych przez transport drogowy	Budowy, przebudowy i remonty dróg gminnych	2016-2022 (realizowane na bieżąco)
	wspieranie budowy, przebudowy, remontów dróg powiatowych	2016-2022 (realizowane sukcesywnie)
Racjonalna gospodarka odpadami komunalnymi	Likwidacja dzikich wysypisk śmieci	2016-2022 (realizowane na bieżąco)
	Podejmowanie działań poprawiających selektywną zbiórkę odpadów	2016-2022
Inicjowanie i organizowanie wydarzeń promujących walory przyrodnicze	Kampanie edukacyjno-promocyjne z zakresu ekologii i ochrony środowiska	2016-2022
	Współpraca z Bolimowskim Parkiem Krajobrazowym w zakresie zachowania obszarów chronionych	2016-2022 (realizowane na bieżąco)

POPRAWA ESTETYKI I ŁADU PRZESTRZENNEGO W GMINIE

Kierunek interwencji	Działania	Okres realizacji
Podniesienie standardu istniejących ogólnodostępnych miejsc kulturalno-integracyjnych	Nadbudowa i przebudowa strażnicy OSP w Lisnej na potrzeby społeczno-kulturalne mieszkańców	2017-2019 (zadanie zrealizowane w roku 2020)
	Remont świetlicy wiejskiej w Starym Wylezinie	2017-2022 (zrealizowane)
	Budowa grillowni	2017-2022 (realizowane na bieżąco)
Stworzenie ofert spędzania wolnego czasu poprzez zagospodarowanie miejsc rekreacji dla dzieci i dorosłych	Tworzenie terenów rekreacyjnych poprzez budowę placów zabaw, siłowni wewnętrznych i zewnętrznych	2018-2022 (realizowane na bieżąco)
	Budowa boisk i infrastruktury towarzyszącej (trybuny, oświetlenie)	2017-2022 (realizowane w miarę możliwości pozyskania środków zewnętrznych)
Sprawny system informacji przestrzennej	Montaż i wymiana tablic ogłoszeniowych w sołectwach	2016-2022 (realizowane na bieżąco)
	Montaż tablic kierunkowych do miejscowości o rozproszonej zabudowie	2016-2022 (realizowane na bieżąco)
	Montaż tablic kierunkowych do budynków użyteczności publicznej	2016-2022
Działania wpływające na poprawę estetyki w gminie	Remont budynku urzędu gminy	Zrealizowane w 2022 r.
	Budowa parkingu przy urzędzie gminy	Zrealizowane w 2022 r.
	Organizowanie konkursów	2016-2022 (realizowane na bieżąco)
Wykorzystanie założeń zawartych w Studium Uwarunkowań i Zagospodarowania Przestrzennego Gminy	Uchwalanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy. Zmiany miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego	2016-2022 (realizowane na bieżąco)

W obszarze *Gospodarka* wyznaczono cel strategiczny *Wspieranie i rozwój przedsiębiorczości* i dwa cele operacyjne: *Rozwój potencjału gospodarczego gminy oraz Promocja działalności gospodarczej w gminie*. Określone kierunki interwencji i zaplanowane działania przedstawiają poniższe tabele:

ROZWÓJ POTENCJAŁU GOSPODARCZEGO GMINY

Kierunek interwencji	Działania	Okres realizacji
Tworzenie sprzyjających warunków do rozwoju przedsiębiorczości	Poprawa stanu infrastruktury technicznej (drogi, wodociągi, oświetlenie itp.)	2016-2022 (realizowane na bieżąco)
	Poprawa dostępności do edukacji (inwestycje w infrastrukturę)	2016-2022 (realizowane sukcesywnie)
	Wspieranie rozwoju indywidualnych umiejętności uczniów	2016-2022

Kierunek interwencji	Działania	Okres realizacji
	Planowanie przestrzenne przyjazne dla inwestorów	2016-2022 (realizowane na bieżąco)
	Polityka podatkowa sprzyjająca rozpoczynaniu działalności gospodarczej	2016-2022
	Ułatwienia administracyjno-organizacyjne	2016-2022
	Wspieranie lokalnych inicjatyw gospodarczych	2016-2022
	Pomoc w aplikowaniu o środki unijne	2016-2022 (realizowane na bieżąco)
Wzrost konkurencyjności gospodarstw rolnych i sadowniczych	Podnoszenie kompetencji rolników i sadowników	2016-2022 (realizowane na bieżąco)
	Pomoc w aplikowaniu o środki unijne	2016-2022
	Wsparcie organizacyjne procesów tworzenia się grup producenckich	2016-2022
Optymalne warunki do rozwoju agroturystyki	Rozwój i poprawa jakości infrastruktury rekreacyjnej, sprzyjającej rozwojowi agroturystyki	2016-2022 (realizowane na bieżąco)
	Wsparcie organizacyjne i pomoc w aplikowaniu o środki unijne	2016-2022 (realizowane na bieżąco)
	Współpraca z Bolimowskim Parkiem Krajobrazowym	2016-2022 (realizowane na bieżąco)

PROMOCJA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ W GMINIE

Kierunek interwencji	Działania	Okres realizacji
Wparcie działalności gospodarczej gminy poprzez systemowe działania promocyjne	Wykorzystanie lokalnych mediów do działań promujących potencjał gospodarczy	2016-2022
	Promowanie firm i przedsiębiorstw na targach i imprezach lokalnych, regionalnych i krajowych	2016-2022 (realizowane na bieżąco)
	Wykorzystanie różnych nośników informacji do promocji przedsiębiorczości w gminie (strona www, foldery, ulotki itp.)	2016-2022

W obszarze *Turystyka i rekreacja* wyznaczono cel strategiczny *Podniesienie atrakcyjności turystycznej gminy* i dwa cele operacyjne: *Rozwój oferty rekreacyjnej i sportowej oraz Rozwój i promocja turystyki*. Określone kierunki interwencji i zaplanowane działania przedstawiają poniższe tabele:

ROZWÓJ OFERTY REKREACYJNEJ I SPORTOWEJ

Kierunek interwencji	Działania	Okres realizacji
Poszerzanie oferty rekreacyjnej i sportowej w gminie	Tworzenie miejsc do spędzania czasu wolnego (boiska, place zabaw, siłownie zewnętrzne i wewnętrzne)	2016-2022 (realizowane na bieżąco)
	Wspieranie mieszkańców i przedsiębiorców w działalnościach związanych z rekreacją	2016-2022 (realizowane na bieżąco)
	Wspieranie inicjatyw aktywizujących mieszkańców do czynnego wypoczynku	2016-2022 (realizowane na bieżąco)
Promocja zdrowego stylu życia	Organizowanie kampanii promujących zdrowy styl życia	2016-2022

ROZWÓJ I PROMOCJA TURYSTYKI

Kierunek interwencji	Działania	Okres realizacji
Podejmowanie działań poprawiających atrakcyjność turystyczną obszaru	Współpraca z innymi podmiotami w zakresie wytyczania nowych i znakowania istniejących szlaków pieszych i rowerowych.	2016-2022 (realizowane na bieżąco)
	Wspieranie działalności gospodarczej która przyczyni się do poszerzenia oferty turystycznej gminy	2016-2022
	Wspieranie mieszkańców w podejmowaniu działalności agroturystycznej	2016-2022
Działania promujące turystykę	Organizacja imprez promujących atrakcje turystyczne gminy	2016-2022
	Udział w imprezach lokalnych i ponadlokalnych	2016-2022 (realizowane na bieżąco)
	Wydawanie folderów i broszur informacyjnych	2016-2022
	Promowanie turystyki na stronach internetowych	2016-2022

W obszarze *Usługi publiczne i bezpieczeństwo* wyznaczono cel strategiczny *Zapewnienie wysokiej jakości usług publicznych i bezpieczeństwa* i trzy cele operacyjne: *Rozwój cyfryzacji administracji i e-usług*, *Zwiększenie bezpieczeństwa społecznego w gminie* oraz *Zwiększenie bezpieczeństwa publicznego*. Określone kierunki interwencji i zaplanowane działania przedstawiają poniższe tabele:

ROZWÓJ CYFRYZACJI ADMINISTRACJI I E-USŁUG

Kierunek interwencji	Działania	Okres realizacji
Usprawnienie obsługi mieszkańców gminy poprzez rozwój cyfryzacji i e-usług	Wdrożenie elektronicznego zarządzania dokumentami	2016-2022
	Budowa e-usług w ramach Urzędu Gminy Kowiesy	2016-2022
Podnoszenie kwalifikacji kadr w zakresie informatyzacji gminy i obsługi mieszkańców	Organizowanie szkoleń i kursów dla pracowników urzędu i jednostek organizacyjnych	2016-2022 (realizowane na bieżąco)

ZWIĘKSZENIE BEZPIECZEŃSTWA SPOŁECZNEGO W GMINIE

Kierunek interwencji	Działania	Okres realizacji
Działania na rzecz edukacji	Inwestycje w infrastrukturę szkolną i przedszkolną	2016-2022 (realizowane sukcesywnie)
	Doposażenie placówek oświatowych i edukacyjnych w niezbędny sprzęt	2016-2022 (realizowane na bieżąco)
	Zapewnienie miejsc opieki przedszkolnej	2016-2022 (realizowane na bieżąco)
	Wspieranie rozwoju kadry nauczycielskiej	2016-2022 (realizowane na bieżąco)
	Rozwój oferty zajęć dodatkowych i pozalekcyjnych	2016-2022 (realizowane na bieżąco)
Działania na rzecz ochrony zdrowia	Zapewnienie dostępu do lekarzy specjalistów w miejscu zamieszkania	2016-2022 (realizowane na bieżąco)
	Rozwój profilaktyki zdrowotnej oraz promowanie zdrowego trybu życia poprzez udział gminy w regionalnych i krajowych programach zdrowotnych	2016-2022 (realizowane na bieżąco)
Działania na rzecz rozwiązywania problemów społecznych	Inicjowanie działań na rzecz opieki nad ludźmi starszymi i niepełnosprawnymi	2016-2022 (realizowane na bieżąco)
	Wsparcie działań organizacji pozarządowych na rzecz rozwiązywania problemów społecznych i środowiskowych	2016-2022 (realizowane na bieżąco)
	Wspieranie inicjatyw służących walce z wykluczeniem społecznym	2016-2022 (realizowane na bieżąco)
	Akcje informacyjne i promocyjne mające na celu podniesienie świadomości mieszkańców w zakresie problemów społecznych	2016-2022 (realizowane na bieżąco)
Podnoszenie kompetencji kadr opieki społecznej	Udział w szkoleniach	2016-2022 (realizowane na bieżąco)

POPRAWA BEZPIECZEŃSTWA PUBLICZNEGO

Kierunek interwencji	Działania	Okres realizacji
Poprawa bezpieczeństwa poprzez inwestycje w infrastrukturę	Inwestycje drogowe poprawiające bezpieczeństwo	2016-2022 (realizowane na bieżąco)
	Inwestycje w oświetlenie uliczne	2016-2022 (realizowane na bieżąco)
	Wspieranie OSP w zakresie remontów strażnic oraz doposażenia w sprzęt	2016-2022 (realizowane na bieżąco)
	Wspieranie policji w zakresie doposażenia sprzętowego	2016-2022 (realizowane na bieżąco)
Podniesienie świadomości mieszkańców dot. zagrożeń i niwelowania ich skutków	Wspieranie działań prewencyjnych	2016-2022
	Organizowanie i wspieranie działań edukacyjnych wśród dzieci i młodzieży na rzecz bezpieczeństwa	2016-2022 (realizowane na bieżąco)
	Organizowanie i wspieranie działań edukacyjnych wśród mieszkańców na rzecz bezpieczeństwa	2016-2022 (realizowane na bieżąco)

Zaplanowane w Strategii działania realizowane są sukcesywnie przez wszystkie lata jej obowiązywania zarówno przez samorząd gminny, jak i przez inne podmioty, w tym: jednostki organizacyjne gminy, jednostki pomocnicze gminy, a także organizacje pozarządowe i grupy nieformalne działające na terenie gminy. Środki finansowe pochodziły z budżetu Gminy oraz różnych dostępnych programów pomocowych, ogłaszanych przez podmioty, finansowane ze środków krajowych i unijnych. W roku 2022 udało się wiele przedsięwzięć wykonać.

W roku 2021 Rada Gminy Kowiesy podjęła decyzję o niewyodrębnianiu funduszu sołeckiego na rok 2022.

OPIS NAJWAŻNIEJSZYCH ZREALIZOWANYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ

W 2022 roku Gmina Kowiesy podpisała umowę o powierzenie grantu dotyczącą realizacji projektu pn. „Cyfrowa Gmina” w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020 Osi Priorytetowej V Rozwój cyfrowy JST oraz wzmocnienie cyfrowej odporności na zagrożenia REAT-EU. Głównym celem projektu jest podniesienie poziomu cyberbezpieczeństwa oraz przygotowanie bezpiecznej infrastruktury do wdrożenia elektronicznego zarządzania dokumentami i rozszerzenia świadczonych e-usług. Projekt zaplanowano do realizacji na lata 2022/2023. W ramach pozyskanych środków przeprowadzono szkolenie dla pracowników Urzędu Gminy Kowiesy oraz wykonano audyt i diagnozę cyberbezpieczeństwa. W roku 2023 zostanie zmodernizowany sprzęt komputerowy. Wartość projektu 100.000,00 zł - w 100% dofinansowanie z UE.

Rozbudowa drogi gminnej Nr 115153E Lisna – Paplinek – Chrzczonowice

W ramach I naboru środków z Rządowego Funduszu Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych Gmina Kowiesy zrealizowała inwestycję w zakresie infrastruktury drogowej pn.: „**Rozbudowa drogi gminnej Nr 115153E Lisna – Paplinek – Chrzczonowice**”. Przedmiotowa inwestycja obejmowała rozbudowę drogi gminnej Nr 115153E na odcinku o długości 2,413 km. W ramach zadania została wykonana: stabilizacja podłoża cementem – gr. 30 cm, podbudowa pomocnicza z kruszywa – gr. 10 cm, wykonanie nawierzchni asfaltowej o szerokości 4,00 m dla kategorii ruchu KR2 – gr. 8 cm (warstwa ścieralna 4 cm i warstwa wiążąca 4 cm) wraz z poszerzeniami na łukach do 6,00 m, wykonanie mijanek (szerokość jezdni w świetle mijanki – 5,00 m) i obustronnych poboczy o szerokości 0,75 m, odtworzenie rowów przydrożnych, wymiana przepustów i utwardzenie zjazdów.

Całkowity koszt zadania: 1.415.517,04 zł brutto.

Środki z Rządowego Funduszu Polski Ład: 1.344.741,19 zł brutto.

Środki własne budżetu gminy: 70.775,85 zł.

Zdjęcia pochodzą z zasobów Urzędu Gminy Kowiesy

Remont drogi gminnej nr 1151559E relacji Kowiesy-Franciszków-Ulaski w miejscowości Ulaski

W ramach **Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych** wykonana została inwestycja w zakresie infrastruktury drogowej pn.: „**Remont drogi gminnej nr 1151559E relacji Kowiesy-Franciszków-Ulaski w miejscowości Ulaski**”. Zadanie obejmowało remont drogi gminnej o łącznej długości 579 m. W ramach realizowanego projektu wykonano jedną dwukierunkową jezdnię o nawierzchni z betonu asfaltowego o szerokości 3,50 m oraz obustronne pobocza o szerokości do 0,50 m.

Całkowity koszt zadania: 348.252,57 zł.

Środki z budżetu Województwa Łódzkiego: 152.340,00 zł.

Środki własne budżetu gminy: 195.912,57 zł.

Zdjęcia pochodzą z zasobów Urzędu Gminy Kowiesy

Remont drogi gminnej Nr 115184E w miejscowości Stary Wylezin

W ramach **Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg** wykonana została inwestycja w zakresie infrastruktury drogowej pn.: „**Remont drogi gminnej Nr 115184E w miejscowości Stary Wylezin**”. Zadanie obejmowało remont drogi gminnej o łącznej długości 951 m. W ramach realizowanego projektu wykonano jedną dwukierunkową jezdnię o nawierzchni z betonu asfaltowego o szerokości 4,50 m oraz obustronne pobocza o szerokości 0,75 m.

Całkowity koszt zadania: 814.821,77 zł.

Środki z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg: 655.597,00 zł.

Środki własne budżetu gminy: 159.224,77 zł.

Zdjęcia pochodzą z zasobów Urzędu Gminy Kowiesy

Remont drogi gminnej Nr 115166E relacji Jeruzal – Wólka Jeruzalska

Przy udziale środków Funduszu Leśnego Lasów Państwowych Gmina Kowiesy wykonała inwestycję w zakresie infrastruktury drogowej pn.: „**Remont drogi gminnej Nr 115166E relacji Jeruzal – Wólka Jeruzalska**”. Zadanie obejmowało remont drogi o łącznej długości 1650,00 m. W ramach realizowanego projektu wykonano jedną dwukierunkową jezdnię o nawierzchni z betonu asfaltowego o szerokości 4,00 m oraz obustronne pobocza o szerokości do 0,50 m.

Finansowanie:

Całkowity koszt zadania: 441.801,86 zł.

Środki z Funduszu Leśnego Lasów Państwowych – 176.720,74 zł.

Środki własne budżetu gminy – 265.081,12 zł.

Rozbudowa i przebudowa budynku Urzędu Gminy Kowiesy

W ramach I naboru środków z Rządowego Funduszu Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych Gmina Kowiesy zrealizowała inwestycję w zakresie obiektu kubaturowego pn.: „**Rozbudowa i przebudowa budynku Urzędu Gminy Kowiesy**”. Głównym celem przedmiotowej inwestycji było dostosowanie budynku Urzędu Gminy do wymagań ustawy o dostępności i zapewnienie obsługi osób ze szczególnymi potrzebami. Zakres prac obejmował: budowę nowej klatki schodowej wraz z windą, przebudowę układu korytarzy i pomieszczeń wewnątrz budynku, wymianę źródeł ciepła, wykonanie łazienki dostosowanej dla osób z niepełnosprawnościami, przebudowę wejścia głównego i schodów, montaż wyposażenia technicznego i oznaczeń pomieszczeń pod kątem osób ze szczególnymi potrzebami.

Całkowity koszt zadania: 3.256.000,00 zł brutto.

Środki z Rządowego Funduszu Polski Ład: 2.125.000,00 zł brutto.

Zdjęcia pochodzą z zasobów Urzędu Gminy

Modernizacja wiaduktu drogowego w miejscowości Michałowice

Ze środków I naboru z Rządowego Funduszu Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych jest realizowana inwestycja pn. „**Modernizacja wiaduktu drogowego w miejscowości Michałowice**”, która obejmuje modernizację wiaduktu drogowego w miejscowości Michałowice nad linią kolejową Centralnej Magistrali Kolejowej (CMK). Zakres prac w ramach zadania: uzupełnienie ubytków betonu gzymsów i pomostu, naprawa dylatacji, naprawa konstrukcji zaprawami PCC wraz z zabezpieczeniem antykorozyjnym elementów, naprawa przekryć dylatacyjnych, konserwacja barieroporęczy i osłon przeciwporażeńiowych, uszynienie obiektu (elementów konstrukcji wiaduktu przewodzących prąd elektryczny), uzupełnienie betonowych stożków nasypów przy przyczółkach i ubytków gruntu na skarpach, oczyszczenie i naprawa schodów skarpowych wraz z montażem poręczy. Planowane zakończenie inwestycji: listopad 2023 r.

Całkowity koszt zadania: 2.335.236,00 zł brutto.

Środki z Rządowego Funduszu Polski Ład: 1.900.000,00 zł brutto.

Środki własne budżetu gminy: 435.236,00 zł.

Zdjęcia pochodzą z zasobów Urzędu Gminy Kowiesy

Budowa instalacji odnawialnych źródeł energii na terenie gminy Kowiesy

Gmina Kowiesy w 2022 r. rozpoczęła realizację projektu pn.: „**Budowa instalacji odnawialnych źródeł energii na terenie gminy Kowiesy**”.

Projekt przewidywał zaprojektowanie i budowę:

- 98 instalacji fotowoltaicznych dla gospodarstw domowych z terenu Gminy,
- 5 instalacji fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej,
- 26 kotłów na pellet dla mieszkańców z terenu Gminy,
- 5 kotłów na pellet dla budynków użyteczności publicznej.

Nowe źródła energii będą produkować niezbędną ilość energii na potrzeby własne, wykorzystując maksymalnie energię odnawialną. W projekcie wykorzystuje się i promuje najbardziej wydajne i proekologiczne technologie, urządzenia i instalacje energetyczne.

Celem głównym projektu jest ograniczenie oddziaływania energetyki na środowisko oraz poprawa efektywności energetycznej poprzez wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w budynkach prywatnych na terenie Gminy Kowiesy. Bezpośrednim rezultatem realizacji projektu będzie poprawa stanu powietrza atmosferycznego poprzez ograniczenie emisji CO₂, pyłów PM₁₀, PM_{2,5} oraz benzo(a)pirenu. Zmniejszeniu ulegnie wykorzystanie konwencjonalnych paliw kopalnianych. Realizacja projektu przyczyni się do obniżenia kosztów zużycia energii w wyniku produkcji energii z OZE w gospodarstwach domowych i tym samym do redukcji zużycia paliw konwencjonalnych oraz do zwiększenia udziału OZE w bilansie paliwowo-energetycznym województwa łódzkiego.

Beneficjentami końcowymi projektu będą mieszkańcy gminy, którzy będą korzystać bezpośrednio z zainstalowanych urządzeń. Inwestycja w trakcie realizacji, planowane zakończenie inwestycji: czerwiec 2023 r.

Całkowita wartość projektu: 3.420.729,00 zł

Kwota dofinansowania ze środków Unii Europejskiej: 2.617.405,00 zł.

Budowa oświetlenia ulicznego na terenie Gminy Kowiesy

W 2022 r. na terenie Gminy Kowiesy wykonano jedną nową linię oświetlenia ulicznego w miejscowości Zawady. W ramach inwestycji wybudowano łącznie 600 m linii oświetlenia ulicznego, w skład którego wchodzi 8 opraw oświetleniowych, które zostały podwieszone na stanowiskach słupowych stanowiących własność Zakładu Energetycznego. Łączny koszt robót budowlanych wyniósł 32.000 zł.

W grudniu 2022 roku został zakupiony samochód osobowy do użytku służbowego.

Zdjęcia pochodzą z zasobu Urzędu Gminy

„SOŁECTWO NA PLUS”

Gmina Kowiesy od kilku lat pozyskuje środki finansowe z budżetu Województwa Łódzkiego w ramach pomocy finansowej udzielanej jednostkom samorządu terytorialnego województwa łódzkiego w formie dotacji celowej, przeznaczonej na „dofinansowanie zadań własnych gminy w zakresie realizacji małych projektów lokalnych realizowanych na terenach wiejskich”, tzw. „dotacje dla sołectw”. W roku 2022 udało się otrzymać wsparcie finansowe na trzy projekty:

- 1) Sołectwo Turowa Wola przeprowadziło kompleksową modernizację krzyża przydrożnego wraz z ogrodzeniem. Wartość całego zadania wyniosła 12.000,00 zł i została pokryta z dotacji w 100% całkowitych kosztów.

Zdjęcia pochodzą z zasobów Urzędu Gminy Kowiesy

- 2) W sołectwie Michałowice w ramach projektu "Bezpieczeństwo Mieszkańców" zostały zamontowane słupki krawężniowe wokół stawu w Michałowicach. Wartość całkowita zadania wyniosła 12.000,20 zł. Wysokość dotacji stanowi 100% całkowitych kosztów.

Zdjęcia pochodzą z zasobów Urzędu Gminy Kowiesy

- 3) Sołectwo Borszyce-Wola Pękoszewska zrealizowało zadanie pn. "Zaczarowane podwórko", w ramach którego został doposażony plac zabaw w Woli Pękoszewskiej. Wartość całkowita projektu wyniosła 15.000,00 zł. Wysokość udzielonej dotacji wyniosła 12.000,00 zł, co stanowi 80% kosztów całkowitych.

Zdjęcia pochodzą z zasobów Urzędu Gminy Kowiesy

„Infrastruktura sołecka na Plus”

Zakończono realizację projektu „**Stworzenie oferty spędzania czasu wolnego poprzez budowę altany ogrodowej z piecem do chleba i wędzarnią oraz piwniczką ogrodową w Nowym Wylezinie**”, współfinansowanego z Budżetu Województwa Łódzkiego w ramach dotacji „Infrastruktura Sołecka na plus”.

Zadanie obejmowało budowę altany ogrodowej o powierzchni 35 m² z piecem do chleba i wędzarnią. Dach altany dwuspadowy, kryty gontem bitumicznym. Altana wyposażona w 2 stoły o długości 2 m oraz 4 ławy do siedzenia z oparciem. Na krótszej ścianie altany został wybudowany piec do chleba z wędzarnią i blatem roboczym. Ściany zewnętrzne pieca murowane z bloczków Solbet 12 cm. Wnętrze pieca z cegły szamotowej izolowanej matą ceramiczną oraz perlitem. Palenisko wędzarni z cegły szamotowej, boki oraz sklepienie z cegły czerwonej. Wnętrze komory wędzarniczej wyłożone płytkami granitowymi. Elewacja otynkowana i pomalowana na biało. Blat, cokoły i gzymsy z cegły czerwonej klasa 15. Drzwi do wędzarni drewniane z okuciami, do palenisk metalowe. W altanie ułożono kostkę. Obok altany wybudowano piwniczkę ogrodową z betonu wysokiej klasy o wymiarach 2,4 m x 3,5 m, o łukowym sklepieniu. Całość została zwieńczona nasadzeniem drzewek i roślin ozdobnych.

Zrealizowana inwestycja poszerzyła ofertę spędzania wolnego czasu. Dała możliwość organizowania spotkań i imprez na większą skalę, a wybudowanie pieca do chleba i wędzarni pozwala organizować szkolenia i warsztaty, kultywujące tradycyjne metody wytwarzania tych produktów. To z kolei wpływa na podniesienie kompetencji i umiejętności mieszkańców i jest okazją do zacieśniania więzi międzypokoleniowych, integracji wszystkich uczestników i zwiększenia aktywności lokalnej.

Wartość całkowita projektu: 100 342,92 zł, dotacja z budżetu Województwa Łódzkiego 100 000 zł.

Zdjęcia pochodzą z zasobów Urzędu Gminy Kowiesy

Zdjęcia pochodzą z zasobów Urzędu Gminy Kowiesy

PROGRAM OPIEKI NAD BEZDOMNYMI ZWIERZĘTAMI ORAZ ZAPOBIEGANIA BEZDOMNOŚCI ZWIERZĄT NA TERENIE GMINY KOWIESY W 2022

Na realizację **Programu opieki nad bezdomnymi zwierzętami oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Kowiesy w 2022** r. zaplanowano 25.000,00 zł. Wydatkowano kwotę 36.028,99 zł, w tym na:

- odbiór, transport i utylizację padłych ptaków i zwierząt: bezdomnych, porzuconych, dziko żyjących z terenu Gminy Kowiesy – 4.536,00 zł.
- wyłapywanie bezdomnych zwierząt, zapewnienie im opieki w schronisku dla bezdomnych zwierząt oraz zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w nagłych przypadkach w tym wypadkach komunikacyjnych – 31.492,99 zł.

Żadne zwierzę gospodarskie nie zostało czasowo umieszczone w gospodarstwie wskazanym w Programie. Do schroniska TOMVET-PSIAKOWO w Łowiczu, z którym Gmina Kowiesy ma podpisaną umowę, w 2022 roku trafiło siedem psów, z czego dwa zostały adoptowane a cztery pozostały w schronisku. W 2022 roku przeprowadzono łącznie cztery adopcje. Odnotowano dwa zgony psów.

Odebrano i zutilizowano dwa padłe bezdomne zwierzęta.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2021-2023

Realizacja **Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2021-2023**, przyjętego Uchwałą Nr XXX/161/21 Rady Gminy Kowiesy z dnia 22 kwietnia 2021 r. r. jest zadaniem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Głównym celem Programu jest dobro dzieci, które potrzebują szczególnej troski i pomocy ze strony dorosłych i wzmocnienie roli rodziny poprzez wspieranie instytucjonalne i integrację społeczno-zawodową. Działania określone w Programie mają wspierać osoby i rodziny z grup szczególnego ryzyka w każdym przypadku, kiedy jest to możliwe i pobudzać członków rodzin do dążenia do samorealizacji, zaradności, samodzielności i odpowiedzialności. Odgrywają one rolę prewencyjną i edukacyjną, szczególnie wobec rodzin o niskim statusie materialnym, z niepełnosprawnością i problemami długotrwałego bezrobocia.

W ramach realizacji Programu mieści się również zadanie, wynikające z art. 191 ust. 9 i 10 oraz art. 192 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2021 r. poz. 159 z późn. zm.), dotyczące współfinansowania przez gminę kosztów pobytu dziecka w pieczy zastępczej, tj. rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.

Gmina właściwa ze względu na zamieszkanie dziecka, ponosi odpłatność w wysokości:

- a) 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- b) 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- c) 50% w trzecim i następnym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Zgodnie z powyższymi założeniami w 2022 roku Gmina Kowiesy współfinansowała pobyt:

- 1 dziecka w pieczy zastępczej w okresie 01.01. 2022 r. – 31.12.2022 r. na kwotę 4.612,50 zł;

- 2 dzieci w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej w Strobowie w okresie 1.01.2022 r. - 31.12.2022 r. na kwotę 82.621,49 zł.

Wydatki Gminy Kowiesy w 2022 r. z tego tytułu wyniosły 87.233,99 zł.

W ramach zadań własnych gminy, wynikających z art. 176 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2021 r. poz. 159 z późn. zm.) jest między innymi zapewnienie rodzinom, które przeżywają trudności, wsparcia i pomocy asystenta rodziny. W roku 2022 nie było potrzeby zatrudniania asystenta rodziny.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowiesach w celu prawidłowej realizacji zadań ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej na bieżąco monitorował sytuację rodzin zagrożonych kryzysem oraz przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych na terenie gminy Kowiesy. W tym zakresie pracownik socjalny współpracuje z pedagogami szkolnymi, pracownikami służb zdrowia, policją, kuratorami sądowymi jak i przedstawicielami innych instytucji, które mają kontakt z rodziną. Rodziny, w których pojawia się problem przemocy w rodzinie otrzymać mogą wsparcie ze strony członków Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego. Natomiast, w rodzinach, w których występuje problem z nadużywaniem alkoholu mogą otrzymać pomoc ze strony Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest podstawowym dokumentem określającym zakres i formę realizacji zadań wymienionych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz w ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii. Nad jego realizacją czuwa Pełnomocnik do spraw Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, którego powołał Wójt Gminy Kowiesy Zarządzeniem Nr 81/2005 z dnia 4 stycznia 2005 roku. Funkcję Pełnomocnika w Gminie Kowiesy pełni Pani Janina Powązka. Natomiast do realizacji i inicjowania działań została powołana Zarządzeniem Wójta Gminy Kowiesy Nr 17/2012 z dnia 27 kwietnia 2012 roku (zmiana zarządzenie nr 268/2012, nr 45/2014 oraz nr 58/2018) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w składzie Janina Powązka – przewodnicząca, Sylwia Borowiec, Zuzanna Dudziak, Maria Teresa Szelażek, Jarosław Małkus, Marek Wróblewski.

W roku 2022 Komisja spotykała się na 11 posiedzeniach. Przeprowadzono kontrolę zajęć pozalekcyjnych odbywających się w Szkole Podstawowej im. Kornela Makuszyńskiego w Kowiesach z zakresu judo. Przeprowadzono kontrolę w 8 placówkach handlowych z zakresu przestrzegania zasad sprzedaży napojów alkoholowych. W kontrolowanych placówkach widoczne były informacje o zakazie sprzedaży oraz podawania alkoholu nietrzeźwym i nieletnim. Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w w/w zakresie. Skontrolowano zajęcia dla dzieci odbywające się w świetlicy w Jeruzalu. Pełnomocnik wysłał 16 wezwań do osób nadużywających alkoholu, z którymi komisja przeprowadziła rozmowy motywacyjne i skierowała je do Poradni Odwykowej w Rawie Mazowieckiej

(ewentualnie Skierniewice, Mszczonów). Osoby zgłaszające się mogły również uzyskać informacje dotyczące procedury leczenia odwykowego oraz możliwości uzyskania pomocy. Zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi GKRPA opiniowała wnioski na sprzedaż napojów alkoholowych pod względem ich zgodności z uchwałą Rady Gminy dotyczącą limitu oraz zasad usytuowania punktów sprzedaży. Wydano 3 pozytywne opinie o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych dla 3 punktów sprzedaży. W tym 1 nowy punkt na spożycie alkoholu w miejscu sprzedaży (gastronomia).

Łączna kwota wydatkowana na działalność komisji, w tym diety członków oraz wynagrodzenie przewodniczącego/pełnomocnika komisji, artykuły spożywcze, materiały biurowe wyniosła 11 898,00zł.

W ramach Programu w 2022 roku podjęto szereg działań, których celem głównym było tworzenie spójnego systemu działań profilaktycznych i naprawczych zmierzających do zapobiegania powstawaniu nowych problemów związanych z alkoholem i narkotykami:

1) W Szkole Podstawowej im. Kornela Makuszyńskiego w Kowiesach odbywały się zajęcia dla uczniów. Zajęcia judo odbywały się w okresie od stycznia do czerwca i od września do grudnia z podziałem na grupę starszą – liczącą 17 uczestników, grupę młodszą i naborową liczącą 18 uczestników oraz grupę młodszą i naborową liczącą 18 uczestników. Łączna liczba uczestników zajęć wyniosła 35 osób. Zajęcia prowadził Dominik Jędryka – instruktor judo.

Na zajęcia wydatkowane były następujące środki:

- zakup apteczki na potrzeby zajęć judo – 229,00 zł
- opłata startowa w zawodach judo – 490,00 zł,
- medale 113,40 zł (832,40 zł),
- wynagrodzenie instruktora judo - 14 950,00 zł.

Łączna kwota wydatkowana na zajęcia judo wyniosła 15.782.00 zł.

W ramach zajęć uczniowie wzięli udział w I Ogólnopolskim Turnieju Judo w Mszczonowie. 11 grudnia 2022 roku reprezentacja Szkoły Podstawowej w Kowiesach stoczyła walki na matach. Dla niektórych zawodników był to pierwszy krok na drodze do sportowej kariery. Zdobyte doświadczenie z pewnością przełoży się coraz lepsze wyniki sportowe w przyszłości. Zdobyte medale przez naszych zawodników niech będą dobrą zachętą dla tych którzy chcieliby rozpocząć przygodę z judo - uznanym przez UNESCO za najlepszy sport początkowy dla dzieci oraz WHO - jako najbezpieczniejszy sport kontaktowy dla dzieci.

- 2) W roku 2022 zajęcia z dziećmi odbywały się w świetlicy w Jeruzalu 2 dni w tygodniu we wtorki i czwartki w godz. 16⁰⁰-19⁰⁰. Zajęcia prowadziła Pani Anna Krzyżanowska. W ramach zajęć dzieci korzystały z pomocy w odrabianiu lekcji, uczyły się pożytecznego korzystania z Internetu, uczestniczyły w zabawach i grach ruchowych. W okresach przedświątecznych brały udział w warsztatach tematycznych. Łączna wartość zajęć (opłaty za media, materiały dydaktyczne, artykuły spożywcze, wynagrodzenie) wyniosła 5 887,60 zł.
- 3) Zakupiono prenumeratę miesięcznika „REMEDIUM” omawiającego profilaktykę problemową i promocję zdrowia w ilości 5 egzemplarzy z przeznaczeniem dla szkoły i Gminnej Biblioteki Publicznej w Kowiesach wraz z filią w Woli Pękoszewskiej na łączną kwotę 950,00 zł.
- 4) Wpłacono kwotę 600,00 złotych na Fundusz Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym, w ramach której dzieci z terenu gminy wzięły udział w przedstawieniu profilaktycznym w Skierniewicach,
- 5) Z okazji Dnia Dziecka odbywającego się w SP Kowiesy sfinansowano usługę animacyjną z elementami profilaktyki, promującą zdrowy, wolny od uzależnień styl życia na kwotę 2 000,00 zł. Całkowity koszt dnia profilaktycznego w SP Kowiesy (poczęstunek, naczynia jednorazowe) wyniósł 3.060,07 zł.
- 6) Uczniowie ze szkoły podstawowej w Kowiesach wzięli udział w Ogólnopolskim programie „Wygraj szansę” – udział wokalisty w widowisku artystycznym wraz z udziałem uczniów jednej klasy, koszt występu wraz z transportem wyniósł 2 404,00 zł;
- 7) Zakupiono materiały profilaktyczne z programu „Zachowaj Trzeźwy Umysł”, które przekazano do szkoły w Kowiesach wraz z możliwością dostępu online przez cały rok na kwotę 922,50 zł;
- 8) Sfinansowano szkolenie terenowe dla sprzedawców napojów alkoholowych w 8 punktach sprzedaży – 1 440,00 zł.. W ramach szkolenia sprzedawcy zostali zaopatrzeni w ulotki z zakresu odpowiedzialnej sprzedaży napojów alkoholowych. Przeprowadzono również anonimową ankietę dotyczącą próby zakupu alkoholu przez nieletnich. GKRPA otrzymała zbiór materiałów podsumowujących kontrolę punktów sprzedaży;
- 9) Sfinansowano usługę animacyjną z elementami profilaktyki promującą zdrowy, wolny od uzależnień styl życia na spotkaniu w Nowym Wylezinie na wniosek złożony z sołectwa Nowy Wylezin-Janów, wraz z pobytem w „Zagrodzie pod Dębami” na kwotę 1007,62zł;
- 10) Sfinansowano usługę animacyjną dla dzieci z Zespołu Wychowania Przedszkolnego w Jeruzalu na kwotę 1000,00zł;
- 11) Z okazji Dnia Dziecka sfinansowano wyjazd edukacyjno-rekreacyjny dla dzieci z Zespołu Wychowania Przedszkolnego w Jeruzalu połączony ze zwiedzaniem budynku Straży Pożarnej w Skierniewicach. Dzieci uczestniczyły również w sali zabaw. Kwota wydatkowana na ten cel wraz z przewozem i poczęstunkiem wyniosła 956,99 zł.

Na realizację gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych wykorzystano łącznie 63.159,32 zł.

PRZECIWDZIAŁANIE NARKOMANII

Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii wymienia katalog zadań, za realizację których odpowiedzialna jest gmina. Skupiają się one wokół szeroko rozumianej pomocy osobom uzależnionym i zagrożonym

uzależnieniem oraz ich rodzinom, a także profilaktyce adresowanej do różnych grup wiekowych, zwłaszcza dzieci i młodzieży.

Głównym celem programu było uświadomienie o zagrożeniach wynikających z zażywania narkotyków poprzez podejmowanie różnorodnych działań prowadzonych na terenie gminy m.in. poprzez upowszechnianie materiałów informacyjno- edukacyjnych na temat uzależnienia od narkotyków poprzez przekazywanie informacji do szkół m.in. o stronach internetowych i instytucjach zajmujących się w/w problematyką zarówno w wersji papierowej, jak też elektronicznej.

W ramach działań, mających na celu wzrost świadomości o zagrożeniach wynikających z zażywania narkotyków, organizowania czasu wolnego dla dzieci z grup ryzyka odbywały się następujące zajęcia:

- a) prowadzono kampanię informacyjno-edukacyjną w szkole;.
- b) w szkole podstawowej w Kowiesach odbywały się:
  - zajęcia sportowe, głównie z piłką i ogólnorozwojowe – prowadzone przez Pana Michała Tarnasa - na ten cel ze środków przeciwdziałania narkomanii wydatkowano kwotę 3306,00 zł;
  - zajęcia judo, które zostały sfinansowane ze środków alkoholowych
- c) warsztaty muzyczne dla uczniów z terenu gminy odbywające się w Gminnej Bibliotece Publicznej w Kowiesach - dofinansowane kwotą 3000,00zł
- d) warsztaty teatralne, których podsumowaniem była produkcja filmu z elementami profilaktyki (w czasie wakacji) – kwota dofinansowania 1000,00 zł

Łączna kwota, wydatkowana na realizację zadań dotyczących przeciwdziałania narkomanii w roku 2022 wyniosła **11 049,00 zł**. Źródłem finansowania realizacji zadań zawartych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii są wpływy z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych. W roku 2022 zaplanowano wpływy w wysokości 46.000,00 zł. Faktyczne dochody wyniosły 46 446,04 zł + 22 09,92 zł z tzw. „małpek” - razem to kwota 68 542,96. Na realizację zadań ujętych w programie i zrealizowanych wydatkowano łącznie 74 208,32 zł. Pozostałe środki zostały zabezpieczone w budżecie gminy.

PROGRAM WSPÓŁPRACY Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI ORAZ PODMIOTAMI WYM. W ART. 3 UST. 3 USTAWY O DZIAŁALNOŚCI POŻYTKU PUBLICZNEGO I O WOLONTARIACIE NA 2022 ROK

Program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2022 rok został przyjęty uchwałą nr XXXVII/191/21 Rady Gminy Kowiesy z dnia 25 listopada 2021 r. Określa on obszary i zasady oraz formy współpracy Gminy Kowiesy z organizacjami pozarządowymi, a także zawiera wykaz zadań priorytetowych, będących podstawą do dysponowania środkami publicznymi, przeznaczonymi na finansowanie lub dofinansowanie zadań publicznych, pozostających we właściwości samorządu Gminy, a realizowanych przez organizacje pozarządowe. Na rok 2022 zaplanowano cele:

- zwiększenie aktywności udziału mieszkańców w obszarach związanych z kulturą fizyczną, turystyką, rekreacją i aktywnym wypoczynkiem,

- podnoszenie sprawności fizycznej dzieci i młodzieży szkolnej
- działanie na rzecz osób niepełnosprawnych;
- upowszechnianie rekreacji ruchowej w środowisku osób starszych (wycieczki, rajdy),
- współpracę z GOPS w zakresie zapewnienia schronienia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie i środowisku
- współpracę z jednostkami OSP na rzecz ochrony życia, mienia i zdrowia;
- współpracę z Gminną Biblioteką Publiczną w zakresie upowszechniania kultury.

Na realizację zadań wynikających z Programu w roku 2022 zaplanowano kwotę 25.000,00 zł. Współpraca o charakterze finansowym odbywała się głównie w postaci wspierania zadań publicznych wraz z udzielaniem dotacji na dofinansowanie ich realizacji. W roku 2022 Gmina Kowiesy ogłosiła 1 otwarty konkurs ofert obejmujący zadania w zakresie zwiększenia aktywności udziału mieszkańców Gminy Kowiesy w obszarach związanych z kulturą fizyczną, turystyką, rekreacją i aktywnym wypoczynkiem. Na

ogłoszony konkurs wpłynęła 1 oferta Ludowego Zespołu Sportowego „MUSKADOR” z Woli Pękoszewskiej, z którym podpisano umowę na 18.000,00 zł.

W ramach realizacji zadania przez cały rok organizowano zajęcia piłkarskie. W zajęciach prowadzonych przez dwóch trenerów udział wzięło 25 zawodników. W realizacji zadania czynny udział brały także osoby z zarządu stowarzyszenia oraz inni wolontariusze poprzez realizację zadań statutowych oraz pomoc w realizacji zajęć sportowych oraz meczów piłkarskich. Między innymi:

- prowadzono treningi dla dzieci i młodzieży 2 razy w tygodniu dla każdej grupy wiekowej;
- brano udział w rozgrywkach ligowych i turniejach prowadzonych przez Okręgowy Związek Piłki Nożnej w Skierniewicach;
- drużyna seniorów brała udział w rozgrywkach ligowych oraz w towarzyskich meczach i turniejach piłkarskich;

Zlecenie zadania publicznego organizacjom pozarządowym może odbywać się również **na podstawie oferty realizacji zadania** z pominięciem otwartego konkursu ofert, spełniającego łącznie następujące warunki:

- wysokość dofinansowania zadania nie przekracza kwoty 10,000zł,
- zadanie może być realizowane w okresie nie dłuższym niż 90 dni.

Kolejny sposób zlecenia zadania organizacjom pozarządowym to **inicjatywa lokalna**. W ramach tej inicjatywy mieszkańcy gminy mogą bezpośrednio lub za pośrednictwem organizacji pozarządowej, złożyć wniosek o realizację zadania publicznego w dziedzinach wymienionych w art. 19b ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, np. budowy i remontu dróg oraz wodociągów, edukacji, oświaty, ochrony przyrody itp. W ubiegłym roku w ramach innych form nie wpłynęła żadna oferta.

DZIAŁALNOŚĆ ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

Z punktu widzenia podtrzymywania lokalnej tożsamości i podmiotowości mieszkańców gminy bardzo istotne jest kultywowanie i promowanie tradycji i historii regionu wśród lokalnych społeczności. Dlatego też tak bardzo ważne jest funkcjonowanie różnego rodzaju placówek, stowarzyszeń czy grup nieformalnych, których działania w sferze społecznej i kulturalnej prowadzą do zachowania wartości dziedzictwa kulturowego, a także integracji różnych grup społecznych i wiekowych.

W gminie Kowiesy działalność kulturalną, integrującą lokalną społeczność prowadzi Urząd Gminy przy wsparciu samorządowej instytucji kultury, które zajmują się promocją kultury, sportu i wsparciem działań rozwojowych mieszkańców gminy. Niemalże znaczenie odgrywają również świetlice wiejskie, które zostały urządzone przy strażnicach OSP. Większość z nich została wybudowana lub wygospodarowana przy wsparciu funduszy unijnych i jest wyposażona w nowy sprzęt. Mieszkańcy mogą spędzać w nich czas wolny. W działalność kulturalną włączają się także funkcjonujące na terenie gminy stowarzyszenia, Koła Gospodyń Wiejskich oraz Ochotnicze Straże Pożarne. Nie bez znaczenia są też Rady sołeckie, które chętnie promują gminę podczas pikników i festynów, organizowanych na terenie całego województwa.

Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Kraina Rawki”

swoim zasięgiem obejmuje obszar 9 gmin (Biała Rawska, Cieladź, Regnów, Rawa Mazowiecka, Sadkowice z powiatu rawskiego, Kowiesy z powiatu skierniewickiego, Żelechlinek z powiatu tomaszowskiego oraz Puszcza Mariańska i Wiskitki z powiatu żyrardowskiego) w granicach administracyjnych 2 województw: łódzkiego i mazowieckiego.

Członkami zwyczajnymi LGD „Kraina Rawki” są przedstawiciele 3 sektorów: publicznego społecznego i prywatnego: osoby prawne, w tym gminy oraz podmioty gospodarcze, podmioty społeczne i osoby fizyczne.. Członkami zwyczajnymi z naszego terenu są:

- 1) Maria Cygan
- 2) Beata Heleniak – członek Komisji Rewizyjnej
- 3) Elżbieta Książkiewicz
- 4) Elżbieta Melon – członek Rady
- 5) Krystyna Oziębło
- 6) Ewa Pawlak
- 7) Miłosz Powązka
- 8) Halina Anna Sikorska
- 9) Teresa Słoma – Wiceprezes Zarządu

Gmina Kowiesy jako członek Lokalnej Grupy Działania „Kraina Rawki” jest realizatorem w wymiarze lokalnym zasadniczych zadań LGD, jakimi są m.in.:

- ✓ działanie na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich,
- ✓ aktywizowanie ludności wiejskiej,
- ✓ działania mające na celu rozwój turystyki, ochronę i promocję środowiska naturalnego, krajobrazu i zasobów historyczno-kulturowych, popularyzację i rozwój produkcji wyrobów regionalnych,
- ✓ wspieranie rozwoju edukacji, oświaty i wychowania,
- ✓ wspieranie rozwoju przedsiębiorczości oraz inicjatyw lokalnych,
- ✓ rozwój społeczeństwa obywatelskiego i aktywności społecznej obywateli,
- ✓ działania na rzecz promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej,
- ✓ działania służące upowszechnianiu kultury fizycznej i sportu,
- ✓ pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób, w tym wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej,
- ✓ działalność na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- ✓ działalność charytatywna,
- ✓ działalność wspomagająca rozwój techniki, wynalazczości i innowacyjności oraz rozpowszechnianie i wdrażanie nowych rozwiązań technicznych w praktyce gospodarczej,
- ✓ działania na rzecz wypoczynku dzieci i młodzieży.

Przynależność do LGD daje gminie i jej mieszkańcom możliwość realizacji projektów rozwojowych, czy udziału w konkursach. Stowarzyszenie stanowi wsparcie dla jego Członków. Ze wsparcia LGD „Kraina Rawki” korzystają nie tylko samorząd i grupy formalne, ale dzięki *Grantom Krainy Rawki* o dotacje z budżetu LGD mogą również ubiegać się grupy nieformalne: KGW, sołectwa, indywidualni mieszkańcy. Środki w ramach tych grantów przeznaczone są głównie na: organizację szkoleń i innych przedsięwzięć o charakterze edukacyjnym i warsztatowym dla podmiotów z obszaru objętego LSR, innych niż szkolenia zawodowe dla osób zatrudnionych w rolnictwie i leśnictwie, organizację imprez kulturalnych, rekreacyjnych lub sportowych, promocję lokalnej twórczości kulturalnej z wykorzystaniem lokalnego dziedzictwa, w tym kulturowego, historycznego lub przyrodniczego, kultywowanie miejscowych tradycji, obrzędów i zwyczajów, kultywowanie języka regionalnego i gwary, kultywowanie tradycyjnych zawodów i rzemiosła, utworzenie lub zmodernizowanie bazy informacji turystycznej oraz stron internetowych, przygotowanie i wydanie folderów oraz innych publikacji informacyjnych dotyczących obszaru objętego LSR, wyposażenie muzeów, wyposażenie świetlic wiejskich, wyposażenie zespołów ludowych (np. zakup strojów, instrumentów, wyposażenie kół gospodyń wiejskich wyposażenie zespołów sportowych. *Granty Krainy Rawki* są finansowane ze środków własnych LGD, pochodzących ze składek członkowskich gmin i osób fizycznych. Na realizację konkursów w danym roku zabezpieczane są środki w kwocie po 20.000,00 zł na każdą gminę członkowską. Najczęściej planowane są 2 nabory wniosków: w I i II półroczu.

W roku 2022 LGD „Kraina Rawki” ogłosiła nabory w styczniu i czerwcu 2022 r. W odpowiedzi na konkurs z terenu gminy Kowiesy zostało złożonych łącznie w obydwu naborach 6 wniosków o przyznanie grantu. W wyniku oceny dofinansowanie otrzymały 4 podmioty.

W ramach I naboru dofinansowanie otrzymały:

- 1) Koło Gospodyń Wiejskich „Kowiesy w Szpilkach” na operację „Poprzez taniec poznajemy siebie” – 5.000,00 zł

W ramach zrealizowanej operacji został zorganizowany kurs tańca dla chętnych z terenu gminy Kowiesy.

Zdjęcia pochodzą z zasobów KGW „Kowiesy w Szpilkach”

- 2) Sołectwo Borszyce-Wola Pękoszewska na operację „Integracja mieszkańców poprzez organizację Pikniku Rodzinnego” – 5.000,00 zł. Projekt nie został zrealizowany.

W II naborze dofinansowanie otrzymały:

- 1) Sołectwo Nowy Wylezin-Janów na zadanie „Piknik z okazji otwarcia „Strefy spędzania wolnego czasu w Nowym Wylezinie” - 5.000,00 zł. Projekt nie został zrealizowany. Realizacja przeniesiona na rok 2023.
- 2) Koło Gospodyń Wiejskich w Lisnej na operację „Wzrost aktywności mieszkańców poprzez doposażenie świetlicy wiejskiej.

W ramach zrealizowanej operacji została wykonana szafa, zakupiony taboret grzewczy i rolety w okna do świetlicy.

Zdjęcia pochodzą z zasobów KGW w Lisnej

Na obszarze gminy działają stowarzyszenia:

- Stowarzyszenie Rozwoju Gminy Kowiesy,
- Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Turowa Wola i okolic,
- Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Stary Wylezin.

Dwa pierwsze są związane z działalnością oświatową. Stowarzyszenie Rozwoju Gminy Kowiesy prowadzi Zespół Wychowania Przedszkolnego w Jeruzalu, a Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Turowa Wola i okolic prowadzi Niepubliczne Przedszkole w Turowej Woli. Poza działalnością oświatową Stowarzyszenia aktywnie działają na rzecz lokalnej społeczności, promując jednocześnie Gminę Kowiesy. Biorą udział w imprezach gminnych, powiatowych i wojewódzkich, organizują sami rajdy, pikniki, pozyskując zewnętrzne środki, w tym z „Grantów Krainy Rawki”.

Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Turowa Wola i Okolic w roku 2022 pozyskało grant na projekt pn. „Stworzenie oferty spędzania czasu wolnego poprzez budowę placu zabaw w Turowej Woli w kwocie 44.999,00 zł z Lokalnej Grupy Działania „Kraina Rawki” w ramach środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie. Środki przeznaczone na budowę placu zabaw przy budynku, w którym mieści się Niepubliczne Przedszkole prowadzone przez stowarzyszenie. W ramach środków zakupiono i zamontowano następujące urządzenia: zestaw Przedszkolak, huśtawkę potrójną, huśtawkę ważką podwójną oraz zamontowano regulamin korzystania z placu zabaw.

Zdjęcie pochodzi z zasobów Urzędu Gminy Kowiesy

Zdjęcia pochodzą z zasobów Urzędu Gminy Kowiesy

Na rzecz podtrzymywania lokalnych tradycji i wartości działają nie tylko stowarzyszenia, ale również grupy nieformalne, a przede wszystkim Koła Gospodyń Wiejskich, działające w miejscowościach: Jeruzal, Kowiesy, Lisna, Nowy Wylezin, Paplin i Wola Pękoszewska. Koła Gospodyń Wiejskich odgrywają bardzo ważną rolę w życiu nie tylko kobiet wiejskich, ale całej społeczności. Bardzo często są inicjatorami działań na rzecz kultury, sportu i integracji społecznej. Wszystkie koła sukcesywnie składają wnioski do LGD i realizują projekty grantowe, których przedmiotem są wyposażenie lub doposażenie siedzib, imprezy otwarte, turnieje i pikniki.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2022 roku trzy KGW są kołami rejestrowymi, korzystającymi z dotacji z ARiMR: Koło Gospodyń Wiejskich „Wyleziniaki” z Nowego Wylezina, „Kowiesy w Szpilkach” oraz

KGW w Paplinie. Koła gospodyń biorą czynny udział w uroczystościach na wszystkich szczeblach i konkursach organizowanych przez władze instytucji państwowych i samorządowych.

24 czerwca 2022 roku w Głuchowie odbył się Piknik Funduszy Europejskich, podczas którego Gminę Kowiesy reprezentowały władze gminy, tj. Pan Jarosław Pepka- Wójt Gminy i Pani Zuzanna Dudziak – Przewodnicząca Rady Gminy oraz Koło Gospodyń Wiejskich z Lisnej, które przygotowało galaretkę z nóżek.

Zdjęcia pochodzą z zasobów Urzędu Gminy

Piknik Wojewódzki był także okazją do wręczenia symbolicznych czeków w ramach programu „Sołectwo na plus” i „Infrastruktura Sportowa na Plus”. Odbierali je sołtysi z powiatu skierniewickiego, którzy starali się o wsparcie finansowe dla swoich miejscowości.

Zdjęcia pochodzą z zasobów Urzędu Gminy

Gmina Kowiesy uczestniczy w akcjach organizowanych przez inne podmioty. W roku 2022 mieliśmy okazję wziąć udział w organizowanej przez Lasy Państwowe trzeciej edycji akcji „SprzątaMy” w dniu 15 czerwca. Ogólnopolskie sprzątanie lasów zainaugurował Prezydent Andrzej Duda wraz z małżonką. Para prezydencka i wolontariusze zbierali śmieci z lasów na terenie Nadleśnictwa Skierniewice.

Zdjęcia pochodzą z zasobów Urzędu Gminy Kowiesy

W dniu 21 sierpnia 2022 roku Gmina Kowiesy wzięła udział w Dożynkach Województwa Łódzkiego w Radomsku. Gminę Kowiesy reprezentowało Koło Gospodyń Wiejskich „WYLEZINIAKI” z Nowego

Wylezina. Należy ono do najmłodszych kół gospodyń wiejskich na terenie gminy, powstało w 2019 roku. Obecnie liczy 19 osób. Przewodniczącą koła jest Pani Iwona Szumna. Członkowie koła aktywnie angażują się w promocję gminy poprzez udział w różnych konkursach między innymi kulinarnych. W 2022 roku brało udział w konkursie na „Chleb Ziemi Łódzkiej” w Bratoszewicach.

Zdjęcia pochodzą z zasobów KGW „Wyleziniaki”

22 sierpnia 2022 r. w Głuchowie odbyły się Dożynki Powiatowe, podczas których naszą gminę reprezentowali przedstawiciele sołectwa Wola Pękoszewska na czele z Panem Jarosławem Pepką – Wójtem Gminy i Panią Zuzanną Dudziak – Przewodniczącą Rady Gminy. Mieszkańcy sołectwa przygotowali wieniec dożynkowy. Na scenie wystąpiła Pni Agata Pleśnierowicz – uczennica VII klasy Szkoły Podstawowej im. Kornela Makuszyńskiego w Kowiesach. Pomimo młodego wieku brała udział w licznych konkursach, śpiewa również w szkolnym chórze, bierze udział zarówno w szkolnych, jak też gminnych uroczystościach. W bieżącym roku reprezentowała Gminę Kowiesy w programie „Wygraj szansę” piosenką Hanny Banaszak „Pogoda ducha”. Stoisko gminne przygotowały panie z KGW Wola Pękoszewska, biorąc również udział w konkursie kulinarnym, w którym zajęło II miejsce za „Przysmaki Madzi”.

Zdjęcia pochodzą z zasobów Urzędu Gminy Kowiesy

Zdjęcia pochodzą z zasobów Urzędu Gminy Kowiesy

W dniach 10-11 września 2022 roku reprezentanci Gminy Kowiesy uczestniczyli w 45. Skierniewickim Święcie Kwiatów Owoców i Warzyw. W paradzie udział wzięli przedstawiciele Urzędu Gminy Kowiesy oraz uczniowie i nauczyciele ze Szkoły Podstawowej im. Kornela Makuszyńskiego w Kowiesach oraz mieszkańcy. Stoiska Gminy przygotowali: w sobotę Koło Gospodyń Wiejskich w Jeruzalu a w niedzielę panie z Koła Gospodyń Wiejskich w Woli Pękoszewskiej.

Zdjęcia pochodzą z zasobów Urzędu Gminy Kowiesy

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

O bezpieczeństwo publiczne na terenie gminy Kowiesy dba Rewir Dzielnicowych w Bolimowie Wydziału Prewencji Komendy Miejskiej Policji w Skierniewicach, który obsługuje gminę Bolimów, Kowiesy i Nowy Kawęczyn, w których zostały utworzone Punkty Obsługi Interesantów. Według analizy stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego w gminie Kowiesy w roku 2022 stwierdzono 44 przestępstwa, z czego 27 to stwierdzone przestępstwa kryminalne. Do przestępstw kryminalnych zalicza się kradzież, kradzież z włamaniem, uszkodzenie mienia. Na terenie gminy Kowiesy w 2022 roku odnotowano najwięcej kradzieży - 15 zdarzeń

W stosunku do roku 2021 obserwuje się tendencję wzrostową.

W zakresie wykroczeń na terenie gminy Kowiesy prowadzono 67 postępowań, z czego 40 to wykroczenia przeciwko mieniu, 26 przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji i 1 wykroczenie przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 roku na terenie Gminy Kowiesy policjanci wypełnili 2 formularze wszczynających procedurę „Niebieskiej Karty”. W powiecie skierniewickim ogółem założono 95 tych formularzy, z czego 11 to formularze dotyczące kolejnych przypadków przemocy w trakcie trwającej procedury

W całym roku 2022 na terenie gminy zatrzymano 8 osób (osoby umieszczone w Pomieszczeniu dla Osób Zatrzymanych), z czego 1 osobę do wytrzeźwienia. Pogorszyło się bezpieczeństwo drogowe. Główne przyczyny błędów popełnianych przez kierujących pojazdami to:

- nieudzielenie pierwszeństwa przejazdu
- niedostosowanie prędkości do warunków ruchu,
- niezachowanie bezpiecznej odległości między pojazdami

W roku 2022 odnotowano 8 wypadków drogowych, 33 kolizji drogowych, w wyniku których 6 osób zostało rannych i 2 osoby poniosły śmierć.

W roku 2022 policjanci przeprowadzili 387 interwencji na terenie naszej gminy, z czego 334 to interwencje w miejscach publicznych, a 53 – interwencje domowe. Na Krajowej Mapie Zagrożeń Bezpieczeństwa na terenie gminy Kowiesy potwierdzono 4 zgłoszenia miejsc zagrożonych.

Ochronę Przeciwpożarową zapewnia Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Skierniewicach ze wspomaganiami ochotniczych straży pożarnych z terenu Gminy Kowiesy, działających w: Woli Pękoszewskiej, Paplinie (obydwie jednostki włączone do Krajowego Systemu Ratownictwa Gaśniczego), Jeruzalu, Lisnej i Turowej Woli. Ochotnicze straże pożarne wykonują działania o charakterze użyteczności publicznej w zakresie ochrony przeciwpożarowej, wspierają różnorodne formy pracy kulturalno-oświatowej, popularyzują dorobek historyczny ruchu strażackiego, rozwijają działalność artystyczną i sportową.

Na koniec 2022 roku łączna liczba członków OSP we wszystkich jednostkach wynosiła 158.

Tabela 16. Liczba członków OSP w rozbiciu na jednostki

Jednostka	Ogółem członków w OSP
Lisna	28
Jeruzal	41
Paplin	35
Turowa Wola	26
Wola Pękoszewska	28
Ogółem	158

Tabela 17. Wyjazdy do zdarzeń poszczególnych jednostek

Jednostka	P	MZ	Ćw	WG	AF	Ogółem
Lisna	0	3	0	10	0	13
Jeruzal	4	11	0	48	0	63
Paplin	9	34	0	5	0	48
Turowa Wola	0	0	0	3	0	3
Wola Pękoszewska	21	26	0	34	3	84
Ogółem	34	74	0	100	3	211

W roku 2022 dzięki wsparciu Budżetu Gminy Kowiesy udało się między innymi doposażyć jednostki w sprzęt stanowiący elementy wyposażenia i ochrony osobistej strażaka ratownika OSP:

- OSP Paplin - zakup sprzętu i wyposażenia osobistego strażaka o łącznej wartości 4000,00
- OSP Jeruzal - zakup sprzętu i wyposażenia osobistego strażaka o łącznej wartości 4000,00
- OSP Wola Pękoszewska - zakup sprzętu i wyposażenia osobistego strażaka o łącznej wartości 4000,00 zł
- OSP Lisna - zakup sprzętu ochrony osobistej i wyposażenia o łącznej wartości 4000,00zł
- OSP Turowa Wola - zakup sprzętu ochrony osobistej i wyposażenia o łącznej wartości 4000,00zł

DZIAŁALNOŚĆ OCHOTNICZYCH STRAŻY POŻARNYCH NA RZECZ POPRAWY ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

Ochotnicza Straż Pożarna w Paplinie zrealizowała w roku ubiegłym grant „Rozwój infrastruktury rekreacyjnej poprzez budowę boiska do piłki nożnej w Paplinie”, w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. Wykonano boisko do piłki nożnej na działce nr ew. 201/5 w Paplinie. Realizacja projektu trwała od 11 kwietnia do 30 listopada 2022 r. i przyczyniła się do rozwoju infrastruktury rekreacyjno-sportowej, pobudzenia aktywności fizycznej i zintegrowania mieszkańców. Dzięki inwestycji poszerzony został wachlarz dostępnej infrastruktury,

uatrakcyjniono oferowaną mieszkańcom bazę rekreacyjną. Wartość całkowita wyniosła 49.390,44 zł, z czego kwota 49.390,00 zł pochodziła z dotacji.

Zdjęcia pochodzą z zasobu Urzędu Gminy Kowiesy

Ochotnicza Straż Pożarna w Woli Pękoszewskiej w 2022 roku poszerzyła ofertę spędzania czasu wolnego. Dzięki pozyskanym środkom unijnym z działania „Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER, objętego PROW”, wybudowała nad stawem boisko do piłki plażowej. Wartość całego zadania wyniosła 44 232 zł. Środki w 100% pochodziły z dotacji. Boisko to kolejny element sukcesywnie tworzonego miejsca rekreacji. Celem przedsięwzięcia było zintegrowanie mieszkańców, pobudzenie aktywności fizycznej i rozwój infrastruktury rekreacyjno-sportowej.

Zdjęcia z zasobu Urzędu Gminy

Na tej samej działce w strefie rekreacyjnej przy stawie zostało wybudowane gniazdo bocianie w ramach projektu współpracy pn. „Bocian biały w krajobrazie polskiej wsi”, realizowanego przez LGD „Kraina Rawki” i LGD „Gniazdo”. Projekt jest objęty Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Zdjęcia z zasobu Urzędu Gminy

MIENIE KOMUNALNE

Główne składniki mienia komunalnego to środki trwałe, takie jak: grunty (rolnicze, komunikacyjne, zabudowane i pod zabudowę), budynki (administracyjne, szkół, strażnic, komunalne, gospodarcze, wiaty autobusowe), budowle (studnie, stacje uzdatniania wody, sieć wodociągowa, drogi, ogrodzenia, place zabaw, lampy oświetleniowe, instalacje fotowoltaiczne, boiska), środki transportu (samochody ciężarowe STAR i FIAT Ducato, samochód osobowy GOPS, ciągnik rolniczy z osprzętem), urządzenia techniczne i biurowe, wartości niematerialne i prawne oraz inne.

Gmina posiada prawo własności do majątku trwałego o łącznej wartości według ewidencji księgowej brutto w wysokości **55.287.543,59 zł**. Ponadto w ewidencji wyposażenia jednostek budżetowych znajdują się składniki pozostałych środków trwałych (niskocennych) o wartości 2.142.617,63 zł oraz zbiory biblioteczne o łącznej wartości 94.683,97 zł. Wartość inwestycji rozpoczętych według wartości księgowej brutto na 31.12.2022 r. wynosi 2.163.100,15 zł.

Gmina Kowiesy posiada udziały w ilości 100, w Banku Spółdzielczym w Białej Rawskiej, których wartość opiewa na kwotę 3.000,00 zł.

Na zmianę wartości brutto mienia komunalnego Gminy w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 r., miały wpływ:

- ✓ budowa altany ogrodowej z piecem do chleba i wędzarnią oraz piwniczką ogrodową w Nowym Wylezinie – **103.882,92 zł**,
- ✓ doposażenie placu zabaw w Woli Pękoszewskiej – **15.000,00 zł**,
- ✓ remont drogi gminnej Nr 115159E w miejscowości Kowiesy-Franciszków -Ulaski (odcinek w miejscowości Ulaski) – **358.602,27 zł**,
- ✓ remont drogi gminnej Nr 115184E relacji Stary Wylezin–Chrzczonowice – **835.218,87 zł**,
- ✓ przebudowa drogi gminnej Nr 115159E relacji Kowiesy-Franciszków-Ulaski (odcinek Kowiesy

- Franciszków o długości 1 200 m) - **739.609,80 zł**,
- ✓ rozbudowa drogi gminnej Nr 115153E relacji Lisna – Paplinek – Chrzczonowice - etap III – **1.854.620,73 zł**,
  - ✓ remont drogi gminnej Nr 115166E relacji Jeruzal – Wólka Jeruzalska – **452.318,36zł**,
  - ✓ zakup wiaty przystankowej w Ulaskach – **7.000,00 zł**,
  - ✓ zakup samochodu osobowego – **64.000,00 zł**,
  - ✓ przyjęcie ogrodzenia terenu -**19.698,82 zł**,
  - ✓ budowa oświetlenia ulicznego w Zawadach – **38.150,00 zł**,
  - ✓ nabycie gruntu pod drogą gminną nr 115155E w Michałowicach (odszkodowanie dla PKP) – **22.100,00 zł**,
  - ✓ nabycie z mocy prawa działki pod drogą w Zawadach – **10.000,00 zł**,
  - ✓ nabycie działki zabudowanej studnią w Woli Pękoszewskiej – **11.504,61 zł**,
  - ✓ sprzedaży działki w Chojnacie (wartość księgową) – **47.000,00 zł**,
  - ✓ sprzedaż samochodu osobowego GOPS – **10.430,50 zł**,
  - ✓ likwidacja urządzeń komputerowych, technicznych i biurowych w szkołach i urzędzie gminy – **63.445,40 zł**,
  - ✓ likwidacja programów komputerowych w szkole – **3.147,21 zł**,

W roku 2022 Gmina osiągnęła dochód z gospodarowania mieniem komunalnym w kwocie 587.411,30 zł, z następujących tytułów:

- sprzedaż wody – 245.876,12 zł,
- wpływy z opłat za zarząd i użytkowanie wieczyste nieruchomości – 6.422,38 zł,
- wpływy z tytułu sprzedaży nieruchomości gruntowych – 117.000,00 zł,
- wpływy ze sprzedaży samochodu GOPS- 1.677,00 zł,
- wpływy z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego nieruchomości – 2.979,00 zł,
- dochody z najmu lokali i dzierżawy gruntów– 173.661,39 zł,
- wpływy z opłat za zajęcie pasa drogowego – 39.795,41 zł.

Na dzień 31.12.2022 r. gmina posiadała zobowiązania długoterminowe z tytułu zaciągniętych pożyczek i kredytów w wysokości **4.965.594,00 zł**, w tym:

- kredyt długoterminowy w wysokości 40.440,00 zł, zaciągnięty w BS w Mszczonowie w 2016 roku z przeznaczeniem na spłatę zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek z lat ubiegłych,
- kredyt długoterminowy w wysokości 202.428,00 zł, zaciągnięty w 2017 roku w Banku Spółdzielczym Ziemi Łowickiej w Łowiczu na budowę drogi w Chojnatce i spłatę zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek z lat ubiegłych,
- kredyt długoterminowy w wysokości 53.388,00 zł, zaciągnięty w 2017 roku w Banku Spółdzielczym Ziemi Łowickiej w Łowiczu na termomodernizację budynku świetlicy wiejskiej w Starym Wylezinie,
- kredyt długoterminowy w wysokości 150.000,00 zł, zaciągnięty w 2017 roku w Banku Spółdzielczym w Białej Rawskiej na rozbudowę szkoły w Kowiesach,

- kredyt długoterminowy w wysokości 1.643.904,00 zł w Banku Spółdzielczym Towarzystwo Oszczędnościowo – Pożyczkowe PA-CO-BANK w Pabianicach, zaciągnięty na sfinansowanie deficytu (rozbudowa budynku szkoły podstawowej i budowa dróg) oraz spłatę zobowiązań 2018 roku,
- kredyt długoterminowy w wysokości 2.356.774,00 zł w roku w Banku Spółdzielczym Ziemi Łowickiej w Łowiczu, zaciągnięty na sfinansowanie deficytu (budowę boiska i przebudowę budynku szkoły) oraz spłatę zobowiązań 2019 roku.
- kredyt długoterminowy w wysokości 38.700,00 zł, zaciągnięty w 2020 roku w Banku Spółdzielczym w Białej Rawskiej z przeznaczeniem na spłatę zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek z lat ubiegłych,
- pożyczka długoterminowa w wysokości 479.960,00 zł, zaciągnięta w 2020 roku w WFOŚ i GW w Łodzi na budowę wodociągu.

Należności na rzecz gminy na dzień 31.12.2022 r. wynosiły 1.199.383,94 zł, w tym należności wymagalne 827.957,90 zł, wynikające z następujących tytułów:

- podatek od nieruchomości od osób prawnych – 370.394,64 zł,
- podatek od nieruchomości osoby fizyczne – 13.724,71 zł,
- podatek rolny osoby prawne – 4.621,00 zł,
- podatek rolny od osób fizycznych – 11.203,91 zł,
- podatek leśny od osób fizycznych – 929,03 zł,
- podatek od działalności gospodarczej osób fizycznych i podatku od spadków i darowizn i czynności cywilnoprawnych – 5.965,36 zł,
- należności z opłat za wywóz odpadów komunalnych – 71.394,29 zł,
- należności z opłat za zajęcie pasa drogowego i opłaty planistycznej - 5.180,85 zł,
- należności od dłużników alimentacyjnych – 302.188,48 zł,
- należności z opłaty eksploatacyjnej - 5.381,10 zł,
- należności z opłat za sprzedaż wody – 15.994,41 zł,
- należności z opłat za użytkowanie wieczyste nieruchomości – 2.501,76 zł,
- należności z opłat za najem lokalu i czynsz dzierżawny gruntów – 16.194,03 zł,
- pozostałe (w tym: odsetki naliczone od zaległych należności cywilnoprawnych) – 2.284,33 zł.

W roku 2022 Gmina Kowiesy sprzedała w drodze przetargu ustnego nieograniczonego działkę rolną nr 19/2 o pow. 0,47 ha w miejscowości Chojnata za łączną kwotę 117 tys. zł.

Powiększono gminny zasób nieruchomości o następujące nieruchomości:

- działka nr 476/1 o pow. 0,03 ha, obręb Wola Pękoszewska - działka ze studnią głębinową pod planowaną inwestycję związaną z budową stacji uzdatniania wody – cena nabycia 60 tys. zł;
- działka nr 11/3 o pow. 0,0973 ha, obręb Zawady – wydzielona zgodnie z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego pod drogę – nabycie z mocy prawa za odszkodowaniem 10 tys. zł;

Mieszkańowy zasób Gminy Kowiesy w 2022 roku pod względem lokali komunalnych nie uległ zmianie. Zasób obejmuje razem dziesięć lokali mieszkalnych o łącznej powierzchni użytkowej 562,60 m², znajdujących się w budynkach stanowiących własność Gminy Kowiesy – stan techniczny budynków dobry. Dziewięć lokali jest wynajmowanych. Stawka czynszu wynosi 4 zł/m² + opłaty dodatkowe np. zaliczka na centralne ogrzewanie. W tabeli poniżej szczegółowo opisano poszczególne lokale mieszkalne.

Tabela 18. Lokale mieszkalne w mieszkaniowym zasobie Gminy Kowiesy wg stanu na 31 grudnia 2022 r.

lp	Adres budynku	Oznaczenie lokalu	Powierzchnia w m ²	Wyposażenie lokalu	Stan techniczny
1	Kowiesy 74	lokal nr 1	74,28	wodociąg, kanalizacja, co, łazienka	dobry
2		lokal nr 2	50,93	wodociąg, kanalizacja, co, łazienka	dobry
3		lokal nr 3	50,08	wodociąg, kanalizacja, co, łazienka	dobry
4		lokal nr 4	39,44	wodociąg, kanalizacja, co, łazienka	dobry
5		lokal nr 5	63,87	wodociąg, kanalizacja, co, łazienka	dobry
6	Turowa Wola 20	lokal nr 1	60,00	wodociąg, kanalizacja, co, łazienka	dobry
7		lokal nr 2	42,00	wodociąg, kanalizacja, co, łazienka	dobry
8		lokal nr 3	53,00	wodociąg, kanalizacja, co, łazienka	dobry
9	Wędrogów 28	lokal nr 1	62,00	woda bieżąca ze studni głębinowej, kanalizacja, co, łazienka	dobry
10		lokal nr 2	67,00	woda bieżąca ze studni głębinowej, kanalizacja, co, łazienka	dobry

Dane: Urząd Gminy Kowiesy

Mieszkańowy zasób Gminy Kowiesy dodatkowo obejmuje sześć lokali socjalnych (stan taki jak na 31.12.2021 r.) o łącznej powierzchni użytkowej 175,82 m², znajdujących się w budynkach stanowiących własność Gminy Kowiesy – stan techniczny budynków średni. Lokale nr 3 znajdujące się pod adresem Lisna 41 i Wędrogów 28 są wynajmowane. Stawka czynszu wynosi 1,07 zł/m² + opłaty dodatkowe np. opłata za śmieci. W tabeli poniżej szczegółowo opisano poszczególne lokale socjalne.

Tabela 19. Wykaz lokali socjalnych

lp	Adres budynku	Oznaczenie lokalu	Powierzchnia w m ²	Wyposażenie lokalu	Stan techniczny
1	Lisna 41	lokal nr 1	26,25	wodociąg	średni
2		lokal nr 2	19,50	wodociąg	średni
3		lokal nr 3	17,77	wodociąg	średni
4	Kowiesy 3	lokal nr 1	45,00	-	budynek przeznaczony do rozbiórki
5		lokal nr 2	45,00	-	
6	Wędrogów 28	Lokal nr 3	22,30	woda bieżąca ze studni głębinowej, kanalizacja	dobry

Dane: Urząd Gminy Kowiesy

W ramach zasobów komunalnych Gmina Kowiesy dysponuje 9 lokalami użytkowymi, które są wynajmowane. Poniżej tabela przedstawiająca położenie, powierzchnię i stawki czynszu, obowiązujące na 31 grudnia 2022 r. W stosunku do roku poprzedniego zmianie uległy stawki czynszowe, które zostały zwaloryzowane o wskaźnik inflacji w wysokości 5,1%. Wskaźnik inflacji ustalono na podstawie Komunikatu Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 14 stycznia 2022 r. w sprawie średniorocznego wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem w 2021 r.

Tabela 20. Lokale użytkowe wg stanu na 31 grudnia 2022 r.

Lp.	adres i nr lokalu użytkowego	powierzchnia najmu [m ²]	stawka czynszu [zł netto / m ²]
1	Kowiesy 86, lokal nr 1	16,60	20,49
2	Kowiesy 74, lokal nr 4	37,00	13,83
3	Wola Pękoszewska 72A	2,00	21,49
4	Kowiesy 74, lokal nr 1	165,42	24,99
5	Kowiesy 74, lokal nr 2	61,00	21,70
6	Kowiesy 74, garaże	15,00	6,43
7	Kowiesy 74, lokal nr 3,	41,41	21,70
8	Jeruzal 18, serwer	18,00	244,43 – stawka miesięczna
9	Kowiesy 86, serwer	14,00	238,19 – stawka miesięczna

Dane: Urząd Gminy Kowiesy

Zadania, jakie spoczywają na samorządzie gminnym, obejmują również działania skierowane do rolników w sytuacjach zagrożeń. Od kilku lat na naszym terenie występują sukcesywnie niekorzystne warunki atmosferyczne, które niszczą uprawy rolnikom. W dniu 01 lipca 2022 roku na terenie gminy wystąpiło niekorzystne zjawisko atmosferyczne w postaci gradu. Po dokonaniu wstępnego rozeznania w wielkości szkód w gospodarstwach rolnych dokonano zgłoszenia Wojewodzie Łódzkiemu i rozpoczęto procedurę szacowania szkód. Szacowaniu podlegały głównie drzewa i krzewy owocowe oraz zboża. W naszej gminie oszacowano straty w 71 gospodarstwach rolnych na kwotę ok. 3,7 mln zł. Powierzchnia oszacowanych upraw wynosiła ok. 465 ha.

W roku 2022 można było ubiegać się w Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa o bezzwrotne pomoce dla rolników, w następujących terminach:

- do 31 maja 2022 r. - na dofinansowanie zakupionych w okresie od dnia 1 września 2021 r. do dnia 15 maja 2022 r. nawozów mineralnych innych niż wapno nawozowe i wapno nawozowe zawierające magnez od podmiotów prowadzących działalność w zakresie obrotu lub sprzedaży nawozów;

- do 30 czerwca 2022 r. - pomoc dla producenta rolnego, w którego gospodarstwie rolnym powstały szkody w uprawach rolnych spowodowane wystąpieniem w 2021 r. niekorzystnych warunków atmosferycznych;
- do 30 listopada 2022 r. - pomoc finansowa w zakresie wsparcia finansowego rodziny, której zagraża utrata płynności finansowej w związku z wystąpieniem w 2022 r. w gospodarstwie rolnym szkód spowodowanych niekorzystnymi zjawiskami atmosferycznymi.

Rolnicy z terenu naszej gminy, byli na bieżąco informowani o możliwości skorzystania z oferowanej pomocy, która częściowo zrekompensowała poniesione koszty i straty w gospodarstwach rolnych.

ZADANIA GMIN ZWIĄZANE ZE SPISEM ŹRÓDEŁ CIEPŁA I RODZAJEM PALIW - CEEB

Od 1 lipca 2021 r. każdy właściciel domu lub zarządca budynku miał 12 miesięcy na złożenie deklaracji dotyczącej źródeł ciepła i źródeł spalania paliw. Tego dnia uruchomiona została Centralna Ewidencja Emisyjności Budynków (CEEB), czyli system informatyczny umożliwiający złożenie deklaracji online.

Obowiązek złożenia deklaracji do CEEB wynika z ustawy o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków. CEEB to jeden z elementów tzw. Zintegrowanego Systemu Ograniczania Niskiej Emisji (ZONE), który powstaje w Głównym Urzędzie Nadzoru Budowlanego. Celem systemu jest poprawa jakości powietrza, walka ze smogiem i pomoc w wymianie tzw. „kopciuchów”.

Z uwagi na długi termin na wykonanie obowiązku mieszkańcy zaczęli składać swoje deklaracje osobiście w formie papierowej dopiero w 2022 roku. Według stanu na dzień 31.12.2022 r. do Urzędu Gminy Kowiesy, w formie papierowej wpłynęły 1072 deklaracje, które zostały wprowadzone do systemu przez pracowników urzędu. W ogólnej klasyfikacji Gmina zajmuje 44 miejsce w województwie z 79 % poziomem wypełnienia bazy CEEB. O pozycji gminy w rankingu decyduje liczba punktów adresowych, dla których została złożona co najmniej 1 deklaracja w Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków. Rzeczywisty procent złożonych deklaracji może być zaniżony z uwagi na to, że na terenie gminy występuje dużo punktów adresowych niezamieszkałych. 30 czerwca 2022 r. minął ustawowy termin na złożenie deklaracji o źródłach ciepła. Jeśli jednak, ktoś jeszcze tego nie wykonał, powinien to zrobić jak najszybciej w celu uniknięcia kary. Ponadto, bazę CEEB należy aktualizować o wymienione i nowe źródła ciepła w terminie 14 dni od ich uruchomienia.

ZADANIA GMINY W RAMACH RĄDOWEJ TARCZY ENERGETYCZNEJ

W roku 2022 samorządy realizowały zadania zlecone w ramach Rządowej Tarczy Energetycznej, która obejmowała zestaw rozwiązań, mających pomóc obywatelom w walce z wysokimi cenami energii i jej źródeł. Obywatele, podmioty wrażliwe i przedsiębiorstwa energetyczne mogły skorzystać z dodatków i rekompensat, aby cena końcowa energii była niższa.

Gospodarstwa domowe mogły skorzystać z:

- dodatku węglowego;
- dodatku na inne źródła ciepła;
- dodatku elektrycznego.

W Gminie Kowiesy, w ramach wszystkich rodzajów wsparcia, z pomocy skorzystały łącznie 972 gospodarstwa domowe oraz 6 podmiotów wrażliwych. Środki na obsługę zadania pochodziły z Budżetu Państwa.

Dodatek węglowy

Dodatek węglowy w wysokości 3 000 zł zasiliał budżety domowe gospodarstw domowych, których źródłem ogrzewania jest węgiel lub paliwa węgl pochodne. Dodatek przysługiwał gospodarstwom domowym, dla których głównym źródłem ogrzewania jest kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia, kuchnia węglowa lub piec kaflowy na paliwo stałe – zasilane węglem kamiennym, brykietem lub peletem, zawierającymi co najmniej 85% węgla kamiennego. W zaproponowanym rozwiązaniu nie było kryteriów dochodowych, a warunkiem otrzymania dodatku był wpis lub zgłoszenie źródła ogrzewania do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków. Wnioski o wypłatę dodatku węglowego można było składać do 30 listopada 2022 r.

W naszej gminie na dodatek węglowy złożono 1107 wniosków, z czego 286 wniosków zostało rozpatrzonych negatywnie i pozostawionych bez rozpatrzenia. Wójt Gminy Kowiesy rozpatrzył pozytywnie 813 wniosków, na łączną kwotę 2.439.000,00 zł. Koszty obsługi dodatku węglowego wyniosły 48.780,00 zł i zostały przeznaczone na wynagrodzenie dla osoby zatrudnionej do obsługi wniosków, na dodatki dla pracowników zaangażowanych w ich obsługę oraz na sprzęt komputerowy i oprogramowanie wspomagające.

Dodatek do innych źródeł ciepła

Dodatek dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystania niektórych źródeł ciepła – dawał możliwość dofinansowania zakupu opału: peletu drzewnego, drewna kawałkowego i innych rodzajów biomasy oraz gazu skroplonego LPG lub oleju opałowego.

Dodatek przyznawany był jednorazowo na główne źródło ciepła w gospodarstwie domowym i wynosił odpowiednio:

- 3 tys. zł – gdy głównym źródłem ciepła jest kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia albo piec kaflowy, zasilane peletem drzewnym lub innym rodzajem biomasy, z wyłączeniem drewna kawałkowego;
- 1 tys. zł – gdy głównym źródłem ogrzewania jest kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia albo piec kaflowy zasilane drewnem kawałkowym;
- 500 zł – gdy głównym źródłem ogrzewania jest kocioł gazowy zasilany skroplonym gazem LPG;
- 2 tys. zł – gdy głównym źródłem ogrzewania jest kocioł olejowy.

Wnioski były przyjmowane przez gminy do 30 listopada 2022 r.

W Gminie Kowiesy złożono łącznie 160 wniosków, z czego:

- 60 wniosków - pellet drzewny lub inna biomasa,
- 59 wniosków – drewno,
- 26 wniosków – gaz L{G,
- 15 wniosków – olej.

Pozytywnie rozpatrzono i wypłacono dodatki dla 156 gospodarstw domowych na łączną kwotę 277.000,00 zł. Koszty obsługi wyniosły 5.540,00 zł, które zostały przeznaczone na wypłatę dodatków dla pracowników zaangażowanych do obsługi.

DODATEK ELEKTRYCZNY

Dodatek elektryczny to jednorazowe świadczenie, wypłacone na podobnych zasadach jak dodatek węglowy lub dodatek do innych źródeł ciepła, jak pellet, drewno, gaz LPG i olej opałowy. Wnioski mogły składać gospodarstwa domowe, których główne źródło ogrzewania zasilane jest energią elektryczną lub pompą ciepła. Dodatek nie przysługiwał gospodarstwom domowym, które korzystały z energii elektrycznej z mikroinstalacji fotowoltaicznej. Koniecznym warunkiem do złożenia wniosku o dodatek elektryczny było posiadanie wpisu lub zgłoszenie źródła ogrzewania do centralnej ewidencji emisyjności budynków. Wnioski przyjmowane były od dnia 1 grudnia 2022 r. Dodatek elektryczny dla gospodarstwa domowego wynosił 1000 zł, a w przypadku rocznego zużycia energii elektrycznej w 2021 r. ponad 5 MWh, dodatek elektryczny wynosił 1500 zł. Wypłaty dodatku elektrycznego zaplanowano do 31 marca 2023 r.

Do Urzędu Gminy Kowiesy do 31 grudnia 2022 roku wpłynęły 3 wnioski, w tym dwa na kwotę podstawową (2.000 zł) oraz jeden na kwotę podwyższoną (3.000 zł). Wszystkie wnioski zostały pozytywnie rozpatrzone i wypłacone do końca roku. Łączna kwota dotacji dla Gminy Kowiesy w zakresie dodatku elektrycznego w roku 2022 wyniosła 3.570 zł. z czego 3.500 zł przeznaczono na wypłatę dla gospodarstw domowych, pozostałe 70 zł na obsługę.

DODATEK DLA PODMIOTÓW WRAŻLIWYCH

Do 30 listopada 2022 roku uprawnione podmioty mogły składać wnioski o dodatek dla podmiotów wrażliwych, przysługujący placówkom, które ponoszą koszty zakupu węgla kamiennego, brykietu lub pelletu, zawierających, co najmniej 85% węgla kamiennego, pelletu drzewnego albo innego rodzaju biomasy, gazu skroplonego LPG lub oleju opałowego, wykorzystywanych na cele ogrzewania, w związku z wykonywaniem podstawowej działalności. Źródło spalania paliw musiało być wpisane do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków (CEEP). Dodatek wynosił 40% różnicy między zakładanymi średnimi rocznymi kosztami zakupu paliwa wykorzystywanego na potrzeby ogrzewania, kupionego w 2022 r., a uśrednionymi kosztami zakupu z ostatnich dwóch lat. Wnioskodawca musiał przedstawić dokument potwierdzający ilość i cenę paliwa zakupioną w bieżącym roku. Dokumenty te powinny obejmować, co najmniej 50% rocznej ilości paliwa przyjętego do obliczenia średniego rocznego zużycia. Podmiotami wrażliwymi są między innymi podmioty systemu oświaty, kościoły lub inne związki wyznaniowe, podmioty prowadzące działalność kulturalną, ochotnicze straże pożarne;

Do Urzędu Gminy wpłynęło 6 wniosków o wypłatę dodatków dla podmiotów wrażliwych:

- 3 na węgiel (OSP Wola Pękoszewska, OSP Jeruzal, OSP Paplin)
- 2 na pellet drzewny (OSP Turowa Wola, OSP Lisna)
- 1 na olej (Szkoła Podstawowa w Kowiesach)

Wartość złożonych i pozytywnie rozpatrzonych wniosków dla wszystkich podmiotów wyniosła 32.664,70 zł., z czego poszczególne podmioty otrzymały kwotę:

- Szkoła podstawowa - 28.230,90 zł
- OSP w Woli Pękoszewskiej - 883,84 zł
- OSP w Paplinie - 1.003,40 zł
- OSP w Jeruzalu – 1.036,19 zł
- OSP w Turowej Woli – 935,94
- OSP w Lisnej – 574,43 zł.

Łączna kwota środków otrzymanych z Budżetu Państwa – 33.317,99, z czego na obsługę wydatkowano 653,29 zł, a pozostałą kwotę na wypłatę dodatków.

PREFERENCYJNY ZAKUP WĘGLA

W listopadzie 2022 roku wprowadzono preferencyjny zakup paliwa stałego dla gospodarstw domowych. Celem wprowadzonego mechanizmu było wsparcie polskich gospodarstw domowych, które ogrzewają się źródłem na węgiel. Gmina Kowiesy przystąpiła do ww. programu i w listopadzie popisała umowę z Polską Grupą Górniczą S.A. na dostawy węgla po preferencyjnej cenie. Punktem odbioru węgla była firma Agro-Bud Gajda spółka jawna z Dąbkowic Górnych. Dystrybucją na terenie gminy Kowiesy zajmowała się lokalna firma GOP Grzegorz Niewczas w Wędrogowie. W roku 2022 do gminy trafił węgiel sort: kostka i groszek II z kopalni Mysłowice-Wesoła oraz orzech z ROW Jankowice.

Do końca roku mieszkańcy złożyli 433 wnioski na zakup węgla po preferencyjnych cenach. Zapotrzebowanie na rok 2022 wynosiło ok. 650 ton wszystkich sortów. Do gminy dotarło 387 ton, z czego do końca roku sprzedano 304,55 tony, w tym 145,75 ton kostki, 94,3 ton orzecha oraz 64,5 tony groszku II. Zakup i dystrybucja paliwa stałego po preferencyjnych cenach odbywała się również w roku 2023.

INFORMACJE FINANSOWE

Budżet Gminy Kowiesy na 2022 rok został uchwalony w dniu 30 grudnia 2021 roku Uchwałą Rady Gminy Kowiesy Nr XXXVIII/208/21. Plan dochodów określono pierwotnie w wysokości 20.667.000,00 zł. Po uwzględnieniu zmian wprowadzonych w toku realizacji budżetu, plan dochodów po zmianach na dzień 31.12.2022 roku wynosił 26.582.549,94 zł, wykonanie zaś wynosiło 26.115.137,06 zł, tj. 98,24 %. Plan wydatków uchwalono pierwotnie na kwotę 21.463.000,00 zł, po zmianach na dzień 31.12.2022 roku wynosił 25.920.787,44 zł, natomiast wykonanie wynosiło 24.285.818,75 zł, co stanowi 93,69%. Różnica między wykonanymi dochodami a wykonanymi wydatkami stanowi nadwyżkę budżetu w wysokości 4.279.140,84 zł.

W strukturze wykonania budżetu gminy w 2022 roku dochody własne stanowiły 37%, subwencje 17%, dotacje oraz środki zewnętrzne na zadania bieżące i inwestycyjne - 46%.

Największe wpływy w dochodach własnych stanowiły udziały w podatku dochodowym od osób fizycznych, podatek od nieruchomości i podatek rolny. Pomimo podejmowanych działań windykacyjnych (w roku 2022 wystawiono 253 szt. upomnień, 66 wezwań do zapłaty oraz 62 szt. tytułów wykonawczych do Urzędu Skarbowego) w podatkach i opłatach występują duże zaległości. Ogółem należności na rzecz gminy na dzień 31.12.2022 r. wynosiły **1.199.383,94 zł**, w tym należności wymagalne 827.957,90 zł (głównie z tytułu podatku od nieruchomości od osób prawnych, opłat za odpady oraz wypłaconych świadczeń alimentacyjnych).

Skutki obniżenia przez Radę Gminy maksymalnych stawek podatków spowodowały zmniejszenie dochodów gminy w wysokości **284.928,00 zł**, z czego: w podatku od nieruchomości – 223.234,00 zł, podatku od środków transportowych – 61.694,00 zł. Skutki udzielonych ulg i zwolnień spowodowały obniżenie dochodów w wysokości **9.562,95 zł** (z tytułu zwolnienia z podatku od nieruchomości budynków gospodarczych lub ich części pozostałych po likwidacji gospodarstw rolnych w zamian za świadczenia uregulowane w ustawie o ubezpieczeniu społecznym rolników lub renty strukturalne). Zastosowane obniżenia stawek i zwolnienia podatkowe powodują jednocześnie obniżenie subwencji wyrównawczej dla gminy z budżetu państwa. W 2022 roku Wójt Gminy Kowiesy nie stosował ulg w postaci umorzenia zaległości podatkowych.

Dotacje i środki przeznaczone na zadania bieżące i inwestycje wpłynęły do budżetu ogółem w wysokości 12.010.703,00 zł.

Ponadto gmina uzyskała dodatkowe dofinansowanie budżetu w wysokości 4.509.711,23 zł w postaci:

- dotacji ze środków UE w wysokości **948.916,00 zł** w ramach programu PROW tytułem refundacji poniesionych wydatków w 2020 roku na zadanie wodociągowe,
- dotacji z Budżetu Państwa w ramach Rządowego Fundusz Polski Ład - Program Inwestycji Strategicznych na dofinansowanie zadania pn. Rozbudowa drogi gminnej Nr 115153E relacji Lisna–Paplinek–Chrzczonowice – **1.344.741,19 zł**, oraz dofinansowania zadania pn. Modernizacja wiaduktu drogowego w miejscowości Michałowice – **899.751,00 zł**,
- dotacji z Budżetu Państwa w ramach Funduszu Dróg Samorządowych na dofinansowanie zadania pn. Remont drogi gminnej Nr 115184E relacji Stary Wylezin-Chrzczonowice – **655.597,00 zł**,
- dotacji z Urzędu Marszałkowskiego w Łodzi na remont drogi gminnej Nr 115159E w miejscowości Kowiesy-Franciszków –Ulaski – **152.340,00 zł**,
- środków otrzymanych z budżetu lasów państwowych na remont drogi gminnej Nr 115166E relacji Jeruzal–Wólka Jeruzalska w kwocie **176.720,74 zł**,
- dotacji z Urzędu Marszałkowskiego w Łodzi na projekty sołeckie (sołectwo Wola Pękoszewska, Michałowice, Turowa Wola) – **36.000,00 zł**,
- dotacji z Urzędu Marszałkowskiego w Łodzi na realizację projektu infrastruktura sołecka (budowa altany ogrodowej z piecem do chleba i wędzarnią oraz piwniczką ogrodową w Nowym Wylezinie) – **100.000,00 zł**,

- dotacji ze środków UE na realizacja projektu Cyfrowa Gmina w kwocie **100.000,00 zł**,
- dotacji ze środków UE na realizacja projektu Budowa instalacji odnawialnych źródeł energii na terenie gminy Kowiesy w kwocie **33.575,00 zł**,
- środków otrzymanych z Fundusz rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej w wysokości **62.070,30 zł** (dofinansowanie przewozu dzieci do szkoły).

Roczny plan wydatków został wykonany w 93,7% tj. w kwocie **24.285.818,75 zł**, z tego na wydatki inwestycyjne przypadło 6.856.819,26 zł, tj. 28,23% ogólnych wydatków budżetu, natomiast na wydatki bieżące 17.428.999,49 zł, tj. 71,77 % ogólnych wydatków.

Wydatki inwestycyjne dotyczyły nakładów w zakresie:

- a) infrastruktury wodociągowej – poniesiono 161.887,94 zł :**
  - modernizacja Stacji Uzdatniania Wody w Starym Wylezinie (wykonanie Programu Funkcjonalno-Użytkowego) – 34.457,78 zł,
  - budowa Stacji Uzdatniania Wody w miejscowości Wola Pękoszewska oraz budowa biologicznych oczyszczalni ścieków dla budynków użyteczności publicznej Gminy Kowiesy (zakup gruntu, przygotowanie dokumentacji technicznej inwestycji) – 127.430,16 zł,
- b) zagospodarowania terenu – poniesiono 118.882,92 zł**
  - budowa altany ogrodowej z piecem do chleba i wędzarnią oraz piwniczką ogrodową w Nowym Wylezinie – 103.882,92 zł,
  - doposażenie placu zabaw w Woli Pękoszewskiej – 15.000,00 zł,
- c) infrastruktury drogowej - poniesiono 5.399.442,50 zł :**
  - przebudowa drogi gminnej Nr 115168E relacji Kowiesy-Wycinka Wolska-Wędrogów (przygotowanie inwestycji) – 11.000,00 zł
  - remont drogi gminnej Nr 115159E w miejscowości Kowiesy-Franciszków -Ulaski (odcinek w m. Ulaski) – 350.853,27 zł,
  - remont drogi gminnej Nr 115184E relacji Stary Wylezin – Chrzczonowice – 826.608,87 zł,
  - remont dróg gminnych w miejscowościach Chrzczonowice i Jakubów (przygotowanie dokumentacji projektowej) – 14.760,00 zł,
  - przebudowa drogi gminnej Nr 115167E w miejscowości Ulaski (przygotowanie dokumentacji projektowej) – 40.974,00 zł,
  - przebudowa drogi gminnej Nr 115159E relacji Kowiesy-Franciszków -Ulaski (odcinek Kowiesy Franciszków o dł. 1 200 m) – 728.908,80 zł,
  - rozbudowa drogi gminnej Nr 115153E relacji Lisna – Paplinek – Chrzczonowice - etap III – 1.780.847,52 zł,
  - remont drogi gminnej Nr 115166E relacji Jeruzal – Wólka Jeruzalska – 452.318,36zł,
  - remont drogi gminnej Nr 115189E w miejscowości Wycinka Wolska (przygotowanie dokumentacji projektowej) - 6.150,00 zł,
  - modernizacja wiaduktu drogowego w miejscowości Michałowice – 1.157.921,68 zł,
  - nabycie gruntu pod drogą gminną nr 115155E w Michałowicach (odszkodowanie dla PKP) – 22.100,00 zł,

- zakup wiaty przystankowej dla m. Ulaski – 7.000,00 zł,
- d) administracji publicznej **1.109.550,90 zł**:
  - rozbudowa z przebudową budynku Urzędu Gminy – 1.045.550,90 zł,
  - zakup samochodu osobowego – 64.000,00 zł,
- e) oświetlenia ulicznego **38.150,00 zł** - budowa oświetlenia ulicznego w Zawadach – 38.150,00 zł,
- f) ochrony środowiska **28.905,00 zł** - budowa instalacji odnawialnych źródeł energii na terenie gminy Kowiesy 28.905,00 zł.

Na dzień 31 grudnia 2022 r. Gmina nie posiadała zobowiązań wymagalnych, a zobowiązania niewymagalne wynosiły 432.180,33 zł, z czego największą kwotę stanowią zobowiązania wynikające z naliczonego dodatkowego wynagrodzenia rocznego przysługującego za rok 2022 dla zatrudnionych pracowników Oświaty, Urzędu Gminy i GOPS, a których płatności przypadają na 2023 r.

Na koniec roku 2022 stan zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek wynosił 4.965.594,00 zł, natomiast łączna kwota spłaconych pożyczek i kredytów w 2022 r. wynosiła 609.310,00 zł. Poziom długu na dzień 31.12.2022 r. w stosunku do wykonanych dochodów wynosił 19,01 %.

Na rachunkach bankowych gminy na dzień 31 grudnia 2022 r. pozostały środki finansowe w następującej wysokości:

- rachunki budżetu gminy – 2.642.285,19 zł, w tym subwencja oświatowa na styczeń 2023 roku – 212.918,00 zł,
- środki na rachunku VAT organu - 8.749,09 zł,
- rachunek lokaty terminowej – 2.638.758,00 zł,
- wyodrębniony rachunek budżetu na realizację projektu „Cyfrowa Gmina” – 95.033,00 zł,
- wyodrębniony rachunek budżetu na środki z Funduszu Pomocy – 101,16 zł,
- wyodrębniony rachunek budżetu na środki z Funduszu Przeciwdziałania COVID – 19 na wypłaty dodatków do źródeł ciepła – 32.640,00 zł,
- środki na rachunku VAT jednostki budżetowej – 72,93 zł,
- rachunek funduszu świadczeń socjalnych Urzędu Gminy – 634,87 zł,
- rachunek funduszu świadczeń socjalnych Szkoły podstawowej w Kowiesach – 5.923,56 zł,
- sumy depozytowe zabezpieczające wykonanie umów z wykonawcami – 339.561,21 zł.

Na dzień 31.12.2022 r. gmina posiada prawo własności do majątku trwałego o łącznej wartości według ewidencji księgowej brutto w wysokości 55.287.543,59 zł. Ponadto w ewidencji wyposażenia jednostek budżetowych znajdują się składniki pozostałych środków trwałych (niskocennych) o wartości 2.142.617,63 zł oraz zbiory biblioteczne o łącznej wartości 94.683,97 zł. Wartość inwestycji rozpoczętych według wartości księgowej brutto na 31.12.2022 r. wynosi 2.163.100,15 zł. Ponadto Gmina Kowiesy posiada udziały w ilości 100, w Banku Spółdzielczym w Białej Rawskiej, których wartość opiewa na kwotę 3.000,00 zł.